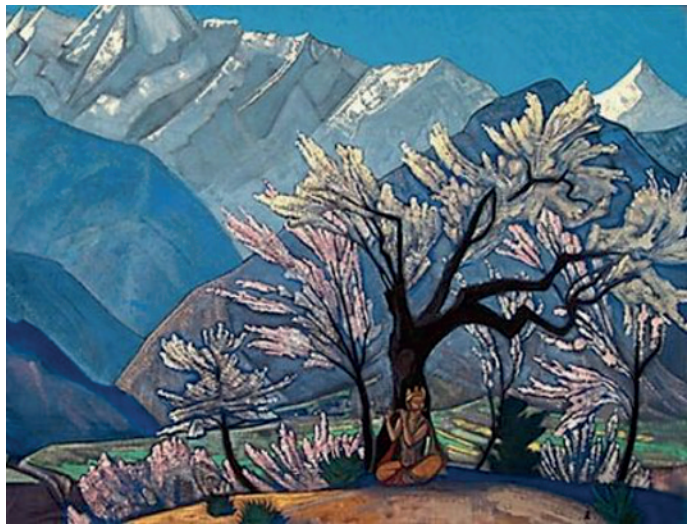

ANNIE BESANT - V PREDDVERJU

V PREDDVERJU

ANNIE BESANT

teozofija v sloveniji

Annie Besant

V PREDDVERJU

Naslov izvirnika: In the outer court

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing Society, 1898

Prva elektronska izdaja

Prevod, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Nicholas Roerich - New Year - © Nicholas Roerich Museum

Leto izdaje: Ljubljana, 2022

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice: © Teozofija v Sloveniji 2022

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v

Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 125450243

ISBN: 978-961-6561-64-8 (PDF)

V PREDDVERJU

ANNIE BESANT

Pet predavanj na sedežu Blavatsky Lodge v Londonu avgusta 1895.

teozofija v sloveniji

Vsebina

Stran

<i>1. Predavanje - Čiščenje</i>	5
<i>2. Predavanje - Nadzor mišljenja</i>	22
<i>3. Predavanje - Gradnja značaja</i>	39
<i>4. Predavanje - Duhovna alkimija</i>	57
<i>5. Predavanje - Na pragu</i>	75

1. Predavanje - Čiščenje

Če bi se bilo mogoče v mislih umestiti v središče vesolja, od koder bi lahko opazovali tok evolucije, od koder bi lahko preučevali zgodovino naše verige svetov, bolje kot smo jih lahko videli v domišljiji, na sliki, bi si, tako mislim, o njihovi pojavnosti, fizični, astralni in mentalni, o tej razvijajoči se skupini, tem razvijajočem se človeštvu, lahko ustvarili bolj celovito podobo. Jaz vidim veliko goro, ki se vzpenja v vesolju, s potjo, ki se vije okoli gore, zavoj za zavojem, dokler ne doseže vrha. In zavojev te poti je sedem po številu, in na vsakem zavoju vidim sedem postajališč, kjer se za trenutek ustavijo romarji, in znotraj teh postajališč se morajo zopet krožno vzpenjati.* Ko sledimo poti, navzgor po tej spiralni stezi, vidimo, da se konča na vrhu gore - da vodi do mogočnega templja, templja iz belega marmorja, žarečega, ki sije skozi eterično modrino. Ta tempelj je cilj romanja in tisti, ki so ga dosegli, so zaključili svojo pot - zaključili, vsaj kar se tiče te gore - in tam ostajajo, le da bi pomagali tistim, ki se še vzpenjajo. Če bolj natančno pogledamo

*Romanje človeštva med sedanjim ciklom evolucije predstavlja sedemkratno prehajanje okoli verige sedmih planetov; na vsakem planetu je postanek dolg številne milijone let, in teh postankov je devetinštirideset - sedem planetov in na vsakem od teh sedemkratno bi vanje.

tempelj, če poskušamo videti, kako je ta tempelj zgrajen, bomo v njegovi sredini videli *najsvetejše od vseh svetosti*, okoli tega središča pa dvorišča, štiri po številu, ki obdajajo *najsvetejšo od vseh svetosti* kot koncentrični krogi, in ki se vsa nahajajo znotraj templja; dvorišča, ki jih med seboj ločuje stena; in če želi popotnik preiti iz enega dvorišča v drugo, mora skozi portal, ki je le eden v vsaki steni, ki obdaja posamezno dvorišče. Tako morajo vsi, ki želijo doseči središče, skozi te štiri portale, enega za drugim. Zunaj templja je še en ograjen prostor – preddverje, in v tem preddverju je precej več ljudi, kot pa v samem templju. Ko gledamo na tempelj in dvorišča ter na gorsko stezo, ki se vije do njih, vidimo podobo človeške evolucije, pot, po kateri potuje rasa, s templjem, ki je njen cilj. Na poti, ki se vzpenja na goro, se nahajajo množice človeških bitij, ki se resda vzpenjajo, a vzpenjajo počasi, korak za korakom; včasih se zdi, kot da bi vsakemu koraku naprej sledil korak nazaj, in čeprav je težnja celotne množice, vzpenjanje, pa je to tako počasno, da so koraki komaj zaznavni. In ta eonska evolucija rase, to stalno vzpenjanje, se zdi tako počasno in utrujeno ter boleče, tako da se človek čudi, kako da imajo romarji toliko srčnosti za tako dolg vzpon. V vzpenjanju okoli in okoli gore minevajo milijoni let, milijoni let, ki čakajo romarja, tako da se zdi, da med temi milijoni let vzpenjanja, preide neskončno zaporedje življenj, vsa posvečena vzpenjanju - mi se utrudimo že, če samo gledamo to raznovrstno množico, ki se tako počasi vzpenja, ki sledi zavoju za zavojem, ko se vzpenja po tej spiralni poti. Ko jo gledamo, se sprašujemo: Zakaj se ljudje vzpenjajo tako počasi? Zakaj so se ti milijoni ljudi odločili za tako dolgo popotovanje? Zakaj si tako prizadevajo doseči ta tempelj, ki stoji na vrhu?

Če jih pogledamo, se zdi, da potujejo tako počasi, ker ne vidijo svojega cilja in ne poznajo smeri, po kateri potujejo. In če pogledamo enega za drugim na poti, vidimo, da nenehno zahajajo na stranpoti, da jih privlači to in ono, da ni jasnega namena v njihovem napredovanju; ne hodijo naravnost naprej, kot pri poslu, ampak blodijo sem ter tja, kot otroci, ki se podijo med cveticami, ko lovijo metulja. Tako se zdi, kot da bi bil ves čas zapravljen,

tako da je dosežen le majhen napredek, ko na njih pade noč in je končano dnevno potovanje. Če jih pogledamo, se zdi, da, počasen kot je, ne napreduje niti njihov intelekt, ki bi lahko zelo pospešil njihovo korakanje. Ko pogledamo tiste, katerih intelekt je slabo razvit, se zdi, da se po vsakem dnevu življenja potopijo v spanec, skoraj na istem mestu kot dan poprej; in ko se ozremo na tiste, ki so intelektualno bolj razviti, vidimo, da tudi ti napredujejo zelo, zelo počasi, in da v vsakem dnevu življenja opravijo le majhen napredek. In ko tako gledamo na njih, postane naše srce utrujeno od vzpenjanja in se čudimo, zakaj ne dvignejo svojih oči, da bi razumeli smer, po kateri jih vodi njihova pot.

Tisto preddverje, ki se mu približujejo nekateri popotniki, preddverje templja, je mogoče, tako se zdi, doseči, ne samo po poti, ki se vije tako okoli vzpetine; kajti, če pogledamo nanjo, vidimo, da s številnih mest te spiralne poti vodijo do preddverja krajše poti, ki se ne vijejo okoli gore, ampak gredo naravnost navzgor, poti, ki jih je mogoče preplezati, če je popotnikovo srce pogumno in če so njegove noge dovolj močne. In, če poskušamo ugotoviti, kako ljudje odkrijejo krajšo pot do preddverja od tiste njihovih tovarišev, lahko dojamemo, da je prvi korak s te dolge spiralne poti, prvi korak naravnost proti preddverju, ki ga ljudje lahko dosežejo s tako številnih mest na dolgi poti, storjen takrat, ko neka duša, ki je potovala okoli in okoli mogoče tisočletja, prvič spozna namen popotovanja in za trenutek ujame preblisk templja z vrha. Kajti ta beli tempelj pošilja žarke svetlobe po pobočju, tako da popotnika, ki tu pa tam dvigne svoje oči od cvetic, kamenja in metuljev na poti, preseneti preblisk, da pogleda navzgor proti templju in ga za trenutek zagleda; in po tem prvem trenutnem preblisku ni več nikoli povsem tak kot je bil prej. Kajti, čeprav le za trenutek, je prepoznal cilj in konec svoje poti; za trenutek je videl vrh, proti kateremu se vzpenja in pot, bolj strmo, a toliko krajšo, ki vodi naravnost navzgor po pobočju, za katerim se blešči tempelj. In v tistem trenutku prepoznavanja cilja, ki leži pred njim, v tistem trenutku razumevanja, četudi je le bežen, namesto vzpenjanja okoli in okoli, sedemkratnega in številnih drobnih krogov na vzpenjajoči se poti,

kajti pot se vije tako okoli sebe kot okoli gore, in vsaka spirala okoli pobočja ima sedem obratov okoli sebe, ki tudi vzamejo veliko časa pri hoji - ko je duša ujela prebliske o svojem cilju in o strmejši poti, ki vodi proti njemu, takrat, v tistem trenutku razume, da ima pot ime in da je to ime "služenje;" in da tisti, ki stopi na to krajšo pot skozi vrata, nad katerimi z zlatimi besedami sije "služenje človeku," razume, da preden lahko doseže preddverje templja skozi ta vrata in spoznati, da je življenje namenjeno za služenje in ne za sebičnost, in da je edini način za hitrejši vzpon vzpenjanje zaradi tistih, ki zaostajajo, kajti iz templja lahko pošiljajo popotnikom navzdol bolj učinkovito pomoč, kot bi bilo mogoče sicer. Kot sem že rekla, to je le blesk trenutka, le preblisk, ki pride in nato zopet izgine; kajti oko je ujelo le enega od teh žarkov svetlobe, ki prihajajo z gore. In okoli te vijoče se poti so razpršeni tako številni privlačni predmeti, da se pogled duše z lahkoto spet potopi k njim; vendar, ko je enkrat videla svetlobo, je možnost, da jo bo videla tudi drugič, toliko večja; in ko je cilj doseganja, dolžnosti in moči služenja doživel četudi le prehodno domišljjsko realizacijo v duši, potem v njej ostane želja, da bi se vzpela po tej krajši poti in našla strmejši dostop na goro, do preddverja templja.

Po prvi viziji se prebliski pojavijo od časa do časa in dan za dnem tega dolgega vzpenjanja se preblisk vrača k duši in morda je vsak naslednji preblisk svetlejši od zadnjega. In vidimo, da se duše, ki so vsaj za trenutek spoznale, da v življenju obstaja cilj in namen, začnejo hitreje vzpenjati od svojih prijateljev; čeprav še vedno hodijo po poti okoli gore, pa vidimo, da začenjajo bolj neomajno prakticirati to, kar poznamo kot kreposti, in da se bolj vztrajno predajajo temu, kar poznamo kot religijo, ki jim poskuša povedati, kako naj se vzpenjajo in kako bodo lahko končno dosegle tempelj. Tako se te duše, ki so ujele preblisk o tem možnem koncu poti in ki čutijo določeno silo, ki jih privlači k njemu, začnejo nekoliko razlikovati od svojih tovarišev po svoji marljivosti in pozornosti ter se postavijo na čelo te neskončne množice, ki se vzpenja po poti; one potujejo hitreje, kajti v njihovem popotovanju je več smisla, ker izbirajo smer, ki jo začenjajo razumevati; in začenjajo,

čeprav zelo nepopolno, hoditi z določno namero ter poskušajo živeti z določnim namenom. In čeprav le medlo prepoznajajo, kakšen bo ta namen na koncu - da je to bolj nejasna intuicija kot pa določno razumevanje poti - pa vseeno ne tavajo več brezciljno z ene strani na drugo, včasih malo navzgor in včasih malo navzdol; sedaj se vzpenjajo trdno po vijoči se poti in z vsakim dnem je njihovo vzpenjanje nekoliko hitrejše, dokler ne izstopajo razločno pred množicami po duhovnosti življenja, izpolnjevanju kreposti in po rastoči želji, da bi služili svojim so tovarišem. Na ta način hitreje potujejo proti vrhu, čeprav še vedno po vijoči se poti, in poskušajo začeti s poskusi urjenja na določene načine; poskušajo tudi pomagati svojim sosedom, da bi tudi oni lahko potovali z njimi; in ker so na svoji poti nekoliko pred drugimi, vedno lahko pomagajo tistim okoli sebe ter jih poskušajo potegniti hitreje po poti navzgor. In kmalu skupaj s tistimi, ki jih tako ljubijo in jim služijo, srečajo obliko, ki je lepa, čeprav najprej nekako strogega videza, ki jim pove nekaj o krajši poti; mi vemo, da je oblika, ki jim pride nasproti znanje, in da jim znanje začne šepetati nekaj o pogojih hitrejšega napredovanja. Religija, ki jim je pomagala pri praksi kreposti je, nekako, sestra tega znanja, in človeško služenje je tudi njena sestra, in vse te tri skupaj začnejo prevzemati odgovornost za dušo, dokler se končno ne pojavi svetlejšo svitanje in polnejše prepoznavanje, ter slišite dušo, kako si določneje določi namen svojega vzpenjanja; o bodočnosti ne le sanja, ampak sanje naredi bolj določne v namenu; in odkrijete lahko, da prepoznava služenje kot zakon življenja. Sedaj premišljena namera, zaobljuba, da bo pomagala napredovanju rase, mehko dihne z ustnic duše; in to je prva zaobljuba, ki jo sprejme duša; da si bo vzela nekaj časa za služenje rasi - to še ni zaobljuba polnega namena, vendar vseeno obljuba, v kateri je skrit namen. V nekem svetem spisu je bilo zapisano, da je eden od *velikih*, ki se je vzpenjal po strmejši poti, in to tako hitro, da je pustil za sabo celotno svojo raso in se sam pojavil na čelu kot prvi sad, obljuba človeštvu; o njem, ki je bil v kasnejših obdobjih znan kot Buda, je tam rečeno: "On je izpopolnjeval svojo zaobljubo *kalpo* za *kalpo*;" kajti dosežek, ki je kronal njegovo življenje, se je moral začeti z

zaobljubo služenju, in ta zaobljuba duše je tista, ki jo poveže z *velikimi*, ki so šli pred njo, ki so s tem ustvarili vez, ki jih je potegnila na pripravljano pot, pot, ki vodi v in preko preddverja, navzgor proti pravemu portalu samega templja. Na koncu, po številnih življenjih prizadevanja, številnih življenjih dela, ko postane čistejša, plemenitejša in modrejša, življenje za življenjem, duša opravi določno in jasno izjavo volje, ki je sedaj postala močna; in ko se ta volja najavi kot jasen in odločen namen, to ni več šepet težnje, ampak beseda, ki ukazuje; takrat ta odločitev potrka na vrata, ki vodijo v preddverje templja, potrka na način, ki mu nihče ne more odreči - kajti v sebi nosi moč duše, ki se je odločila doseči; in ki se je naučila dovolj, da razume širino naloge, ki jo prevzema. Kajti ta duša, ki sedaj stoji pred zunanjimi vrati tega dvorišča, ve kaj je prizadevanje za dovršitev, spoznava širino težav, ki ležijo pred njo. Kajti ona ne misli na nič drugega kot le na to, da bi izstopila iz svoje rase - tiste rase, ki se bo vzpenjala okoli in okoli in okoli brezkončna tisočletja, še vedno prehajala s planeta na planet, okoli tega, kar poznamo kot verigo, potovala okoli in okoli te verige v utrujajočem zaporedju; ta pogumna duša, ki sedaj trka na zunanja vrata, se misli povzpeti na to goro le v nekaj človeških življenjih, misli narediti korak za korakom, se vzpeti na goro na njenem najbolj strmem delu, po poti, ki jo bo vodila naravnost navzgor v samo *svetost svetosti*; in ki misli v kratkem času opraviti to, kar bo nanizano v nekaj življenjih, in za kar bo rasa potrebovala tisoče življenj - naloga, tako mogočna, da se v možganih skoraj zvrtil zaradi težavnosti; naloga, tako velika, da bi za dušo, ki jo sprejme, človek skoraj rekel, da je začela spoznavati svojo lastno božanskost in vse-moč, ki leži shranjena v njej sami. Kajti, opraviti to v nekaj življenjih od točke v ciklu, ki jo je dosegla rasa, in kar bo ta rasa kot celota opravila, ne le v rasah, ki ležijo pred njo, ampak v krogih, ki tudi ležijo pred njo - opravila to, kar je gotovo naloga vredna boga, in katere dovršitev pomeni, da se božanska moč izpopolni znotraj človeške oblike.

Tako duša trka na vrata in vrata se ji odprejo ter jo spustijo naprej, tako da vstopi v preddverje. Prehoditi mora to dvorišče, korak za korakom, dokler

ne doseže prvega od portalov, ki vodijo v sam tempelj - prvega od tistih štirih portalov, od katerih je vsak ena od velikih iniciacij; in že pred prvim se ne more pojaviti nobena duša, ki ni objela *večno* za vedno in ki ne posveča več pozornosti čisto prehodnim stvarim, ki ležijo naokoli. Kajti, ko je duša enkrat prestopila portal templja, ga ne zapusti več; enkrat, ko prestopi vrata, ki vodijo na eno izmed notranjih dvorišč, ki ležijo za njimi, in ki vodijo do *svetosti vseh svetosti*, ga nikoli več ne zapusti. Izbrala je svojo usodo za vsa tisočletja, ki morajo še priti; znajde se na kraju, ki ga nihče več ne zapusti, ko nanj enkrat vstopi. Znotraj samega templja se nahaja prva velika iniciacija. Toda duša, katere napredovanju sledimo, se je v tem preddverju templja pripravljala, da bo v življenjih, ki prihajajo, sposobna opraviti sedem korakov do prvega portala in čakala na dovoljenje, da prestopi prag samega templja. Kaj bo torej njeno delo v preddverju? Kako bo tam vodila svoja življenja, da bo lahko postala vredna potrkat na vrata templja? To je vprašanje, ki stoji pred nami, vprašanje, ki ga bom poskusila postaviti pred vas, v pričakovanju, da se bo eden, ali pa dva, odzval na to pripoved. Kajti dobro vem, moji bratje in sestre, da pri opisovanju tega preddverja lahko povem precej, kar se lahko zdi nepriljavno, precej, kar se lahko zdi celo odbijajoče. Precej težko je poiskati pot do preddverja; precej težko je prakticirati religijo in vse kreposti, ki usposobijo človeško dušo že samo za to, da lahko potrka na vrata te zunanje postaje, tega preddverja okoli templja, tako da so tisti, ki so vstopili na to dvorišče, v svoji preteklosti že opravili velik napredek; lahko se bo, gotovo se bo, marsikomu zdelo življenje, ki ga je potrebno voditi tam notri, le malo privlačno – vsaj tistemu, ki še ni dokončno prepoznal namen in cilj življenja. Kajti, zapomnite si, v preddverju so le tisti, ki so se dokončno predali služenju, tisti, ki so dali vse in niso vprašali po ničemer v povračilo, kot le za privilegij služenja; ki so dokončno spoznali prehodno naravo zemeljskih stvari, ki so dokončno prevzeli nalogo, ki bi jo želeli izpolniti, ki so obrnili hrbet cvetličnim potem, ki se vijejo okoli gore, in so povsem odločeni, da se povzpnejo naravnost navzgor, ne glede na ceno, ne glede na to, kaj bodo prinesli dnevi življenja, ki hitro

sledijo drug drugemu. V tem preddverju bo boj, precej boja, kajti veliko je potrebno opraviti v kratkem času.

Moje delitve tega dela so poljubne. To niso koraki, nekako, preko dvorišča, kajti vsako od teh delitev moramo opraviti obenem, sočasno, in na njej moramo delati stalno; to je sočasno urjenje in ni razdeljeno na stopnje, kot sem to storila zaradi jasnosti razlage. Te delitve sem imenovala “čiščenje,” “nadzor mišljenja,” “gradnja značaja,” “duhovna alkimija” in “na pragu.” Te delitve ne pomenijo, da jih moramo obdelati ločeno, kajti vse te stvari je potrebno opraviti obenem, sočasno, in duša, ki preživlja svoja življenja v preddverju, je zaposlena z vsem tem delom v vseh življenjih, ki jih tu preživlja; to so naloge, ki se jih mora vsaj delno naučiti dovršiti, da lahko tvega stopiti pred sama vrata templja. In, če jih sedaj obdelam, eno za drugo, je to zato, da jih lahko bolje razumemo; vendar pa moramo med mojim orisom teh nalog tudi razumeti, da ne gre za to, da le popolna dovršitev katere koli od teh, ki jih mora duša opraviti, pripelje do vrat prve Inicijacije; ampak le to, da morajo biti delno dovršene, da si mora prizadevati za nekakšen uspeh, da mora le razumeti njihovo delovanje in jih opraviti marljivo: kajti delo bo popolnoma dovršeno v *sami svetosti vseh svetosti*. Čiščenje je zato del njenega dela, samo-očiščenje, čiščenje nižje narave, dokler vsak njen del ne vibrira popolnoma v harmoniji z višjo naravo, dokler ni čisto vse, kar pripada začasnemu delu človeka, temu, kar pravimo osebnost, to, kar ne vsebuje trajne individualnosti, ampak je le združitev kvalitete in značilnosti, ki jih je ta individualnost zbrala okoli sebe v toku vsakega od svojih številnih življenj - vse zunanje kvalitete in atributi duše, vsa ta oblačila, v katera se obleče in ki jih pogosto nosi s seboj iz življenja v življenje; vse to, kar prevzame, ko se vrača v inkarnacijo, vse to, kar zgradi med inkarnacijo, vse to, kar trajna individualnost zbere okoli sebe med zemeljskim življenjem in iz česar izbere bistvo, zato da bi ga vnesla v lastno rast in večni Jaz. Fraza, ki zelo dobro simbolizira položaj duše v tem trenutku, ko je premišljeno vstopila v to preddverje in vidi, kako se pred njo širi delo, fraza, ki zelo dobro opisuje njeno držo, je zadnje čase uporabil g. Sinnet. Ta je: “vdanost

višjemu Jaz-u;” koristen izraz, če ga dobro razumemo. To pomeni pre-mišljeno odločitev, da mora biti vse, kar je prehodno in kar pripada nižji osebnosti, odvrženo; da mora biti vsako življenje, ki ga je potrebno živeti v tem nižjem svetu, predano le namenu zbiranja materiala, ki je koristen in ki bo nato predan naprej *višjemu*, ki živi in raste od tega, kar zbere *nižji*; da se nižji jaz - ko spozna, da je eno z višjim, ki je nad njim, da je edino delo v svetu, zaradi katerega se tu pojavi kot začasni aktivni agent, da zbira sku-paj to, kar potrebuje njegov trajni Jaz - odloči, da bo svoje celotno življenje tu spodaj porabil v ta namen, in da je smisel življenja le zbiranje materiala, ki ga bo nato prevzel *višji*, ki je njegovo pravo bistvo, in ki bo tako sposoben zgraditi stalno-rastočo individualnost, ki je višja od osebnosti v življenju. “Vdanost višjemu Jaz-u” pomeni spoznanje nižjega, da služi, da ne živi več le zase, ampak z namenom, da služi temu, kar je trajno; tako je celotno živ-ljenje v predverju življenje določne vdanosti *višjemu*; in celotno delo opravljeno zaradi *višjega*, ki je sedaj spoznan kot resnični Jaz, ki bo trajal skozi veke in ki bo izgrajeval vedno bolj polno in polno življenje s tem pre-mišljenim, lojalnim služenjem poslanca, ki ga je poslal v zunanji svet.

To delo, o katerem včasih govorijo veliki sveti spisi sveta kot o pripravljal-nem koraku za uspešno iskanje duše, si predstavljam, da sedaj stoji pred dušo. Lahko se spomnite, da ste v eni od velikih *Upanišad* prebrali, da je, ko človek najde dušo, prva stvar, ki jo mora opraviti, to, da “preneha z zlob-nimi deli;” vendar predvidevam, da je to duša opravila še preden je vstopila v predverje. Kajti tisti, ki vstopijo, niso več predmet najbolj splošnih skuš-njav zemeljskega življenja; te so prerasli; in ko pridejo do te inkarnacije, ko jih vidimo v predverju, so se vsaj odvrnili od zlih del in prenehali čutiti ugodje ob njih.

In če se bodo sedaj sploh še kdaj znašli na takšnih poteh, se bodo iz njih ta-koj potegnili nazaj, in bodo rojeni v svet z zavestjo, ki jim preprečuje, da bi šli na napačno pot, ko pred seboj vidijo pravilno. In četudi je vest včasih zmedena pri svoji izbiri - četudi vest (še nepopolna v svoji izkušnji) lahko napačno izbere, ko vstopi v to predverje, bo po vstopu ostro željna, da bi

izbrala pravilno. Nižji jaz se ne bo premišljeno odločal zoper ta glas, kajti vsak, ki se premišljeno odloča zoper ta glas vesti, sploh še ni vstopil v pred-dverje, niti ni še pripravljen na vstop; duše, ki so vstopile vanj so izbrale vsaj to, da si bodo prizadevale za pravilno in bodo z veseljem ubogale ta glas, ki jih sili v izbiro, ne pa ga premišljeno zavrnilo; na ta svet bodo prišle s toliko vzpona za sabo in s premišljeno voljo, da opravijo najvišje, kar vidi-jo. Sedaj bodo morale opraviti z bolj subtilnejšimi skušnjavami, tistimi v pred-dverju; ne z grobimi skušnjavami zunanjega sveta, ampak s subtilnejšimi in ostrejšimi skušnjavami, ki pridejo nasproti duši, ki mora preživeti tako hitro svoja življenja, ko se mora tako hitro vzpenjati po gori navzgor. Kajti dejansko ne sme izgubljeni časa s skušnjavami, s počasno gradnjo kreposti; stalno se mora vzpenjati naprej in navzgor, sedaj, ko je enkrat vstopila v območje pred-dverja templja. Tu bo naletela na intelektualne težave in intelektualne skušnjave - skušnjave intelektualne ambicije, skušnjave intelektualnega ponosa, skušnjave ponosa nad že pridobljenim, in trdnim ohranjanjem doseženega zaradi ohranjanja samega. In ne bo čutila le tega močnega prijema ambicije, tega objema narave ponosa, da bi pridobljeno obdržala za sebe in izgradila zid med seboj in tistimi pod njo, ampak bo imela tudi željo po znanju, po znanju za sebe, željo po znanju, ki bi ga raje uporabila zoper svet in ne zanj. In te skušnjave se ne kažejo kot ljubezen po znanju zaradi njega samega, in kot ljubezen do resnice zaradi nje same, tako da duše pogosto odkrijejo, ko njihov pogled postaja vse ostrejši in jasnejši, da je ta domnevna ljubezen pogosto zgolj želja po ločenosti od tovarišev; posedovati nekaj, kar oni nimajo, ter uživati to, kar si ne deli z njimi. Ta ločenost je ena od velikih nevarnosti za rastočo dušo, ponos in ločenost ter želja biti ločena - želja po rasti in učenju ter doseganju, da bi lahko posedovala; to je ena od skušnjav, ki se je bo dotaknila, ko bo prestopila vrata pred-dverja. Kajti duša bo videla na dosegu znanje in ga želela obdržati; videla v svojem dosegu moč in jo želela imeti; željo, ne le zaradi služenja, ampak delno tudi zato, ker jo to dela večjo, zaradi česar teži po izgradnji zidu okoli sebe, zato da bi za sebe obdržala doseženo; pri čemer začne razumevati, da se mora, če naj bi kdajkoli prešla pred-dverje in dosegla vrata,

ki se svetijo pred njo, znebiti vse te intelektualne ambicije in vsega tega intelektualnega ponosa in vse te želje po znanju, ki naj bi ga ohranila za sebe, ter vsega, kar jo ločuje od njenih bratskih duš; in takrat bo začela čistiti svojo intelektualno naravo, začela temeljito preiskovati motive, ki jo silijo v napor, in motive, ki jo silijo v delovanje, in bo začela skrbno gledati nase v luči, ki sveti iz templja in ki vedno prihaja skozi okna templja ter osvetluje to preddverje z žarki duhovnega življenja; svetloba, v kateri se zdi vsaka senca temnejša in ko tiste stvari, ki izgledajo svetle v nižjem svetu, postanejo le sence in sploh ne žarki svetlobe. Takrat bo duša spoznala, da ta narava-želja, ki jo je prinesla s seboj in ki se meša z intelektualno, da mora biti ta narava-želja očiščena kakršnegakoli dotika osebnostnega jaz-a; premišljeno bo začela s tem delom čiščenja; premišljeno, zavestno in neomajno se bo predala delu izločanja vsega, kar si prizadeva vzeti za osebnost, in vsega, kar jo, v kakršnemkoli smislu, ločuje od tistih, ki so spodaj, kot tudi od tistih, ki so zgoraj. Kajti iz tega se duša uči - in to je ena izmed lekcij v pred-dverju - da obstaja le en način, na katerega se odprejo ta vrata, vrata, ki jo ločujejo od templja, in da je to porušitev sten, ki jo ločujejo od tovarišev, ki so spodaj. Nato stene, ki jo ločujejo od tistih, ki so ob njej, izginejo, jih duša, nekako, vsrka v svoje lastno delovanje; kajti tista vrata, ki jih je potrebno prestopiti, so vrata, ki se bodo odprla le tistemu, ki si želi prestopiti, ko poruši stene svoje lastne narave in je pripravljen deliti z vsemi to, kar je dosegel.

Tako začenja s čiščenjem svoje narave-želja in vzame v roke svoj nižji jaz, da bi iz njega odstranila vse, kar je osebnostno. Kako naj se očisti? Ne želi uničevati; kajti to, kar je doslej zbrala skupaj, je izkušnja in izkušnja se je vgradila v sposobnost in spremenila v moč; in sedaj potrebuje vse te moči, ki jih je zbirala med vzponom, ki ležijo pred njo, in si jih ne želi uničiti, kajti te moči želi ponesti s seboj, vendar očiščene in ne umazane. Kako naj jih potem človek očisti? Bilo bi jih precej lažje uničiti; potreboval bi toliko manj potrpljenja, da bi ubil nekatere od teh kvalitiet, ki jih ima; čuti, kot da bi lahko udaril po njih in jih pobil ter se jih tako znebil. Vendar na tak način

ne more stopiti v tempelj; kajti tja jih mora vzeti kot svojo žrtev, ki bo ponujena na samem pragu templja; in to vse, kar je zbral v svoji preteklosti, kar je spremenil v moč in sposobnost; tja ne more priti praznih rok; s seboj mora ponesti vse, kar je zbral v svojem nižjem življenju. Zato si jih ne drzne uničiti; izraziti mora bolj trdo delo očiščenja; ohraniti mora bistvo vseh kvalitiet in odstraniti iz njih vse, kar je osebno. Vse lekcije, ki se jih je naučil o kreposti in o pregrehi, vse te izkušnje, ki jih je zbral v romanju, ki je za njim; s seboj vzeti mora bistvo vsake kvalitete, kajti te so rezultati celotnega njegovega vzpenjanja; toda prinesiti jih mora kot čisto zlato na oltar; in nobena nesnaga se ne sme mešati z zlatom.

Vzemimo eno ali dve od teh kvalitiet, da bi jasno videli, kaj pomeni čiščenje; kajti, če ga bomo razumeli v primeru ene ali dveh kvalitiet, potem bomo lahko počasi to uporabili tudi v primeru drugih, saj je lekcija, kako opraviti očiščenje nadvse pomembna.

Vzemimo najprej mogočno silo, ki je prisotna v vsakem človeškem bitju in ki jo človek razvija na nižjih stopnjah svoje rasti; ki jo nosi s seboj, medtem ko se razvija in ki jo mora sedaj prečistiti. Vzemimo kvaliteto, ki jo na njeni najnižji stopnji poznamo kot jeza, kot srd, kot strašno moč, ki jo razvija človek, s katero si utira svojo pot v svet, s katero se bojuje, in s katero pogosto preseže vsa nasprotovanja; to strašansko silo duše, ki se izliva skozi nižjo naravo in utira človeku pot skozi težave na zgodnejših stopnjah njegove rasti, ko se je še ni naučil voditi in nadzorovati; nedisciplinirana energija, uničevalska zato, ker je nedisciplinirana; strašanska sila, vredna zato, ker je sila, čeprav uničevalska v svojem delovanju, kot to vidimo v nižjem svetu. Človek je še preden je stopil v preddverje, na nek način spremenil to energijo duše; spremenil jo je v krepost, zelo realno krepost, ki jo ima v zunanjem svetu zelo dolgo časa kot svojo posest; takrat (ko je dosegla stopnjo kreposti) jo imenuje z različnimi imeni: plemenito ogorčenje, bes zaradi nepravčnosti, sovraštvo do vsega, kar je napačno; to pa je bilo nizko, to je bilo nizkotno, to je bilo surovo, a je dobro služilo v zunanjem svetu, v obliki teh številnih oblik uničevalne energije. Kajti ta človek je, preden je prišel v

preddverje, deloval za svet in praktical to krepost; in ko je zagledal krutost, ki je bila storjena slabotnemu, se je njegov bes sprožil proti njej; in ko je nek tiran povzročil nepravilnost, se je vzdignil proti njej z ogorčenjem; naučil se je, medtem ko je praktical svojo krepost, kako jo očistiti umazanije; kajti jeza, ki jo je imel v svojih zgodnjih življenjih, je bila jeza zaradi njega samega - bil je jezen, ko je bil ranjen; udaril je nazaj, ko je nekdo udaril njega; vendar je že dolgo tega obvladal to povsem grobo jezo v nižji naravi, ki se brani z uničevalno energijo proti slabemu in poplača zlo z zlim in sovražstvo s sovražstvom. Preden je stopil v preddverje, je prešel onkraj te zgodnje stopnje in se do neke mere naučil preoblikovati to energijo jeze v sebi; v veliki meri jo je očistil osebnostnega elementa in se naučil, da ni toliko jezen zaradi tega, ker je bil ranjen on sam, ampak zato, ker je bilo zlo povzročeno komu drugemu; naučil se je, da ni bil toliko ogorčen zato, ker je trpel, ampak zato, ker je bila bolečina povzročena komu drugemu; in ko je videl kakšno kruto bitje, ki se je znašalo nad nemočnim, se je pognal naprej, da bi rešil nemočno bitje in napadel povzročitelja zla ter ga odstranil. Na ta način je uporabil višjo jezo, da bi obvladal nižjo, na ta način je uporabil plemenit bes, da bi odstranil bolj živalski bes svojega nižjega življenja. In v teh življenjih, ki so sedaj že daleč za njim, se je naučil znebiti bolj grobih kvalitet besa; naučil se je, da ni več jezen zaradi sebe, ampak zaradi tistih, ki jim je želel pomagati. Kajti bil je človek, spomnimo se, ki je že davno spoznal služenje kot dolžnost; in eden izmed njegovih načinov služjenja je bilo odstranjevanje tlačiteljev in odstranjevanje tistih, ki so povzročali trpljenje; ta njegova jeza je vroče vzplamtela proti vsem oblikam zla, in deloval je za slabotnejše ter morda opravil v svetu herojsko delo. Toda znotraj tega mirnejšega ozračja dvorišča templja, ki ga osvetljujejo žarki popolnega sočutja, ki svetijo iz *svetosti vseh svetosti*, ni prostora za kakršnokoli vrsto jeze, četudi je ta jeza očiščena osebnostne tekmovalnosti. Kajti aspirant se mora sedaj naučiti, da so tudi tisti, ki počno zlo, njegovi bratje, in da oni trpijo zaradi svojih slabih del, bolj kot pa njihovi človeški prijatelji od ran, ki so jim jih povzročili; naučiti se mora, da to njegovo plemenito ogorčenje in ta njegov bes proti slabemu, ta ogenj, ki plamti zato, da bi uničil tiranijo,

ki ni namenjena njemu, da to ni značilnost duše, ki si prizadeva onstran, proti božanskemu; kajti božansko življenje ljubi vse otroke, ki jih pošlje v svet, ne glede na to kakšen je lahko njihov položaj, ali kako nizka je stopnja njihove evolucije. Kajti ničesar ni izven ljubezni božanstva, iz katerega izhaja vse. Življenje, ki je božansko, je srce vsega, kar obstaja, in Bog je prisoten tako v srcu povzročitelja zla kot v srcu svetnika. Znotraj preddverja mora biti spoznano božansko, ne glede na to, kako goste so tančice, ki ga skrivajo, kajti tam se morajo odpreti oči duha in tam ne more biti tančice med njim in Jaz-om drugih ljudi; zato mora biti ta plemenita ogorčenost očiščena, dokler ni odstranjeno vse, kar pripada jezi, in se ne spremeni v energijo, ki ne pušča ničesar izven območja njene pomoči; dokler ta velika energija duše ne postane popolnoma čista, da se izlije tako v pomoč tiranu kot sužnju, da objame v svoje meje tako tistega, ki tepta, kot tistega, ki je teptan; kajti odrešitelji ljudi ne izbirajo komu bodo služili - njihovo služenje je služenje, ki ne pozna meja, in oni so služabniki vseh in brez sovraštva do kogarkoli v vesolju. To, kar je bila nekoč jeza, mora postati s čiščenjem varovanje slabotnih, neosebno nasprotovanje močnim povzročiteljem zla, popolna pravičnost za vse.

In isto, kar je nekoč storil z jezo, mora sedaj storiti z ljubeznijo, z ljubeznijo, ki se je v njem začela kazati v svoji najnižji in najbolj revni obliki, ko je duša začela rasti; ki se je morda kazala v oblikah, ki so bile napačne, in oblikah, ki so bile nizkotne, ki so bile obrnjene navzven, proti drugemu, in ko duše v svojem samo-povelečevanju ni kaj dosti skrbelo, kaj se je zgodilo s tistim, h kateremu je bila ljubezen usmerjena. Ko je duša rastla navzgor, je ljubezen spremenila svoj značaj, postala je plemenitejša, manj sebična, manj osebna, dokler se ni povezala z višjimi elementi v ljubljenemu, namesto z zunanjo oblogo; in ljubezen, ki je bila senzualna, je postala moralna in očiščena. Postati mora še bolj čista, ko kandidat vstopi v preddverje templja; s seboj mora prinesiti ljubezen, vendar je to ljubezen, ki mora začeti izgubljati svojo izključnost; to je ljubezen, ki mora ohraniti toploto svojega ognja, ki pa se mora širiti vse bolj in bolj navzven ter se očistiti vsega, kar pripada

nižji naravi; to pa pomeni, da mora biti ta ljubezen takšna ljubezen, ki, ko se usmeri proti drugim, vedno poskuša služiti njim in ne sebi, vedno poskuša odkriti, koliko jim lahko da in ne, koliko lahko dobi od njih; torej ljubezen, ki bo postajala postopno v svojem bistvu božanska, ki se bo izlivala v skladu s količino potrebe in ne v skladu s količino bogastva povračila.

Ko si duša tako prizadeva po očiščenju, bo imela določene teste, ki jih bo uporabila v tem celotnem procesu, skozi katerega prehaja; in ko deluje ter uporablja svojo energijo, da bi opravila določeno služenje človeku, bo v to služenje vnesla Ithurielovo kopje odsotnosti osebnosti, ter videla, kaj se zgodi v odgovor na dotik kopja. Če bo odkrila, da, ko služi, njena energija poskuša doseči nekaj, kar je spoznala kot dobro, bo ob testiranju tega delovanja in motiva zanj odkrila, da je "Jaz" subtilno prepleten z energijo; če bo odkrila, da manj gleda na uspeh delovanja kot na uspeh izvajalca; če bo odkrila, da prihaja, ko ne uspe v svojem delovanju in ga je zato moral opraviti nekdo drug, do razočaranja, ki se meša z veseljem, da je delo opravljeno, potem ve, da osebnost še vedno okleva, da bi jo, če bi bila taka kot bi morala biti, skrbelo le za uspeh služenja in ne to, ali je sama prispevala k uspehu. In če odkrije, da je v osebnostnem porazu še vedno bolečina razočaranja; če odkrije, da se zaradi poraza njene lastne izlivajoče energije k njej povrne nekaj depresije, nekaj malodušja, nekaj, kar za trenutek zatemni njen mir in vedrino, potem ve, da je v tej bolečini in tej zatemnitvi še vedno del osebnosti, ki mora biti uničen; in se zato loti dela, da bi se znebila tudi te slabosti, in odstranila z oči duše ta oblak. In, če odkrije, ko meri in testira naravo svoje ljubezni, da v njej še vedno obstaja drobna ohladitev, drobno čutenje razočaranja, ker tisto, kar je ljubila, ostaja ravnodušno do njenega dajanja, čeprav je služila plemenito in ljubila veličastno; če odkrije, da izlivanje njene ljubezni teži k temu, da se skrči nazaj in spremeni svoj tok, zaradi tega, ker se tisti, katerim daruje ljubezen, ne odzovejo z ljubeznijo v odgovor, takrat ta duša - ki je tako stroga do same sebe in tako sočutna do vseh drugih duš - ve, da je v tem še vedno neko obotavljanje osebnosti in da ta še vedno deluje za nekaj, kar je namenjeno njej sami, da še ne najde največje veselje v

samem veličastju dajanja. Nato se spet loti dela, ta duša, ki se nahaja na v preddverju templja, da bi odstranila ta obotavljajoči se del osebnosti, dokler se ljubezen ne izliva navzven, ne da bi spraševala, kaj bo dobila v povračilo, ne da bi čakala, ali se bo pojavil odgovor; kajti ona pozna resnico, da je ljubezen najbolj potrebna tam, kjer nanjo ni odgovora, in ve, da imajo tiste duše največjo potrebo po prejemanju, ki trenutno ne vračajo ničesar ljubezni, ki pomaga.

Na ta način duša premišljeno deluje za rast; premišljeno deluje za sebe, stalno očiščuje nižjo naravo z nenehnim naporom in z neutrudljivim poizvedovanjem; ker se vedno primerja, ne le s tistimi, ki so pod njo, ampak tudi s tistimi, ki so nad njo; stalno dviguje svoje oči proti tistim, ki so cilj že dosegli, in ne gleda navzdol proti tistim, ki se šele vzpenjajo proti preddverju. In ne more se ustaviti, niti za trenutek, ne more biti zadovoljna, dokler obstaja v njej nasprotovanje prehajanju svetlobe svetih, ki so postali božanski.

Znotraj tega preddverja se ljudem pojavljajo skušnjave preko njihovih kreposti in ne preko njihovih razvad; njihovo naravo naskakujejo subtilne skušnjave, ki se pojavljajo kot angeli luči; in vedno prihaja skušnjava do teh duš, ki napredujejo, preko tega, kar je največje v njih, preko tega, kar je v njih najbolj plemenito; njihove kreposti postanejo sredstvo in so uporabljene za preizkušanje pomanjklivega znanja, tako da se spremenijo v skušnjave; kajti te duše so prerastle točko, ko se jih še lahko dotaknejo ali izkušajo razvade, tako da le z uporabo maske kreposti lahko izkoristijo utvaro, da jih zapelje. Zato se učijo biti tako trde do same sebe, zato so tako nepopustljive v zahtevah, ki si jih postavljajo sebi; in iz svojih lastnih spodrsrljajev in spodrsrljajev njihovih tovarišev dobro vedo, da so prav te kreposti, ki jih je v nižjem svetu tako težko doseči, lahko dosegljive tistim v preddverju, in da le-te nato, nekako, ukrade sovražnik, da bi jih lahko spremenil v skušnjave, s katerimi jih lahko zapelje v opotekanje na *poti*. Zaradi tega se naučijo, da je edina varnost v tem, da živijo v svetlobi višjega Jaz-a; zaradi tega spoznajo, da ne smejo stopiti pred vrata templja, dokler skozi njih ne sije ta *svetloba*, tako da si stalno prizadevajo, da bi postale popolnoma prosojne.

Kajti, kako naj bi vstopile v svetlobo, za katero je vse, kar je svetloba tukaj, le senca; kako naj bi vstopile v svetlobo, v katero ne morejo zreti nobene nečiste oči, zaradi oslepljujoče kvalitete njenih žarkov, zaradi katere se zdi vse tisto, kar mi imenujemo krepost, nepopolno, in vse tisto, kar mi imenujemo lepota, le grdo in nespodobno; kako naj bi se upale vstopiti v tempelj, kjer bodo na njih počivale oči *mojstra*, in bo v njegovi prisotnosti duša gola; kako naj bi si upale stati tam, če bo v srcu še en sam madež nepopolnosti, in če bo, ko bo on pogledal v srce, tam odkril madež, ki žali čistost njegovega pogleda?

Zaradi tega v tem preddverju stvari, ki so v zunanjem svetu boleče, postanejo kot veselje, in trpljenje, ki očičuje, najbolj dobrodošel prijatelj; zaradi tega je vzor vseh jogijev on, za katerega je rečeno, da je sam *veliki jogi, mojster* in *boter* vseh; zaradi tega on nenehno stoji na goreči zemlji in okoli nje se igrajo plameni in uničijo vse, česar se dotaknejo. Kajti v srcih tistih, ki se nahajajo v preddverju, so še vedno skriti kraji, v katere luč še ni posvetila. In dokončno očičenje pred vstopom v tempelj prihaja od teh živih plamenov samega Gospoda, ki požgejo vse, kar se skriva nevidno v skritih prostorih srca tistega, ki naj bi postal učenec. On se je predal svojemu Gospodu in ničesar noče nazaj. Na tej goreči zemlji, ki se nahaja pred portalom templja, je plameneč ogenj, skozi katerega morajo preiti vsi, ki želijo, da bi se jim odprla vrata templja; onstran in v ognju je vidna podoba *velikega jogija*, iz katerega prihajajo ti plameni, ki jemljejo svojo očičujočo moč iz veličastja njegovih nog. Od njega, *velikega guruja*, prihaja dokončno očičenje učenca. Nn nato on vstopi skozi portal, ki ga za vedno odreže od vseh teženj nižjega sveta, razen služenja; ki ga loči od vseh človeških želja, razen od delovanja za odrešitev človeštva. Na svetu ni ničesar več, kar bi ga privlačilo, zato, ker je videl obraz svojega Gospoda in pred katerim vsaka druga svetloba postane medla.

2. Predavanje - Nadzor mišljenja

Morda je v vprašanju, ali raje, v delu vprašanja, ki ga bom obravnavala sedaj, mogoče celo več razlike, kot v kateremkoli drugem delu tega vprašanja, med pogledom, ki ga lahko ima, recimo, razmišljajoč, dobro uravnovešen, kreposten posveten človek in pogledom, ki ga ima okultist. Želim vas, neka-ko, popeljati, korak za korakom, od začetka, in vam pokazati, kako pride do te spremembe zornega kota; kajti morda je še posebej v zvezi z umom položaj, ki ga prevzame um do človeka, mesto, ki ga ima v njegovi razvijajoči se naravi, funkcijah, ki jih izraža, in v načinu, kako te funkcije izraža - pri teh zadevah se poraja ta precejšnja razlika, ki je v skladu s položajem misleca, v skladu s položajem, ki ga ta prevzame glede na svet na splošno in glede na tisti poseben del, v katerega je poklican delovati. Poskusimo za trenutek, zato da bi spoznali, kje se nahajamo pri tem vprašanju, poskusimo za trenutek pomisliti na to, kako bo dober, pravičen in inteligenen človek - to je, človek, ki odločno ni neskrben, lahkomišeln, ne svetovljanski v običajnem smislu teh terminov, obravnavajmo, kako bo taka oseba, razsodna v svojem presojanju in uravnovešena v svojem mišljenju, gledala na to vprašanje mentalnega samo-nadzora. Dober človek, človek, ki je preiščeno postavil predse nek ideal kreposti, ki si ga prizadeva uresničiti, pogled na

dolžnost, ki si jo prizadeva izpolniti, tak človek bo, med potekom oblikovanja tega ideala in snovanja te smeri dolžnosti, prepoznal, da je to, kar imenujemo nižja narava, stvar, ki jo je potrebno izpopolniti, obvladati. Glede tega se ne bo pojavil nikakršen dvom. Strasti in apetiti telesa, nižja čustva, ki ljudi premetavajo ljudi, brez razmisleka in brez mišljenja, ves ta del človekove narave, ki je dovzeten za zunanje vplive, tako da deluje brez preišljevanja, ali kot bi lahko rekli, brez razmisleka in brez mišljenja - naš kreposten človek bo prav gotovo rekel, da je to potrebno obvladati in imeti pod nadzorom. O tem bo govoril kot o nižji naravi in si jo prizadeval podrediti višji. Če skrbno preučimo položaj takšnega človeka, bomo odkrili, da gre za človeka, ki ga imamo v običajnem govoru za samo-nadzorovanega človeka, človeka, ki izvaja mentalni nadzor nad nižjo naravo, tako da um nadzira želje; ko rečemo "samo-nadzorovan" človek, je to človek kot jaz, ki nadzira. Še več od tega, če pogledamo nanj nekoliko bolj skrbno, bomo videli, da je to, kar imenujemo močna volja, kar imenujemo izoblikovan značaj, značaj, ki deluje vzdolž določenih odločnih smeri vodenja, volja, ki je tudi v zelo težavnih okoliščinah še vedno sposobna voditi naravo, katero oblikuje del vzdolž jasne in določne smeri; odkrili bomo, da s tako osebo mislimo, da je to nekdo, pri katerem se je um že precej široko razvil, tako da, ko mora delovati, ali se odločiti glede nekega delovanja, njegovega delovanja ne določajo zunanje okoliščine, njegovega delovanja ne določajo različne privlačnosti, ki ga lahko obdajajo, njegovega delovanja ne določajo odzivi živalske narave na te privlačnosti; določajo ga, bomo odkrili, številne izkušnje, zapisane v tem, kar imenujemo njegov spomin, odsev preteklih dogodkov, pojavljanje rezultatov, ki so izšli iz teh dogodkov; um je vse te obdelal, jih, nekako uredil in jih medsebojno primerjal ter iz njih potegnil določene rezultate z intelektualnim in logičnim naporom. Ti rezultati ostanejo v umu kot pravila ravnanja; in ko se človek nahaja v okoliščinah, ki so moteče, v okoliščinah, ki bodo premagale tako-imenovano slabotno voljo, okoliščine, ki bi morda premetavale povprečno osebo, bo ta močnejši in bolj razvit um - ki si je postavil pravila ravnanja v trenutkih miru, v trenutkih, ko ga niso obdajale skušnjave - bo ta um vodil svoje ravnanje v skla-

du s tem pravilom ravnanja, ki si ga je zastavil in utrdil, ter si ne bo dovolil, da bi ga iz tira speljale privlačnosti ali neki trenutni impulzi. Ko opazujete tako osebo, lahko pogosto predvidite, kako bo ravnala; poznate načela, na katerih temelji njeno ravnanje; poznate smeri mišljenja, ki obvladujejo njegov um; in počutite se precej gotovo - ko gledate na ta značaj, ki je določen, izoblikovan in močan - počutite se precej gotovo, da bo, ne glede na kakršnekoli zunanje skušnjave, ta človek v trenutkih spopada izpolnil ideal, ki si ga je zastavil v trenutkih miru in razmisleka. In ko govorimo o samonadzorovanem človeku, je to tisto, kar pod tem na splošno mislimo; da je to človek, ki je dosegel to stopnjo razvoja, ki je brez dvoma še nizka stopnja, na kateri se je premišljeno odločil delovati za obvladovanje in kraljevanje ter upravljanje s to nižjo naravo, tako da je duša, ko je najbolj spodbujena k delovanju od zunaj, sposobna ohraniti samo sebe proti valovanju skušnjave; tako da človek deluje v okviru plemenitega standarda, ne glede na to, kakšne so skušnjave, ki ga obdajajo in silijo v delovanje v skladu s skušnjavami nižje narave.

Do sedaj smo obravnavali to, kar lahko imenujemo krepostnega človeka, človeka visokega značaja, jasnega mišljenja, ostrega presojanja, ki ga nikaikor ne vlečejo sem ter tja okoliščine, ne impulzi, kakor je to običajno z neurejeno ali slabo urejeno naravo. Vendar pa obstaja še naslednja stopnja, ki jo lahko doseže tak človek. On lahko pride v stik z veliko filozofijo življenja, ki mu lahko razloži nekaj več o delovanju uma; lahko pride, na primer, v stik z velikimi teozofskimi učenji, najsi so ta podana v starih ali sodobnih knjigah, najsi si jih pridobi iz Indije, Egipta, Grčije ali sodobne Evrope. In iz te filozofije se lahko nauči novega pogleda na vesolje in lahko precej spremeni svoj položaj.

Recimo, da bo tak človek prišel v Teozofsko društvo in sprejel njegova glavna učenja; potem bo začel spoznavati - veliko več kot prej, preden je preučeval stvari s teozofskega stališča - kako velik je vpliv njegovih misli. Začel bo razumevati, da, ko deluje njegov um, kako izraža tisto ustvarjalno moč, ki je verjetno znana večini med vami; da um dejansko ustvarja do-

ločene eksistence oziroma entitete, da to ustvarjalno delovanje uma nenehno pošilja v svet okoli sebe aktivne entitete, ki delujejo za dobro ali zlo in ki delujejo pogosto na ume in na življenja ljudi, s katerimi ustvarjalec teh entitet ni v neposrednem osebnem stiku. Začel bo razumevati, da ni brez dvoma nujno, da ob tem vplivanju na ume drugih, svojo misel postavi v govorjene ali pisne besede. Niti ni nujno, da bi se njegova misel izrazila v delovanju, tako da bi njegov vzorec lahko postal potenten za dobro ali za zlo. On spoznava, da je lahko izjemno obskurna oseba, kakor pač svet obravnava obskurnost; da je lahko povsem izven pogleda javnosti; da lahko vpliva le na izjemno majhen krog svojih prijateljev in sorodnikov, ki prihajajo v stik z njim; toda videl bo, da ima, četudi ne prihaja osebno v stik z ljudmi, četudi jih ne dosega s pisanimi ali govorjenimi besedami, moč, ki presega tako silo vzorca kot sile govora ali jezika, in da lahko, ko sedi sam in izoliran od ljudi, v oziru na fizični svet, izvaja potentno silo v dobro ali zlo; da lahko očiščuje ali blati ume svoje generacije; da lahko prispeva, pomaga ali pa ovira napredek sveta; da lahko vzdiguje svojo raso nekoliko višje ali pa jo potiska nekoliko nižje; in da lahko, povsem izven vsega, kar običajni ljudje prepoznavajo kot silo poziva ali vzorca, vpliva na um svojega časa s temi subtilnimi energijami mišljenja, s temi aktivnimi oblikami, ki odhajajo v svet ljudi in ki delujejo bolj učinkovito zato, ker so nevidne, ter izvajajo širši vpliv prav zato, ker so tako subtilne, da jih ne prepoznajo množice ljudi, na katere vplivajo.

Na ta način, ko raste njegovo znanje, prevzame zanj mišljenje nov značaj, in človek spozna, kako mogočna je odgovornost za mišljenje, to je, kako velika je odgovornost, ki mu pripada, že samo ob izvajanju teh zmožnosti uma. Spoznal bo, da se njegova odgovornost širi precej dlje kot lahko vidi. Da je odgovoren na zelo resničen način za zločine, ki se dogajajo v družbi, ki ji pripada, kakor tudi za herojska dejanja, do katerih tudi lahko prihaja v tej družbi. Dojel bo veliko načelo, ki izhaja brez dvoma iz tega, da je človek, ki opravi neko delo, povsem in sam odgovoren za dejanje, ki ga opravi; toda, da se vsako dejanje manifestira, resnično inkarnira, iz idej, in da vsak,

ki sodeluje pri porajanju idej, sodeluje pri odgovornosti za njih delovanje. Ko bo to razumel in prevzel ta širši pogled na svet, bo postal zelo pazljiv ob svojih mislih, začel bo spoznavati, da mora nadzirati svoje misli, kar pa presega pogled, ki ga je imel naš posvetni človek. Še več, ko razume, da mora nadzirati svoje misli in da je za svoje misli odgovoren, ker je začel spoznavati, da ni le odgovoren za te misli, in da mora opraviti neko izbiro glede vrste misli, ki jih poraja, tudi odkriva, če preučuje še nekoliko dlje, da je tudi vrsta misli, ki jih pritegne k sebi iz zunanjega sveta zelo odvisna od narave misli, ki jih poraja sam. Tako da on ni le magnet, ki pošilja navzven miselne-sile v področje svojega magnetnega polja, ampak da je tudi magnet, ki privlači k sebi substance, ki se odzivajo na magnetno silo, ki jo pošilja navzven. Tako bo, če bo njegov um poln dobrih misli ali pa nizkotnih misli, to precej vplivalo na smeri, po katerih se pretaka njegova mentalna sila. In začel bo razumevati, da s porajanjem dobre misli, ne izpolnjuje le svoje vzvišene dolžnosti do svojih prijateljev, ampak da - kot se vedno dogaja, ko je človek v harmoniji z božanskim zakonom - on sam dobiva to, kar daje; da vzpostavi, ko pošlje v svet plemenito misel, v sebi privlačni center, kateremu se bodo približale druge plemenite misli; po akordu, pritegnjene, nekako, zaradi magnetne privlačnosti, tako da bo njegov lasten um dobil pomoč in okrepitev s temi mislimi, ki valujejo vanj od zunaj. On prepozna tudi, z bolečino in sramoto, da ustvari, ko pošlje v svet nizkotno misel, v lastni zavesti podoben center, ki bo pritegnil nizkotne misli iz atmosfere, in da tako poveča svoje lastne težnje do zla, kakor v nasprotnem primeru poveča težnje do dobrega. In ko se uči razumevati to mentalno bratstvo, ki povezuje vse ljudi, bo spoznal, da mora spremeniti svojo mentalno držo, da mora čutiti to odgovornost ob oddajanju in sprejemanju misli, da mora spoznati te vezi, ki jih širi v vse smeri in ki se iz vseh smeri širijo do njega, tako da bo začel v vsakdanjem življenju bolj obravnavati mišljenje kot pa delovanje, in razumevati, da se v področju nevidnega porajajo vse sile, ki prihajajo navzdol v psihično in fizično življenje.

Toda, ko pride v preddverje, mora opraviti še korak naprej. Sedaj je kandidat - kakor se spomnite iz tistega, kar smo povedali v prejšnjem tednu - sedaj je kandidat za vzpon po tisti bolj strmi in krajši poti, ki vodi navzgor; ne, on je na sami pripravljalni stopnji te poti. Nato se bo pred njim pojavilo nekaj več od tega spoznanja, ki, kot smo videli, pripada človeku, ki začenja razumevati nekaj o naravi življenja okoli sebe. In ta kandidat, ki je prestopil prag preddverja, odkriva, da prepoznava nekaj, kar je onstran uma, nekaj, kar je večje kot um, nekaj, kar um povezuje s tem, kar ima analogijo v odnosu, ki ga ima sam um z nižjo naravo; da, tako kot je v času rasti spoznaval, da je um nad željami, ko prestopi prag, in morda celo še preden naredi ta korak - kajti prepoznavanje tega dejstva vodi do vrat in deloma pripre vrata - spozna, da je nad tem umom, ki se je zdel tako mogočen, ki se mu je zdel, v dneh tik pred tem, kot vladar sveta in njegov monarh, da um, za katerega je mislec pravil, da v "vesolju ni nič večjega kot je človek, in da v človeku ni nič večjega kot um," da vse to prihaja iz pogleda, ki je usmerjen od spodaj, iz oslepljenega vida; in da, ko se začne ta vid jasnit, vidi, da obstaja nekaj večjega v tem vesolju kot um, ki se je zdel kot največja stvar v človeku - nekaj, kar je bolj sublimno, nekaj, kar je širše, nekaj, kar se zasveti le za trenutek, in se nato zopet zastre. On spozna, medlo, skromno, ne še z znanjem, ampak iz govoric, da je ujel preblisk duše, da se je do njega spustil žarek svetlobe o nečem, kar je nad umom, tako da začne medlo čutiti, na nek čuden način, da je to on sam, da je to istovetno z njim. Tako najprej obstaja zmeda in tipanje v temi, med tem, kar se zdi, da je on sam, čeprav je do sedaj mislil, da je um, ki pa je precej večje kot um. Tako se zdi, da je to on sam, in celo več kot on sam, in najprej ne ve, od kod lahko prihaja ta preblisk, tako da je upanje, ki se rodi v njem, le sen in nič več.

Toda, preden lahko obravnavamo dejstva povsem jasno, moramo poskusiti, da bi jasno videli, kaj mislimo z besedama "um" in "duša;" na kaj mislimo, ko govorimo o "zavesti;" kajti te besede, če jih želimo razumeti, ne smejo biti za nas žetoni, s katerimi se igramo, ampak resnični kovanci, ki predstavljajo nekaj, o čemer imamo jasno mentalno predstavo, ideje. Zato pogledjmo

za trenutek te besede in pogledjmo, kaj predstavljajo, ali vsaj to, kaj jaz mislim, ko jih uporabljam, tako da bo to, kar pravim, jasno, pa če se strinjate s temi definicijami ali pa ne. Jaz razlagam dušo kot to, kar individualizira univerzalni duh, kar osredotoči univerzalno svetlobo v posamezno točko; ki je, nekako, sprejemnik, v katerega se izliva duh; tako da se zdi to, kar je samo po sebi univerzalno, izlito v to posodo, ločeno; istovetno v svojem bistvu, vendar pa ločeno v svoji manifestaciji. Namen te ločitve je v tem, da se posamezno lahko razvija in raste; da lahko obstaja individualizirano življenje, ki je potentno na vsaki ravni veselja; da lahko spoznava na fizični in na psihičnih ravneh enako kot spoznava na duhovni, ter da pri tem ne prihaja do kakršnekoli vrste prekinitve zavesti; da lahko za sebe ustvari nosilce, ki jih potrebuje za pridobivanje zavestnosti onstran svoje lastne ravni, in da lahko nato postopno očisti enega za drugim, dokler ne delujejo več kot slepci ali kot ovire, ampak kot čisti in prosojni mediji, skozi katere lahko prehaja znanje z vsake ravni. Toda ob uporabi besede podoba ali "posoda" vas lahko zavedem; in to je težava pri vseh izrazih, ki so primerni za intelektualno razmišljanje; to, da človek odkrije, če vzame neko podobo, ki je na neki točki uporabna, da je ta na neki drugi zavajajoča. Tako, je ta proces individualizacije brez dvoma ustvarjanje posode in izlivanje nečesa v njo, tako da tisto, kar se izlije vanjo prejme določen obris in obliko, oblikovano v obliko posode. To, kar se zgodi, je bolj podobno načinu, na katerega se oblikuje kakšen velik sistem, recimo sončni sistem. Če greste s svojo domišljijo v času nazaj, si lahko predstavljate prostor, v katerem ne vidite ničesar; in nato si lahko predstavljate, da v tem prostoru - v katerem je ta praznina, vendar pa je dejansko polnost, a polnost, ki ni vidna očesu - da se v tem prostoru oblikuje motna meglica, skoraj preveč delikatna, da bi jo sploh imenovali meglica; in vendar je to najbližja beseda, ki nam lahko pojasni to začenjanje kopičenja; in nato, ko to opazujete, meglica postaja gostejša in gostejša, in, ko čas teče, je kopičenje vse bolj in bolj kompaktno ter bolj ločeno od prostora okoli njega; dokler to, kar se je zdelo le kot najbolj medla senca, ne začenja prevzemati lastne oblike, dokler ne postane vse bolj in bolj določno, dokler, če ste opazovali to izgradnjo svetov, ne boste videli,

da je postal oblak vse bolj gost in gost ter se določno ločil od prostora, dokler, se ni oblikoval sistem, z osrednjim soncem in planeti okoli njega. In tako se zdi, kakorkoli skaženo, tudi to prihajanje duha v individualizacijo; podobno je medlemu pojavljanju sence v univerzalni praznini, ki je polnost vseh polnosti; in nato ta senca postane meglica, ki nato prevzame vse bolj jasno in jasno obliko ter postane z napredovanjem evolucije bolj in bolj določna, dokler ne postane individuuum, duša; tam, kjer je na začetku obstajala le najbolj medla senca rastoče meglice. Takšen je proces (slikovno) oblikovanja te individualne zavesti. In če lahko za trenutek obdelate to misel, boste morda spoznali, kako se v dolgem toku evolucije oblikuje duša; in da ta duša na začetku ni neka popolna stvar, ki bi padla navzdol kot skakalec v vodo materije, ampak se izgrajuje počasi, se gosti - če lahko še vedno uporabljam to podobo - dokler iz univerzalne ne postane posamezna, posamezna, ki z napredovanjem evolucije stalno raste. Ta duša, kot vemo, traja iz življenja v življenje, skozi neskončna leta, skozi brezštevila stoletja. To je rastoči individuuum in njegova zavest je zavest vsega, kar leži za njim v procesu njegove rasti. Duša je ta entiteta, ki mogočno raste danes v nekem od sinov ljudi; za sabo ima pisano preteklost, vedno prisotno za to zavest, ki je tako zelo zrasla med svojim potovanjem po dolgi poti, ki jo je prepotovala; ima to širno zavest, ki vsebuje vsa njena življenja in uresničuje vso njeno preteklost. In nato, z vsakim novim rojstvom, mora pridobiti novo izkušnjo. Ta duša, ki je rastle skozi veke, vlije v nova oblačila del same sebe, da bi pridobila novo izkušnjo; in ta del nje same valuje navzven na nižje ravni, da bi tam lahko povečal znanje, zaradi katerega bo rast duše še večja; in ta del nje same, ki valuje navzven, je to, kar imenujemo *um* v človeku; to je del duše, ki deluje v možganih, omejen v možganih, žalostno vklenjen v možganih, v to, kar je dobesedno breme mesa, zamegljujoč svojo zavest; kajti ona ne more predreti skozi to gosto tančico materije. Vsa veličina, ki jo poznamo kot um, je le ta bojujoči se del duše, ki deluje v teh možganih v dobro rasti duše. In ko deluje v njih, kaže moči duše, saj je on duša sama, čeprav oblečena v to omejitev iz materije. In tolikšen del duše kot se je zmožen manifestirati skozi te možgane, tolikšen je um osebe, ki jo poznamo;

in včasih se bo manifestiralo precej in včasih malo, v skladu s stopnjo dosežene evolucije. Toda to, kar človek v preddverju že razume, je to, da je on ta duša in da je um le njena prehodna manifestacija. In takrat začenja razumevati, da tako, kot je potrebno telo in naravo-želja podrediti umu, ki je del duše v ujetništvu, je tudi um potrebno podrediti veliki duši, katere projicirani predstavnik trenutno je; da je le nek instrument, le organ duše, manifestiran zaradi dela, ki ga opravlja, in zaradi tega, kar mora zbrati in prinesiti nazaj k duši, ki je on sam.

Kakšen je položaj našega kandidata, ko to spozna? Um se uči; ko ta um prihaja v stik z zunanjim svetom, zbira skupaj dejstva, jih urejuje, jih razvršča, oblikuje o njih presoje in razvija vse ostale intelektualne procese. Rezultat te aktivnosti preide nato navzgor, preide vzdolž te razširitve duše navzgor v dušo samo - ali raje navznoter. In to je tisto, kar vzame duša s seboj v *devachan* in tam deluje na njem, da ga spremeni v modrost. Kajti modrost je precej različna od učenja. Učenje je vsa ta masa dejstev in presoj dejstev ter iz njih sprejetih zaključkov; modrost je izvlečeno bistvo o celoti tistega, kar je duša zbrala iz vseh izkušenj. In kot veste je njeno delo v *devachanu* posvečeno spreminjanju teh izkušenj v modrost. Toda naš kandidat, ki vse to pozna, bo spoznal, da je duša ta "Jaz;" duša, ki je prešla skozi vsa ta pretekla življenja in izgrajevala sebe v zrelost, ki je "Jaz," ona sama, do te mere, kot to lahko vidi. In nato začenja razumevati, zakaj pravimo, da mora ob samem začetku ločiti med "Jaz," ki je trajen in umom, ki je le prehodna manifestacija "Jaz-a." Um je manifestacija duše v svetu materije; tam je manifestiran zato, da bi lahko deloval za namene duše. In takrat lahko začne spoznavati, kaj se zgodi, ko učenec pošlje proti *mojstru* svoj prvi krik po učenju, ko je našel svojo pot v preddverje in pokliče: "O učitelj, kaj moram storiti, da bom dosegel modrost? O, modri, kaj, da dosežem popolnost?" – in nato z ustnic modrega pridejo besede, ki najprej zvenijo čudno: "Išči poti. Toda, o Lanoo, očisti svoje srce, preden začneš svoje potovanje. Preden zastaviš prvi korak, se nauči razločevati resnično od lažnega, večno minljivo od večno trajnega" (*Glas Tišine*, slov.iz. str. 48). In nato učitelj nadaljuje z

razlago razlike med učenjem in modrostjo - kaj je nevednost, kaj je znanje, in kaj je modrost, ki sledi obema. Poda razliko med umom - umom, ki je "kot zrcalo; ki zbira prah, medtem ko zrcali;" um, ki potrebuje "nežni dih modrosti duše, da odstrani prah naših utvar." In o teh besedah kandidat, če je moder, nato razmišlja. Kakšna je razlika med resničnim in minljivim, in zakaj je ta povezana z manifestacijo uma? Kakšna je ta razlika med zrcalom, ki zrcali, in dušo, ki mora odstraniti prah, da bi se lahko znebila utvare? Kakšno vlogo igra ta um, ki se zdi, da ima tako mogočno funkcijo v človeku, da obstaja v nižjem svetu kot človek sam? Kakšna je njegova funkcija, če je prvi korak na pot tak, da mora učenec razlikovati, kaj je utvarno od tega, kar je resnično, in da je ta um na nek subtilen način povezan z ustvarjanjem utvare? In nato se spomni na druge besede, za katere je slišal, da tudi prihajajo z ustnic mojstrov modrosti. Spomni se na čudno besedo, ki govori o *radži* čutov, o vladarju in kralju nižje narave, ki pa ni učenčev prijatelj; spomni se - tistih besed, ki o tem *radži* čutov govorijo na samem začetku učenja - spomni se, da je bil pozvan naj poišče *radžo* čutov, da ga bo razumel, kajti on je tisti, ki "poraja misli in vzbuja utvare;" in učenec zve, da je "razum veliki ubijalec resničnega. Učenec naj ubije ubijalca." Tu smo izgleda na sledi neke misli, ki bo razsvetlila kandidata, ki išče *radžo* čutov; tistega *radžo*, ali kralja čutov, ki poraja misli; in tisti, ki poraja misli, vzbuja utvare, on je tisti, ki ubija resnično. Kajti resnično obstaja v *duhu-sveta*; ko se nadaljuje proces diferenciacije, se ustvari utvara; in ta um, ta rastoči um, ustvarja utvaro. V tem rastočem umu, ki poseduje brezkončno podob in slik, ki ima sposobnost ustvarjanja podob, o kateri smo govorili kot o domišljiji, ki ima sposobnost razmišljanja, ki izgraja zračne slike, ki jih je ustvaril - on je ta, ki je resnični ustvarjalec utvare, on je ta, ki ubija resnično, v obsegu, ki je povezan z učencem, katerega prvo delo je, da ubije ubijalca. Kajti sicer se ne more znebiti te utvarne moči uma, sicer ne bo nikoli sposoben prodreti onstran preddverja. In nato, medtem ko še vedno poslušá učitelja, sliši glas, ki ga poziva naj poskuša "spojiti skupaj svoj um in svojo dušo." Njegovo delo bo nato, da ustvari določeno spremembo v tem nižjem

umu, ki ga bo usposobila, da se bo povezal z višjim, nekakšno uničenje njegove utvarne moči, ki ga onesposablja, da bi spoznal lastnega očeta, iz katerega prihaja, tako da bosta oče in sin lahko spet postala eno.

In nato sliši učenje, ki mu v mističnem jeziku pravi, da mora uničiti lunarno telo, da mora očistiti svoje mentalno telo. In ko to preučuje in si prizadeva razumeti, kaj to pomeni, se uči iz mnogih alegorij in mnogih simbolov, ki mu sedaj postanejo znani; uči se, da je to, kar imenujemo lunarno telo, telo, ki pripada *kami* ali želji, telo, o katerem govorimo, da pripada astralnemu človeku; in uči se, da more biti to telo uničeno ter mentalno telo prečiščeno. "Očisti svoje telo-uma," mu pravi učitelj, kajti le z odstranitvijo prahu utvare se bo lahko to mentalno telo povrnilo v sebe, se bo lahko povežalo s svojo dušo. In sedaj začenja razumevati delo, ki leži pred njim v preddverju in je povezano z umom. Začenja spoznavati, da je on sam ta živeča duša, ki se je vzpenjala skozi stoletja, ki se je trudila ustvariti instrument za svojo uporabo, služabnika, ki ga je potrebno nadzirati; da, namesto da je um mojster, postane poslušen služabnik, instrument v rokah, ki z njim upravljajo, služabnik tistega, ki ga pošilja v boj. In ko to v njem raste, se mu njegova narava podaja in on začenja uriti svoj um. In v prizadevanju po tem mora začeti z zelo preprostimi vprašanji. Odkril bo, da njegov um stalno bega od ene stvari do druge, da ga je težko nadzirati in težko brzdati, kar je odkril že Ardžuna pred pet tisoč leti; da je nemiren in nestalen, silovit, težko ukrotljiv. In najprej ga bo začel uriti kot bi vi urili konja, ki ga pripravljate za ježo, da bo šel po poti, ki ste jo izbrali vi, ne pa, da preskakoval ograje in jarke ter divjal po planjavi, ampak da se bo držal poti, ki jo je izbral jezdec, te poti in nobene druge. In takrat bo naš kandidat, v svojem vsakodnevem življenju - kajti vse to mora opraviti v vsakodnevem življenju - postopno, ob delu, uril svoj um ob zaporednem mišljenju, ob odločnem razmišljanju, in si ne bo dovolil, da bi ga zapeljale vse te številne skušnjave okoli njega, ki poskušajo razpršiti mišljenje na razne strani. Uprl se bo razpršitvi mišljenja; vztrajal bo, da bo hodil po določeni poti; odklonil bo, da bi se njegovo znanje razdrobilo na koščke, pa čeprav nima moči, da bi sledil obravnavanemu

argumentu; odstranil bo brezkončne skušnjave, ki ga obdajajo v tem obdobju in času površnosti; bral bo po lastni izbiri in s premišljenim motivom - kajti pri tem se uri kandidatovo mišljenje - bral bo, s premišljenim motivom podprte argumente, dolgi niz argumentov, ki urijo um, da se usmeri v določeno smer za določeno obdobje; in ne bo dovolil, da bi hitro begal z ene stvari na drugo, ter tako krepil nemirnost, ki je ovira na njegovi poti, in ki ga lahko popolnoma ustavi, dokler je ne premaga.

In tako bo vsakodnevno, mesec za mesecem, leto za letom, deloval na svoj um, ga uril v tej zaporedni navadi mišljenja in se učil izbirati to, o čemer naj razmišlja. Ne bo več dovoljeval misli, da ga zagrabi in zadrži; ne bo več dovolil, da misel vstopi v um ter se tam usidra in odkloni, da bi jo izrinil; postal bo mojster v lastni hiši. Lahko bo imel težave v vsakodnevnem življenju; ni važno; pomagale mu bodo pri njegovem urjenju uma. In, ko so te težave zelo nujne, ko te bojazni zelo preizkušajo, ko odkrije, da je nagnjen k temu, da gleda naprej in ga skrbi zaradi težav, ki se mu bodo približale čez nekaj dni ali nekaj tednov ali nekaj mesecev, bo rekel: "Ne; nobena taka bojazen ne sme ostati v mojem umu; nobena taka misel ne sme najti zatočišča v mojem umu; v tem umu ne sme biti ničesar, kar ni tam po moji izbiri in z mojim povabilom; in to, kar prihaja nepovabljen, mora biti odstranjeno iz mojega uma." Ljudje ponoči bedijo, polni nemirnih misli, ljudje se na pol ubijejo, ne s svojimi težavami, ampak s skrbmi, ki jih te težave povzročijo v umu. Kandidat bo naredil konec vsem tem stvarim, ker ne bo dovolil nobenega delovanja, ki ga ne bi sam izbral; in zaloputnil bo vrata uma pred vsemi mislimi, ki nanj pritiskajo nepovabljene. To bo določno urjenje, težavno in dolgo urjenje, kajti misli vdirajo, on pa jih mora odstranjevati. In vedno znova in znova in znova mora to opraviti, saj ni drugega načina, na katerega bi to lahko opravil, kot le, da taki misli, ko se pojavijo, in vedno, ko se pojavijo, premišljeno zavrne zatočišče. Rekli boste: "Kako?" Najverjetneje na začetku najlažje tako, da ponudimo umu nekaj drugega, o čemer lahko razmišlja; pozneje pa tako, da preprosto zavrremo, da bi tako misel sprejeli. Toda, dokler kandidat ni postal dovolj močan, da

lahko zaloputne in zapre vrata uma in ostane v njem nemoten, bo naredil modro, če bo zamenjal eno misel z drugo, in to vedno z neko visoko mislijo, ki obravnava trajnost nasproti prehodnosti misli, ki se je želi znebiti. Kajti na tak način bo izpolnil dvojni namen; nebo se znebil le prehodne misli, ampak tudi navadil um, da bo počival v večnem in pridobil občutek za razmerje, občutek, da je sedanost prehodna in da se zato ni vredno zaradi nje sekirati; na strani trajnega bo okrepil tisto bivanje uma v večnem, ki je skrivnost vsega miru na tem svetu, ali kateremkoli drugem.

Ko na tak način uri svoj um in ko postopno pridobiva moč nad njim ter je sposoben doseči, da misli na stvari, ki jih izbere on, in se izogiba mišljenju o stvareh, ki jih ni izbral on, bo opravil še en korak, ki je še težji od tega, in se odtegnil iz uma ter sploh ne bo razmišljal v umu: ne zato, ker bi postajal ne-zaveden, ampak zato, ker išče globljo zavestnost; ne zato, ker bi življenje v njem postajalo omejeno ali letargično, ampak zato, ker je postalo tako živo, da ga možgani niso več sposobni vsebovati. In s to rastjo notranjega življenja, s to povečano življenjsko energijo, ki valuje iz duše, bo počasi odkril, da lahko doseže stopnjo, na kateri "misel" ne bo več misel uma, ampak zavest duše. Takoj, ko bo odkril to zavest in jo uresničil, nekako neprekinjeno, bo moral preiti skozi stopnjo slepote, praznine - morda stopnjo največje preizkušnje tega življenja našega kandidata v preddverju. In nato bo medlo začel razumevati pomen, ki se skriva v besedah učitelja: "Obvladaj z božanskim nižji jaz; obvladaj z večnim božansko." Božanski Jaz je ta duša, ki mora obvladovati nižji um; vendar pa se onstran duše nahaja večno in v neki prihodnosti, ki se nahaja znotraj templja, bo večno obvladalo božansko v njem, tako kot božansko obvladuje nižji jaz. In nato se on postopno in počasi uči, da bo postal mojster vsega, kar se nahaja okoli njega, s čemer se povezuje na kakršenkoli način njegovo umsko mišljenje. Potem bo prišel na eno od stopenj v tem preddverju, ko se bodo okoli njega zbirale subtilne skušnjave, skušnjave, ki se ne dotaknejo nižje narave, ampak se upajo spopasti z višjo, in ki si prizadevajo uporabiti um za uničenje učenca, ker niso uspele pri naravi-želja ali bolj grobih skušnjavah telesa. Takrat se pojavijo

tiste subtilne skušnjave, ki zapeljejo notranjega človeka, tiste zgrinjajoče se množice skušnjav, ko se pojavijo pred njim, ko se vzpenja po tej težki poti, skušnjave miselnega sveta, ki se zgrnejo nadenj z vseh strani. Pridobiti je moral popolni nadzor nad mentalnimi podobami, ki jih ustvaril on sam, če želi ostati miren, ne-pretresen med vsemi temi množicami drvečih misli, ki sedaj prihajajo k njemu, oživiljene in okrepljene, ne s slabotnim človeškim umom, ampak s strašanskim impulzom, ki nosi v sebi nekaj narave sil z duhovne ravni - s temne strani in ne z bele, od tistih, ki bi radi uničili dušo, in ne od tistih, ki bi ji pomagali. In v preddverju se mora soočiti s temi, ki drvijo proti njemu z energijo, ki prihaja od mogočnih sil zla; in če se ni naučil in izuril, da bi vladal v mejah uma proti napadom v zunanjem svetu, kako naj se potem upre tem množicam *mare*, zlega? Kako naj prestopi tisto četrto stopnjo v preddverju, okoli katere se zbirajo ti sovražniki duše, ki preprečujejo, da bi skoznjo prešel kdorkoli, ki ni popolnoma miren? Takrat pride ta moč, ki raste iz osredotočenosti uma, uma, ki je sedaj postal tako močan, da se lahko osredotoči na to, kar hoče, in tam ostane miren, ne glede na to, kakšen zračni vrtinec kroži okoli njega; tako velika, tako stabilna osredotočenost, da je nič iz zunanjega ne more sploh pretresti, ki je postala tako močna, da ni potreben noben dodaten napor več, da ji ni več potrebno uničevati ničesar več, ker se je povzpela onstran stopnje, na kateri je tak napor nujen. Močnejša, ko je duša, manj napora v njenem delovanju; močnejša, ko je njena moč, manj čuti naskoke, ki prihajajo od zunaj.

Takrat je dosežena velika stopnja uma, ko namesto, da bi jih bilo potrebno odstraniti, misli same umrejo, ko dosežejo svetišče. Umu ni več potrebno odstranjevati, ni več potrebe, da bi bil odstranjen; postal je očiščen, čist in poslušen. In rezultat tega, kar je začetek spajanja uma in duše, da v trenutku, ko karkoli tujega udari ob um, to odmre zaradi lastnega nagiba. Ni več nobene potrebe po boju, kajti vse, proti čemer bi se bilo potrebno boriti, odmre zaradi odboja lastnega vala; in to je ta osredotočenost uma, o kateri piše, da svetilka sveti v zavetju, kjer noben vetrc ne more povzročiti treptanja. Na tem mestu počitka se začenja uresničevati volja; tu obstaja popoln

mir; to je prostor v senci zidov templja; in o njem pišejo stari sveti spisi, ko govorijo o človeku, osvobojenem želje, osvobojenem potrnosti; in takrat, v mirovanju čutov, zagleda veličastje duše (*Kathopanishad*, ii, 20); takrat dejansko prvič vidi, ne več trenuten preblisk, žarek, ki se pojavi in izgine, ampak v tem popolnem miru in mirovanju, kjer ni ne želje in ne razburjene potrnosti; tam sveti neprekinjeno veličastje duše. In um, sedaj očiščeno ogledalo, odseva njeno realnost. Kajti ta um, ki je bil v zgodnjih dneh prašno ogledalo, ta um, ki je bil kot jezero, ki so ga burili vetrovi z vseh strani, je postal kot zloščeno ogledalo, ki popolno odseva; postal je kot jezero, ki vrača vse goram in nebu, drevesom, zvezdam, in ki odseva vsak odtenek barve nebes; ki jih vrača nebesom, od koder prihajajo. Toda kako? Tukaj nastopi trenutek nevarnosti, o katerem govori opozorilni glas; obstaja trenutek, ko je to zavetrje skoraj doseženo, kjer svetilka ne bo migljala; ko se um in duša združita za trenutek v zadnjem spopadu, ko um postane kot nori slon, ki besni v džungli; kako ga lahko takrat ukrotimo? To je zadnji boj uma; to je zadnji napor nižjega, da bi se vsilil višjemu; ko čuti vezi, ki rastejo iz nižje narave, o katerih govori vsaka knjiga o iniciaciji. Kajti v vsaki knjigi, ki govori o skriti modrosti, piše, da, ko se kandidat približa portalu, da bi vstopil v tempelj, se proti njemu vzdignejo vse sile *narave*, da bi ga potisnile nazaj; proti njemu se postavi vsaka sila, ki obstaja na tem svetu; to je zadnji boj, ki ga mora prestati, da bi bila zmaga popolna. Na višjih ravneh še vedno obstaja boj, katerega odsev to je; na ravneh, ki so tako visoke, da si jih ne moremo predstavljati, in kamor so največji med velikimi našli svojo pot. In tega simbolizira zadnji boj Bude pod svetim drevesom; tam, kjer je dosegel zadnjo razsvetlitev, zaradi katere je postal Buda; ko so se okoli njega zbrale vse množice, da bi v zadnjem boju videle, ali še lahko ustavijo njegov vstop; in, čeprav na neskončno nižjih ravneh, nastopi ta ključni boj tudi v življenju, ki je sedaj življenje učenca, ki se približuje portalu templja.

Kako naj zmaga v tem boju? Kako naj na tej pripravljalni poti sledi korakom tistih, ki so hodili pred njim? In zopet prihaja pomoč z besedami učitelja,

in zopet prihaja z njegovih ustnic namig, ki nas vodi: "Um potrebuje," slišimo govoriti v tišini, "potrebuje oporišča, ki ga vlečejo k *diamantni duši*" (*Glas Tišine*, 49). Kaj je *diamantna duša*? To je duša, ki je dopolnila svojo zvezo z resničnim Jaz-om; to je duša brez madežev ali hib, prosojna - kot diamant - za luč *Logosa*, ki jo osredotoča na človeka; mogočno ime, ki ga izgovarjam tako, kot bi lahko izgovorila številna druga imena, ki dejansko pomenijo isto, čeprav v različnih jezikih; ime duše, ki je visoko nad vsemi drugimi in ji zato pripada ta naziv *diamantna duša*; skozi katero sije navzdol na človeka luč *Logosa* samega, sije neomadeževana; tako čista kot je diamant, tako brezmadežna, tako popolnoma brez hib je ta duša. To je duša, katero uzremo v trenutkih našega najvišjega navdiha; in to, kar potrebujemo, da se povzpne do nje, je le en sam preblisk njene lepote, le en sam dotik njenega ognja; kajti duša raste proti sami sebi kot raste cvetlica proti svetlobi, in oporišča, ki jo vlečejo navzgor so ti žareči bleski *diamantne duše*, ki se izlivajo na to, kar je ona sama. In, ko učenec začčenja razumevati, začčenja v njem rasti to, na kar mislimo z *diamantno dušo*; spoznava, da se bo tudi v njem reinkarnirala ta *diamantna duša* - "Poglej navznoter! Ti si Buda!" - ta njen um, tako kot to njeno telo, je le instrument za njeno služnje, in je uporaben ter dragocen le, če ustvarja glasbo, ki je vredna, da doseže višje. In nato se s predanostjo uglasijo strune uma, se popolnoma podredijo duši; duša jih uglaši z močjo predanosti, in tako postane um instrument za glasbo, pripravljen na dotik mojstra; nato postane instrument za glasbo, na katerem odzvanjajo vse melodije nebes in zemlje; in na koncu učenec stoji pred portalom in spoznava, da je to, kar se je zgodilo, to, da je našel sebe; da duša, ki je on sam, gleda navzgor v *eno*, ki je še višje, in s katero se bo sedaj povezal in postal *eno*; ta spojitev se zgodi le znotraj templja; na portalu je le povezala svoj večni jaz s prehodnim - ona, duša, s seboj, z umom. In nato začne častiti, kar pomeni istovetenje z najvišjim; nato se uči, da lahko duša v svojem vsakodnevem življenju vedno časti, ne glede na to, kaj počne um, in kaj počne telo. Končno spoznava, da je življenje učenca popolnoma neprekinjeno oboževanje najvišjega, kontemplacija o *diamantni duši*, ki

nikoli ne preneha, kontemplacija o vzvišenem, ki ne pozna prekinitve; da medtem, ko je duša zaposlena z delovanjem na dvorišču Templja, telo in um delujeta za človeštvo, ki ju potrebuje v preddverju in onkraj njega, v svetu; da to telo lahko stalno deluje za ljudi, da ta um lahko stalno deluje za ljudi; da sta to instrumenta za časa človekovega življenja, da sta poslanca in njegova delavca, medtem ko on časti. In nato spozna, kaj pomeni, da “v nebesih angeli stalno gledajo v obraz očeta,” kajti vizija duše-očeta je neprekinjena vizija, ki je ne more zamegliti noben oblak sveta, nobeno delo na zemlji; duša stalno gleda, medtem ko telo in um delujeta; in ko je to doseženo, je prestopljen prag, in duša vstopi iz preddverja v tempelj svojega Gospoda.

3. Predavanje - Gradnja značaja

Na začetku tega tretjega predavanja tega tečaja želim kot pripravljalni korak ponoviti opozorilo, ki sem vam ga podala v prvem predavanju v zvezi s kvalifikacijami, ki jih obravnavam, in načinom mišljenja ter delovanja, ki mu mora slediti tisti, ki je v položaju, ki sem ga imenovala "v preddverju." Spomnili se boste, da sem vam povedala, da je položaj aspiranta, ki je dosegel to dvorišče, zelo drugačen od položaja tudi dobrega in krepostnega in religioznega človeka, ki še ne vidi jasno cilj, ki je pred njim, ki še ni povsem spoznal veličino svoje naloge. Želim vas ponovno spomniti, da pri skiciranju kvalifikacij tistih ljudi, ki so prispeli na dvorišče, v celoti obravnavam vse s stališča preišljenega samo-urjenja proti cilju, ki je določno prepoznan; in še več kot to, da pomeni, brez dvoma, govor o teh kvalifikacijah to, da so te dosežene v popolnosti, ko se aspirant še vedno nahaja v preddverju. On začenja, nekako, ustvarjati značaj, spoznava, do določene mere, kaj bi moral biti, in si prizadeva, bolj ali manj učinkovito, da bi postal to, kar si želi doseči. Ni dokončno očiščenje ali popoln nadzor misli ali popolna izgradnja značaja ali celovita preobrazba nižjega v višje - ni vse to nujno dovršiti, ko še stoji na pragu templja. On je v preddverju resnično zaposlen s snovanjem temeljev svoje zgradbe, s skrbnim in popolnim skici-

ranjem obrisov tega poslopja, ki si ga želi pripeljati do popolnosti. Izdelava vseh teh potez, izgradnja teh temeljev, zidava vse višjih in višjih sten, polaganje končnega kamna na to delo - to je bolj delo, ki je opravljeno v templju, kot pa zunaj njega, potem, ko so se oči že odprle, ne pa, ko so te še delno slepe in se aspirant nahaja v preddverju. Vendar si želim, da bi razumeli, da je ta načrt orisan, da je prepoznan; da ni nič drugega kot to - v nadaljnjih obdobjih se lahko sicer še precej dopolni - vendar, da ni nič manj kot to cilj, ki ga pred sebe postavi kandidat, zato da bi ga dosegel. Zato, ne glede na to, kako velike so lahko aspiracije, kako čudovit se lahko zdi obris, ki ga je potrebno izpolniti, je potrebno ta obris določno prepoznati že v preddverju, pa čeprav ne bo tam do podrobnosti izpolnjen. In ne glede na to, kako nizko so lahko sedaj postavljeni dosežki, so ti brez dvoma določen temelj, na katerem bodo temeljili vsi bodoči veličastni dosežki. In to ponavljam tako nedvoumno zato, ker so mi namignili, da bi ob tem tako obsežnem pomenu preddverja, ob načrtovanju tako širokega obrisa, nekateri moji poslušalci lahko dobili občutek malodušja, če že ne obupa; zato je dobro, da vsi dobro razumejo, da, ko načrtujemo začetke, so ti še vedno lahko le začetki, in da je potem, ko se prestopi prag, še vedno pred nami precej življenj, v katerih lahko te začetke pripeljemo do popolnosti, tako da ta načrt arhitekta služi le kot temelj za dokončanje poslopja. Potem, ko smo povedali, kako je treba to stvar razumeti, naj vas spomnim na gradnjo značaja, ki mora predstavljati določno in pozitivno zgradbo, ki si jo bo predse postavil ta kandidat v preddverju. Videli smo že, da je moral biti v preteklih življenjih kreposten in religiozen človek, kar pomeni, da je že spoznal, da v njem ne sme več biti sledi razvade, da ne sme dovoliti, da bi v njem ostajalo kakšno zlo; da, če je ostalo še kakšno seme razvade, mora biti to takoj izločeno, da, če obstaja še kakšna težnja po zlu, mora biti to popolnoma in v celoti izkoreninjeno. Tu, na tem dvorišču, ne sme biti nobenega kompromisa z zlom, ne sme biti nobenega barantanja s tem, kar ni pravilno in čisto in dobro. Medtem, ko še vedno lahko obstajajo napake pri doseganju pravilnega, pa odločno ne sme ostati nič napačnega; to je aspirant dokončno pustil za seboj in ves bolj grob del narave je že odstranil, ves surov del notranjega boja

je že opravil. Na dvorišče templja ne more prinesiti popolnoma neobdelanih kamnov za gradnjo; klesanje je moral opraviti med številnimi preteklimi življenji, precej je že moral narediti na značaju, preden se je usposobil za gradnjo v pred-dverju takega templja. Zato predvidevamo, da je to grobo klesanje značaja že za nami; mi obravnavamo gradnjo pozitivnih vrlin, in vrlin izjemno visokega in plemenitega tipa; vrlin, ki niso tiste, ki so prepoznane kot nujne v svetu, ampak bolj kot tiste, ki si jih želi aspirant doseči zato, da bi lahko postal eno s *pomočniki* in *rešitelji* sveta, tiste značilnosti, ki ustvarjajo enega od svetov *odrešiteljev*, pionirjev, prvih sadov človeštva.

Prva stvar, ki nas bo morda doletela pri tej gradnji značaja človeka v pred-dverju, je njegova izjemno premišljena narava. To ni stvar priprav in začetkov, to ni slučajna gradnja in opuščanje, to ni nek napor v eni smeri danes, jutri pa v neki drugi, to ni tekanje in iskanje ciljev, ni oziranje po namenu; celota tega je že določno opravljena, namen prepoznan in cilj znan. In gradnja je premišljena gradnja nekoga, ki ve, da ima čas in da ne sme izgubiti ničesar v *naravi*; premišljena gradnja, ki se začne z že pripravljenim materialom, ki se začinja s prepoznavnim značajem, ki gleda, kot bomo videli, mirno na svojo moč in svojo slabost, ter se loti dela, da bi izpopolnil prvo in ozdravil drugo; premišljena gradnja proti določnemu cilju, klesanje kipa iz trajnega materiala, za katerega je bil kalup že pripravljen.

In zato bo prva stvar, ki jo je potrebno zaznati pri teh kandidatih v pred-dverju, določnost namena in premišljenost delovanja. Človek ve, da bo moral nositi vsako stvar, ki jo bo ustvaril; da bo iz življenja v življenje prenašal zaklade, ki jih je zbral; da, če bo naletel na pomanjkanje in ga le deloma zapolnil, da je to opravil do take mere, da je del dela opravljen; da, če si pridobi moč, ta ostane za vedno njegova, del duše, ki ji ne bo nikoli odvezet, vpleten v strukturo individuuma tako, da ne bo nikoli več ločen od njega. In on izgrajuje s tem premišljenim namenom, ki ima koren v znanju, ki prepozna zakon, ki je osnova vsakega aspekta *narave*. Vedoč, da je ta zakon nespremenljiv, vedoč, da mu lahko popolnoma zaupa in vanj popolnoma veruje; priključ zakon in ve, da se bo ta odzval; poziva se na zakon in

zaupa, da bo zakon presodil. Zato v njem ni omahovanja, nobene sence dvoma; on poseje to, kar mu bo prineslo žetev; in vsako seme, ki ga poseje, ga poseje s to popolno gotovostjo, da bo seme prineslo sad določene vrste, da bo le ta in noben drug tisti, ki se bo povrnil k njemu v bodočih dneh. Zato ni potrebe po hitenju v njegovem delu, nobene nepotrpežljivosti v delovanju; če sad še ni zrel, bo počakal z obiranjem; če seme še ni pripravljeno, bo počakal s sajenjem. On ve, da je ta zakon, kateremu se je predal, obenem nespremenljiv in dober; da bo zakon prinesel vse ob svojem času, in da je tisti čas pravi zanj in za svet. In tako, kot sem rekla, začenja s tem dostopnim materialom, zadovoljen z njim, ker mu ga iz njegove preteklosti prinaša zakon; zadovoljen z njim, ker je ta tisti, s katerim mora delovati, in nobeden drugi; in najsi bogat ali pičel, reven in majhen ali bogat in velik, deluje z njim, vedoč, da ne glede na pičlost ni meja za izobilje, do katerega ga lahko poveča; in vedoč, da ne glede na to, kako majhen se lahko zdi danes, ni meja za širino, do katere lahko zraste v letih, ki so pred njim. On ve, da mora uspeti; to ni vprašanje možnosti, ampak gotovost; ni vprašanje priložnosti, ampak določne realnosti. Zakon mora, povrniti ekvivalent tega, kar je vložil; in tudi, če vloži le malo, se mu bo to malo povrnilo; in iz tega bo zgradil prihodnost, ter vedno nekaj shranil, stopil nekoliko višje z vsakim dosežkom, z vsako novo dovršitvijo.

Nekaj že vemo o načinu, na katerega bo gradil; vemo, da bo začel s pravilnim mišljenjem. Prejšnji teden smo preučevali ta nadzor mišljenja, ki je nujen, da bi lahko izbrali pravilno in napačno zavrnilo; trdno delovanje na tem nadziranju mišljenja in poznavanje pogojev, razumevanje zakonov, pod katerimi se misli porajajo in delujejo v svetu in povratno delujejo na njihovega ustvarjalca. Sedaj je v položaju, da lahko določno izbere pravilno mišljenje za izgradnjo svojega značaja. In ta stopnja pravilnega mišljenja bo eden od njegovih zgodnjih korakov preko preddverja. Predvsem zato, ker njegovo pravilno mišljenje vpliva na druge - in pri vseh tistih, ki so kandidati za tempelj, je primarni motiv služenje drugim - tako da bo pri izbiranju svojega mišljenja, pri izbiri misli, ki jih poraja ali jim dovoljuje vstop

v svojo zavest, njegov prvi motiv pri izbiri učinek, ki ga bodo imele te misli na druge, in ne toliko učinek, ki ga bodo imele na njega samega. Daleč nad in onstran vsega drugega se on usposablja za služenje; zato pri izbiranju misli, katerim podarja svojo energijo, izračunava njihovo delovanje na zunanji svet - kako daljnosežno bodo delovale v pomoč, kako daljnosežno bodo delovale v krepitev, kako daljnosežno bodo delovale v očiščenje. In iz njegove zavesti se mora preliti v veliki tok misli, ki ga pozna in razume, kako deluje, misli, ki bodo za druge koristne, s premišljenim namenom služenja, s premišljenim ciljem, da bi pomagal svetu.

Nato pa bo obravnaval naravo misli, ki povratno vplivajo nanj in gradijo njegov značaj, stvar, za katero bomo čez nekaj trenutkov videli, kako življenjsko pomembna je, kajti je dejansko instrument, s katerim bo izgradil svoj značaj. In ne le, da povratno vplivajo nanj, ampak se tudi spremenijo v magnet za druge misli, tako da deluje kot gorišče za visoke in plemenite misli - ne pa, upajmo, za misli, ki so dejavno škodljive. Tako bo premišljeno spremenil svojo zavest v magnet za vse, kar je dobro, tako da bo vse, kar je zlo, umrlo že ob stiku z njim, kar smo videli že pretekli teden. Tako bo v njegovo zavest valovalo vse, kar je dobro, da bi pridobilo svežo hrano, da bi pridobilo svežo moč in svežo energijo; da bodo dobre misli drugih, ki mu prihajajo nasproti, iz njega izšle z novim življenjskim impulzom, zaradi česar bo ustvarjanjem misli lahko deloval, ne le kot vir za pomoč, ampak tudi kot kanal za pomoč za misli, ki jih prejema, ki jih ponovno oživlja in prenaša naprej. In to bo gradilo njegov značaj, tako da bo na začetku te gradnje to pravilno mišljenje predstavljalo dominanten vpliv v njegovem umu, ko bo nenehno opazoval svoje misli, jih preverjal z najbolj ljubosumno skrbnostjo, tako da v njegovo svetišče zavesti ne bo moglo vstopiti nič, kar bi ga žalilo, kajti v nasprotnem primeru bi bilo vse to izpostavljeno sovražniku. To je pravi branik gradu, obenem pa vrata, skozi katera vstopa vse. In nato se bo ob tej gradnji značaja naučil - ali pa se je morda že - da mora paziti na govor; kajti pravilno govorjenje - če začnemo z njim - mora biti resnično, skrupolozno in natančno resnično, ne le v skladu z običajno

resnicoljubnostjo sveta - četudi tudi to ni stvar, ki bi jo prezirali - ampak s tisto skrupoloznostjo in striktno resnicoljubnostjo, ki je nadvse nujna za študenta okultizma - resnicoljubnost opazovanja, resnicoljubnost beleženja, resnicoljubnost mišljenja, resnicoljubnost govorjenja, resnicoljubnost delovanja; kajti tam, kjer ni težnje po resnici in te vztrajne odločnosti, da bi postali resnicoljubni, ni možnosti za okultizem, ki ni karkoli, ampak nevaren; kjer ni druge možnosti kot padec, globok in strašen, v sorazmerju z višino, do katere se je lahko povzpел študent. Kajti ta kvaliteta resnicoljubnosti je pri okultistu njegov vodič in njegov ščit: njegov vodič, ker mu nudi vpogled, ki ga usposablja, da razbere pravo pot od napačne, pot desne roke od poti leve roke; in njegov ščit zato, ker ga ta ščit resnicoljubnosti lahko ščiti pred vsemi utvarami in zavajaji, ki so tako boleča na ravneh, skozi katere prehaja. Kajti s prakso resnicoljubnega mišljenja, govora in delovanja se postopno prebuja tisti duhovni vpogled, ki prodre skozi vsako tančico utvare, in zoper katerega v *naravi* ni možnosti za uspešno prevaro. Povsod so razširjene tančice, povsod v svetu utvare najdemo to lažnost videza, dokler skozi njih ne prodre duhovni vpogled, z nespremenljivo in neposredno vizijo. Ne obstaja nič takega kot razvoj duhovnega vpogleda, ampak le razvoj resnicoljubnosti značaja, kultiviranje resnicoljubnosti intelekta, razvoj resnicoljubnosti zavesti; brez te le poraz, brez te le neizogibno spotikanje in napake.

Najprej mora biti govor resnicoljuben, nato pa prijazen. Kajti resnica in prijaznost si nista v nasprotju, kakor pogosto radi razmišljamo; in govor ne izgubi nič svoje resnicoljubnosti, če je popoln v svoji prijaznosti in popoln tudi v svoji vljudnosti ter svojem sočutju. Bolj resnicoljuben, ko je, bolj prijazen mora biti, kajti v samem srcu vseh stvari je resnica, pa tudi sočutje; zato govor, ki odseva najbolj notranje bistvo veselja, ne more brez vzroka raniti katerokoli živo bitje, niti ne more vzbuditi najmanjše sence dvoma. Zato mora biti govor resnicoljuben in prijazen, resnicoljuben, prijazen in vljuden. O tem govorijo kot o strogosti govora, o resnični pokori in žrtvi govora, ki ga ponuja vsak aspirant. In nato, iz pravilnega govorjenja

in pravilnega razmišljanja, neizogibno izhaja pravilno delovanje; to, kot posledica, je rezultat valovanja iz izvira. Kajti delovanje je le manifestacija tega, kar je znotraj. In kjer je misel čista, kjer je govor resnicoljuben in pravičen, bo tudi delovanje neizogibno plemenito. Iz takega sladkega izvira lahko prihaja le sladko valovanje vode, iz srca in možganov, ki so bili očiščeni, nujno prihaja pravilno in dobro delovanje. In to je trojna nit, s katero je aspirant povezan tako s človeštvom kot s svojim mojstrom; trojna nit, ki v nekaterih velikih religijah predstavlja tip tega popolnega samo-nadzora; samo-nadzora v mišljenju, v govoru in delovanju - to je trojna nit, ki človeka veže na služenje, ki je popolno v svojem značaju, ki poveže učenca z nogami njegovega učitelja; trojna nit, ki je ni tako lahko razdreti.

Ko se vse to uresniči, in ko je začetek zasnovan, bo ta naš kandidat začel z zelo določno metodo prakse v svoji gradnji značaja; in najprej si bo oblikoval to, kar imenujemo "ideal." Jasno imejmo na umu, kaj mislimo, ko uporabimo to besedo "ideal." Um, ki deluje znotraj sebe, izgrajuje neko notranjo podobo, ki nastaja, ko um raste v moči, iz številnih stvari, ki jih pritegne um iz zunanjega sveta; vendar, četudi pritegne materiale iz zunanjega sveta, je ideja rezultat notranjega delovanja uma na materiale. Takšna ideja je njegova najvišja in abstraktna stvar. In ko spoznamo, kako se oblikuje ideja v možganski zavesti, imamo zelo jasen pogled na to, kar imenujemo ideal; drobna razširitev ideje nam podari natančno to, kar potrebujemo. Vzela bom starodaven primer, abstraktno idejo o trikotniku. Idejo o trikotniku si lahko ustvarimo najprej tako, da si predstavljamo, kako možganska zavest otroka preučuje številne oblike, za katere mu pravijo, da so trikotniki. Ta opaza, da imajo ti trikotniki različne oblike, da jih sestavljajo stranice, ki potekajo v zelo različnih smereh. In odkrije - ko nanje gleda ločeno in s to možgansko zavestjo otroka - odkrije, da so zelo različni, tako da ob pogledu na njih vidi predvsem številne like in ne prepozna določeno osnovno enotnost, ki jim daje isto ime. Vendar, ko nadaljuje z razmišljanjem, se postopno nauči, da obstajajo določeni koncepti, ki so osnova tega enega koncepta trikotnika; da ima ta vedno le tri stranice in ne več; da ima vedno

le tri kote in ne več; da ti trije koti skupaj vedno tvorijo določeno vrednost in da te tri stranice trikotnika vstopajo v določene medsebojne odnose, in tako naprej. Vse te različne koncepte dojame s preučevanjem, in um, ki obdeluje celoto vseh teh, iz njih izloči to, kar imenujemo abstraktna ideja o trikotniku, ki nima neke posebne mere in posebne oblike ter posebnih kotov, ki bi jih obravnavala ločeno. To abstraktno idejo ustvari delovanje uma na vseh številnih konkretnih oblikah, do te mere, kolikor je to povezano z zavestjo možganov. Sedaj ne obravnavam tega, odsev katere večje ideje to je; ampak je to tisto, kar v možganih zgradi abstraktna idejo, ki nima ne barve, ne oblike, ne katerekoli posebne značilnosti katerekoli oblike, in ki v sebi združuje to, kar ustvari številne oblike iz te enotnosti. In tako, ko izgrajujemo nek ideal, je to ideja te abstraktne vrste, je to delovanje sposobnosti izgradnje podobe v umu, ki izloči bistvo iz vseh različnih idej, ki jih je zbral iz velikih vrlin - o tem, kar je lepo, o tem, kar je resnično, o tem, kar je harmonično, o tem, kar je sočutno, o tem, kar v vsakem smislu zadovoljuje aspiracije uma in srca. Iz vseh teh različnih idej, ki so bile v manifestaciji omejene, izloči bistvo, ter nato sestavi in izvrše široko herojsko podobo, v kateri vse teži po popolnosti; v kateri vse sega po najvišjem in najbolj popolnem izrazu; v kateri nimamo več opravka s stvarmi, ki so resnične, ampak z resnico; ne več s stvarmi, ki so lepe, ampak z lepoto; ne več s stvarmi, ki so krepke, ampak z močjo; ne več s stvarmi, ki so nežne, ampak z nežnostjo; ne več z bitji, ki ljubijo, ampak z ljubeznijo; in ta popoln lik - mogočen in harmoničen v vseh dimenzijah, je večji od vsega, kar smo videli, in manjši le od tistega, kar je duh vlil navzdol v um v redkih trenutkih navdiha. Ta ideal popolnosti ustvari aspirant za sebe, tako popolnega kot ga je le sposoben zasnovati, ter pri tem ves čas ve, da je njegov najbolj popoln sen le najbolj medla senca realnosti, ko se pojavi tisti odsev. Kajti v svetu resničnega obstoja v živi svetlobi je to, kar vidi tu spodaj le kot nekakšen slaboten odsev barve, ki lebdi visoko v nebesih nad zasneženimi gorami človekove aspiracije; to je le senca realnosti, ki odseva; in vse, kar si lahko predstavlja človeška duša o popolnosti, o vzvišenosti, o končnem vse, ki ga išče. Ta ideal, ki ga ustvari, je še vedno nepopoln, kajti tako mora biti! Toda,

ne glede na to, kako nepopoln je lahko, je zanj to brez dvoma ideal, v skladu s katerim bo zgradil svoj značaj.

Toda, zakaj naj bi si ustvarili nek ideal? Tisti med vami, ki ste prišli tako daleč v delovanju mišljenja, boste vedeli zakaj je potreben nek ideal. Dovolite mi, da navedem dva stavka, enega iz velikega hindujskega svetega spisa in drugega iz krščanskega, ter pokažem, kako o teh istih dejstvih govorijo iniciati, ne glede na jezik, v katerem govorijo, ne glede na civilizacijo, kateri so namenjene njihove besede. V eni od najbolj mističnih *Upanišad*, *Chhandogya*, piše: "Človek je bitje odseva; to kar odseva, to postane; zato naj odseva Brahmana" (III, xiv, 1). In mnogo let kasneje je nek drug veliki učitelj, eden od graditeljev krščanstva, napisal natančno isto misel z drugimi besedami: "Mi vsi pa z odgrnjenim obrazom odsevamo kakor v kozarcu Gospodovo slavo in se tako v isto podobo spreminjamo iz slave v slavo ..." (Korinčanom, ii, 18). Odsevamo kot v kozarcu; kajti um je ogledalo, in podobe na njem odsevajo; in duša, ki v ogledalu uma odseva slavo Gospoda, se spreminja v isto podobo, iz slave v slavo. Tako, najsi vzamete hindujskega ali krščanskega pisca, najsi vzamete v roke spis indijskega ali zahodnjaškega modreca, se pred vami pojavi isto učenje o bratstvu - da morate imeti ideal, preden ga lahko odsevate, in da se bo to, na čemer nenehno počiva um, neizogibno odrazilo v tem, kar bo človek postal.

In kako naj zasnujemo gradnjo proti idealu? Kajti to je sedaj vprašanje, ki ga moramo obravnavati. S kontemplacijo: določno, s polnim namenom; izberemo čas in ne dovolimo, da bi nas karkoli omajalo, kajti aspirant, ki izpopolnjuje svoj značaj mora dan za dnem kontemplirati o tem idealu, ki ga je zgradil. On bo osredotočil svoj um nanj in ga nenehno odseval v svoji zavesti. Dan za dnem bo sledil njegovemu obrisu, dan za dnem bo počival z mislijo v njem, in med kontemplacijo bo v njem neizogibno vstalo spoštovanje in tisti spoštljiv strah, ki je oboževanje, velika preoblikujoča moč, s katero človek postaja to, kar občuduje. In ta kontemplacija bo v bistvu kontemplacija spoštovanja in aspiracije. In medtem ko kontemplira nanj sijejo žarki božanskega ideala, in aspiracija odpira okna duše, da jih sprejme.

Tako ga bodo razsvetlili od znotraj, in nato bo svetloba prodrla navzven; ideal bo svetil nad in v njem, ter naznačil pot, po kateri mora voditi svoj korak. In da bi lahko tako kontempliral, se mora uriti v koncentraciji; um se ne sme razpršiti, kar tako pogosto počnejo naši umi. Naučiti se ga moramo osredotočiti, osredotočiti trdno; in to je stvar, na kateri moramo delati nenehno, pri vseh običajnih življenjskih stvareh; delati le eno stvar, dokler um ne odgovarja poslušno na impulz; in to, s koncentrirano energijo, ki poveže celoten um z eno samo točko. Ni važno, da so številne stvari, ki jih morate opraviti, banalne; to je način, na katerega jih morate početi; in niso opravljene stvari tiste, ki predstavljajo urjenje, ki se konča na poti učenca - nobena posebna vrsta dela, ki ga morate opraviti v svetu, ampak način, na katerega to naredite; um, ki ga uporabite, sile, s katerimi ga opravite, urjenje, ki ga s tem dosežete. In ni važno, kakšno je življenje, vedno bo lahko služilo namenu urjenja; kajti najsi je neko posebno delo, pri katerem ste angažirani v določenem trenutku, še tako banalno, ga vedno lahko uporabite kot polje urjenja uma. In z vašo koncentracijo, lahko postane vaš um enosmeren, ne glede na smer, v kateri trenutno deluje. Kajti vedite, da ko ste enkrat pridobili sposobnost, potem lahko izberete cilj; ko je enkrat um dokončno v vaših rokah, tako da ga lahko usmerjate sem ali tja po volji, potem lahko sami izberete cilj, proti kateremu ga boste usmerili. Vendar lahko prav tako dobro prakticirate in pridobite nadzor nad malimi kot nad veliki stvarmi; dejansko, precej bolje, kajti drobne stvari so okoli nas vsak dan, medtem ko se velike stvari pojavijo le redko. Ko se pojavijo velike stvari, se celoten um dvigne, da bi se srečal z njimi; ko se pojavijo velike stvari, se na njih osredotoči celotna pozornost; ko se pojavijo velike stvari, človek uporabi vso energijo, da se sooči z njimi, tako da lahko dobro ravnate, ko je potrebno opraviti mogočno nalogo. Toda resnična vrednost duše se bolj preizkuša v drobnih stvareh, ko nič ne vzbudi pozornosti, ko nič ne izzove aplavza, ko človek premišljeno deluje za cilj, ki ga je izbral, in uporablja vse okoli sebe, da bi se discipliniral. Samo-disciplina je ključ vsega. Vodite svoje življenje po nekem načrtu; postavite si določena pravila, v katera naj se izliva vaše življenje; in ko si jih postavite, jim ostanite zvesti in

jih zamenjajte le z enako premišljenostjo kot s tisto, s katero ste jih oblikovali. Vzemite najbolj preprosto stvar - kajti telo je potrebno privedi pod nadzor - vzemite tako preprosto stvar kot je recimo določeno pravilo pri jutranjem vstajanju; določite čas, za katerega čutite, da je najbolj primeren za vaše delo, za vaše mesto v gospodinjstvu, in ko ste ga določili, se ga držite. Ne dovolite telesu, da bi si izbiralo svoj lasten čas, ampak ga urite v tistem trenutku in k samodejni poslušnosti, ki bo iz njega ustvarila poslušnega služabnika uma. In če boste po določenem času prakse odkrili, da ste slabo izbrali, potem naredite spremembo; ne bodite togi, kajti prizadevate si okrepiti vašo voljo; pripravljeni bodite spremeniti tisto, kar ne deluje dobro; vendar opravite spremembo takrat, ko se vi določite, in popolnoma premišljeno; ne naredite spremembe, ker vas k temu sili impulz trenutne strasti ali telesne želje ali čustva, ki želi prevladati; ne naredite spremembe na, zahtevano nižje narave, ki jo je potrebno disciplinirati, ampak takrat, ko odkrijete, da ste napačno izbrali. Kajti nikoli ne smete pri vodenju svojega življenja dovoliti, da bi pravilo postalo ovira za tiste okoli vas, ali pa izbrati samodisciplino, ki bi vplivala ali motila druge, namesto, da bi bila posvečena le vašemu urjenju.

Naslednja stopnja načina, na katerega je potrebno graditi značaj, je, potem ko ste to jasno prepoznali, samo preučevanje značaja; kajti delovati morate z znanjem in ne na slepo. Morda boste, če ste modri, pri presojanju vašega značaja uporabili nekatere stvari, ki so jih pred vas postavili veliki ljudje, kot obris značaja, ki vodi do vrat templja. Lahko, na primer, uporabite takšne napotke, kot so podani v šestnajstem stihu v *Bhagavad Giti*, kjer Krišna pripoveduje Ardžuni, katere so tiste kvalitete, ki izgrajujejo božanski značaj. Te lahko uporabite kot cilj, ki ga boste poskušali doseči pri gradnji samega sebe, in kot tisto, kar želite postopno razviti. In če jih uporabite tako, kot so skicirane v tistem stihu, imate pred seboj seznam kvalitet, od katerih lahko vsaka služi kot del vašega nenehnega razmišljanja in prizadevanja, pri čemer veste, da se značaj najprej izgrajuje s kontemplacijo o kreposti in šele nato z delovanjem kreposti, ki je postala del mišljenja v govoru in delo-

vanju v vsakodnevnem življenju. In seznam vključuje - ne glede na to kako dolg je, saj imamo pred sabo dovolj časa, da ga izpolnimo - "Ta, kdor narave božje je, lastnosti tele vse ima: neustrašen, čistega srca, k spoznanju ves usmerjen je, obvladan je in dobrotljiv, študira *Vede*, vztrajen je, se pokori, žrtvuje rad, resnico ljubi, odpoved, mir, sočuten, blag in skromen je in ško-doželja, poželenj, nasilja, jeze ne pozna, svetel in čist in trden je, hudoben ni, odpušča rad, napihnjjen ni ne omahljiv" (*Bhagavad Gita*, XVI, 102). Niso njegove takoj, ampak postanejo njegove, ko jih uporabi pri gradnji značaja. In odkrili boste, če v prostem času in skrbno preberete te stihe, da jih lahko povežete v zelo določna poglavja, in da lahko vsakega od teh prakticirate; na začetku seveda zelo nepopolno, vendar kljub temu vztrajno, dan za dnem - ne da bi kdajkoli občutili pomanjkanje poguma, da ne boste uspeli, ampak z veseljem in s prepoznavanjem cilja, in vedoč, da je vsak korak en korak več proti cilju, ki ga boste dosegli. Poglejte kako se skozi njih prepletajo zlate niti nesebičnosti, ljubezni, neškodljivosti; pogledajte, kako so polni po-guma in moči ter prizadevanja, tako da lahko ustvarite čudovito ravnovesje značaja, značaja, ki je tako močan kot nežen, tako samo-zaupljiv kot so-čuten, tako pripravljen nuditi pomoč slabotnemu, kot tudi močan in ne-premičen, torej, poln predanosti in poln neškodljivosti, poln samo-disci-pline in zato harmonije. Recimo, da sprejmete v določeni meri te ideale za vodenje vsakodnevne razmišljanja in jih začnete izpolnjevati. Obravna-vajmo točko, ki jo pogosto odkrijemo v povezavi s tem naporom, ki jo pogosto odkrijemo ob seštevanju številnih vrlin, ki pa je precej napačno razumljena; za trenutek se ustavimo pri njej in pogledjmo, kako bo potekala gradnja značaja proti tem vrlinam. Ta točka ima ime, ki je precej tuje za angleška (slovenska) ušesa: to je ravnodušnost; včasih jo bolj podrobno razložimo kot ravnodušnost do ugodja in bolečine, ravnodušnost do mraza in vročine, ravnodušnost do graje in hvale, ravnodušnost do želje in mržnje, in tako naprej. Kaj dejansko pomeni?

Najprej pomeni tisti občutek za razmerje, ki se mora pojaviti v življenju tiste-ga, ki je ujel preblisk realnosti med bežnim, trajnega med prehodnim;

kajti, ko človek enkrat prepozna cilj, ko je enkrat preživel številna življenja, ko je aspirant razumel vso dolžino časa, ki leži pred njim, vso širino naloge, ki jo želi opraviti, vso veličino možnosti, ki še ležijo ne-odstrte pred njim; ko je ujel določen preblisk realnosti, potem morajo vse stvari bežnega življenja prevzeti svoj položaj v razmerju do celote. In ko se pojavi težava, ta težava, ne bo več tako zelo velika, kot je bila prej, ko je človek poznal le eno življenje, kajti začena razumevati, da je že prešel skozi številne težave ter iz njih izšel močnejši in bolj umirjen. In ko se pojavi veselje, bo vedel, da je že prešel skozi mnoga veselja in se naučil tudi njihovih lekcij ter odkril, da so, tako kot druge stvari, tudi ta prehodna. Tako da, ko se pojavi veselje ali bolečina, to prevzame, jo občuti, čuti dejansko bolj ostro kot običajni človek, vendar občuti njeno pravo mesto in vrednoto ter ji da le njeno pravo vrednost v velikem načrtu življenja. Tako da, ko raste njegova ravnodušnost, s tem ne postaja manj sposoben čutenja, kajti postaja vse bolj občutljiv za vsak drget tako notranjega kot zunanjega sveta - do te mere, kolikor je postal bolj usklajen z *vsem*, mora postati tudi bolj odziven na vsak odtonek harmonije, ki je znotraj - vendar tako, da ga nobeden od teh ne more pre-tresti, da ga nobeden ne more spremeniti, da se nobeden ne more dotakniti njegove umirjenosti, da nobeden od teh ne more zasenčiti njegovega miru. Kajti on je ukoreninjen tam, kjer ne divjajo viharji, vsajen je tam, kjer se ne dogajajo spremembe. In medtem ko lahko čuti, ga to čutenje ne more spremeniti; to ima svoje pravo mesto v življenju, pravo razmerje do celotnega razpona obstoja duše. Kako naj razvijemo to ravnodušnost, pravo ravnodušnost, ki pomeni moč?

Prvič, z vsakodnevnim razmišljanjem o tem, kaj pomeni, in tako da jo izvajamo korak za korakom, dokler je popolnoma ne razumemo, tako da izvajamo podrobnost za podrobnostjo, dokler natančno ne vemo, kaj pomeni. In potem, ko gremo ven v svet ljudi, tako da jo prakticiramo v vsakodnevnem življenju; prakticiramo ne tako, da otrdimo, ampak da postajamo odzivni, ne tako, da okoli sebe ustvarimo školjko, ki vse odbije, ampak tako, da v sebi ustvarimo odgovor na vse, kar prihaja od zunaj; in sočasno

s tem, tako, da ohranimo notranje ravnovesje, ki se ne spreminja, medtem ko čutimo celovito. Trda in težavna lekcija, vendar lekcija, ki vsebuje toliko upanja in veselja ter ostrejšega in bolj živega življenja, da bi jo bilo, četudi bi bilo že to vse, vredno prakticirati. Kajti, ko duša čuti, da je zrastle do te mere, da je ne more nič pretresti ter obenem čuti vsak drget, ki prihaja od zunaj, ima občutek širšega življenja, ima občutek polnejše harmonije, ima občutek vse večje zavestnosti, vse bolj rastoče združenosti s tem, česar del je. In ko se postopno umika občutek osamljenosti, v njo valuje veselje, ki prebiva v srcu stvari, tako da celo tisto, kar je za običajnega človeka boleče, za učenca izgubi svojo kvaliteto bolečine; ker jo on občuti, nekako, kot del univerzalnega življenja, kot besedo, ki jo spregovori ta raznovrstni jezik manifestacije. In on se lahko nauči njenega pomena brez agonije njegovega lastnega srca, kajti mir, ki raste iz tega širšega znanja, jo daleč presega, tako da, nekako spremeni svojo držo do vsega v zunanjem svetu, kar ljudje poznajo kot bolečino in izgubo. Tako razmišljanje in tako prakticiranje odkriva ta občutek rasti, ta občutek miru in moči ter umirjenosti, tako da boste čutili tako, kot da bi se nahajali v miru, ne glede na viharje v zunanjem svetu, in videli ter čutili ta vihar, ki pa vas ne bo pretresel. Ta mir je prvi sad duhovnega življenja, ki se najprej izrazi v tem občutku miru in nato v veselju, tako da postane življenje učenca rast, ki se stalno vzpenja in širi navznoter do srca, ki je ljubezen. In iz te raste občutek samo-nadzora, da je notranji Jaz močnejši od zunanjih sprememb; in medtem ko se odziva, zavrača spremembo zaradi zunanjih stikov. In nato iz samo-nadzora in iz ravnodušnosti zraste moč, da ne sovraži ničesar, iz česar sicer izhaja toliko stresa pri gradnji značaja, ki čaka aspiranta, ki želi postati učenec. Sovražiti ne sme ničesar, vse mora pripeljati v krog ljubezni, ne glede na to, kako zunanje odvratno je lahko, ne glede na to, da je zunanje tekmovalno, ne glede na to, kako zunanje zoprno je. Srce vsega sta življenje in ljubezen, zato ne sme aspirant, ki se uči svojih lekcij, ničesar odstraniti iz kroga sočutja; vse mora vključiti vanj, v skladu s svojo močjo čutenja; in on je prijatelj vsake žive stvari, ljubi vse, kar živi in čuti.

In ko na ta način vgrajuje kamenje v svoj značaj, postaja neustrašen; neustrašen zato, ker če ne sovraži ničesar, ga tudi nič ne more raniti. Krivica od zunaj je le reakcija na notranjo agresijo; kajti mi smo sovražniki drugih zato, ker so oni naši sovražniki; zato, ker odhajamo v svet kot tisti, ki so krivični, nam tudi žive stvari vračajo krivico. Mi, ki si želimo postati ljubeči do vseh živih stvari, odhajamo v svet kot uničevalci, kot tirani, kot sovražniki, polnimo svet s tiranijo in ne z vzgojo, kot da ne bi bilo človekovo delo na tem svetu vzgoja mlajših bratov in nežno ter sočutno prizadevanje, da bi se dvignili; odhajamo v svet in tiraniziramo druge, najsi so ljudje ali živali, zato ker so slabotnejši od nas; in z njihovo slabotnostjo preveč pogostokrat merimo našo tiranijo, in z njihovo nemočjo prepogosto obremenimo naš odnos do njih. In potem se čudimo, če žive stvari bežijo pred nami - da, ko se odpravimo v svet, srečamo bojazen slabotnega ter strah pred močnim; in v naši slepoti ne vemo, da je vse sovraštvo v zunanjem svetu le odsev zla, ki se nahaja v nas, in da v ljubečem srcu ni nobenega sovraštva, in zato nič, kar lahko rani. Človek, ki ima ljubezen, lahko hodi brez nevarnosti skozi pragozd, lahko gre nedotaknjen skozi brlog mesojede živali, ali vzame v roko kačo, kajti v njem ni ničesar, kar bi sporočalo sovraštvo srcu, ki vsebuje le ljubezen; in ljubezen, ki izžareva v svet okoli nas, ki pritegne vse stvari k služenju ne da bi ranilo, pritegne vse stvari v ljubezen in ne v sovraštvo. In tako se bo tiger ob nogah jogija prijateljsko valjal in tako bo ob nogah svetnika najbolj divja žival poiskala zavetje in pomoč za svoje mladiče, in vse žive stvari bodo prišle k človeku, ki ljubi, kajti vsi so le otroci božanstva, in božanstvo je ljubezen. in ko to človek izpopolni, pritegne vse stvari k sebi. Tako, ko se postopno in počasi učimo neustrašno hoditi po svetu, neustrašno celo, če nas stvari še vedno ranijo; kajti vemo, da, če nas stvari še vedno ranijo, le odplačujemo dolg preteklega zla in da je vsak dolg odplačan, če se proti nam ne dvigne nič več, kar bi bilo zapisano v upniški knjigi narave. In neustrašni tudi zato, ker se učimo, da bi vedeli, kajti strah izhaja tako iz dvoma kot iz sovraštva. Človek, ki ve, je presegel dvom in hodi neustrašnih nog po poti, kajti hodi po trdni zemlji, kjer ni pasti. In iz tega raste trdna in neomajna volja, volja, ki temelji na znanju, in volja, ki postaja zaupljiva

zaradi ljubezni. In ko aspirant prečka preddverje templja, postaja njegov korak trden, njegove pot bolj premočrtna, neomajna v namenu in rastoča v moči; njegov značaj začne kazati določen obris, jasen, razločen, in trden; duša raste proti odraslosti.

In nato pride odsotnost želje, postopno osvobajanje od vseh tistih želja, ki nas vežejo na nižji svet, postopno izginjanje tistih hrepenenj, ki v življenjih, ki so ostala za nami, niso prinesla zadovoljstva duši, postopno odstranjevanje vseh okov, ki nas vežejo na zemljo, postopna izločitev osebnostne želje in samo-istovetenje s celoto. Kajti tisti, ki raste, se ne vzpenja zato, da bi se vezal na ponovno rojstvo s kakršnokoli vezjo, ki pripada zemlji. Ljudje se vračajo na zemljo zato, ker jih tu zadržujejo, vežejo te vezi želje, ki jih povežejo s kolesom rojstev in smrti. Toda človek, ki ga preučujemo, se osvobaja; ta človek, ki bo postal svoboden, mora zlomiti vse te svoje vezi želje; le ena stvar ga bo vezala, le ena stvar ga bo potegnila nazaj v rojstvo, in to je ljubezen do njegovih prijateljev, želja po služenju. Ni več vezan na kolo, ker je svoboden, vendar pa se lahko vrne in še enkrat obrne kolo zaradi tistih, ki so še vedno povezani z njim in katerim bo stal ob strani, dokler ne bodo razpadle vezi vseh duš. Pri svojem osvobajanju trga vezi nasilja in se tako uči popolne nesebičnosti, uči tega, da išče to, kar je dobro za vse, in da si želi doseči le to, kar služi *vse*mu. In nato se uči samo-odpovedi. Tisti, ki raste proti svetlobi, se uči biti močan, zato da bi lahko pomagal, se uči zanašati na Jaz, ki je Jaz vsega, s katerim raste in se bo istovetil.

Obstaja stvar, s katero se bo moral soočiti in o kateri moram spregovoriti nekaj besed, ker je morda ena od najbolj trdih preizkušenj, ko deluje v tem preddverju. Ko vstopi na to dvorišče in spozna ter vidi mogočno veselje onstran njega, je obrnil hrbet večini stvari, ki ustvarjajo prijetnost življenja njegovim prijateljem. Toda pride čas, pride čas, ki tu pa tam doleti dušo, ko, nekako, skoči v praznino, kjer ni nobene roke v pomoč, in ko je povsod okoli le tema, nič, na čemer bi lahko počila njegova noga. Pride čas, na teh stopnjah rasti duše, ko na svetu ni ostalo nič takega, kar bi jo lahko zadovoljilo, nič takega na tem svetu, kar bi jo napolnilo, ko stara prijateljstva izgu-

bijo svoj dotik in ko očarljivosti sveta izgubijo vso svojo slast; ko rok nad nami, čeprav nas držijo, ne čutimo še, ko skale pod našimi nogami, čeprav na njej počivajo naše noge, še ne razumemo kot nespremenljive in nepremične, ko dušo na gosto prekriva tančica utvare, tako da si misli, da je zapuščena, in ko ne pozna pomoči, ki bi jo lahko našla. To je praznina, v katero je moral zdrsniti vsak aspirant; to je praznina, ki jo je prečka vsak učenec. Ko ta zazija pred dušo, se duša potegne nazaj; ko se odpre tema in navidezen prepad, se tisti, ki stoji na robu, prestrašen umakne; in vendar ni potrebe po strahu. Zdrsni v praznino in odkril boš, da je polna! Vrzi se v temo in odkril boš skalo pod svojimi nogami! Odstrani roke, ki te zadržujejo, in prijete te bodo mogočnejše roke ter te potegnile k sebi; in to so roke, ki te ne bodo nikoli spustile. Zemeljski objem bo izgubljen, prijateljeva roka se bo razklenila in te zapustila, vendar pa prijatelji na drugi strani tega nikoli ne bodo naredili, ne glede na to, kako se lahko spremeni svet. Podaj se torej smelo v temo in v osamljenost in odkril boš, da je osamljenost največja utvara in da je tema svetloba, ki je nikoli nihče ne izgubi več. Preizkušnja, ko se z njo soočimo, se izkaže za veliko utvaro; in učenec, ki se upa spustiti vanjo, odkrije na drugi strani samega sebe.

Tako se nadaljuje gradnja značaja, in nadaljevala se bo še v življenjih, ki prihajajo; vse bolj plemenitega ob koncu vsakega življenja, vse bolj mogočnega z vsakim naslednjim korakom. Ti temelji, ki smo jih položili, so edini temelji za gradnjo. In če se zdi ta dosežek tako zelo mogočen, je to zato, ker je v umu arhitekta zgradba vedno popolna; saj tudi takrat, ko skicira osnovni načrt, njegova domišljija vidi celovito poslopje in ve, kako bo gradil.

In konec! Ah! - konec te gradnje značaja naši jeziki še ne morejo razodeti! Noben slikarski čopič, ki ga potopimo v te medle zemeljske barve, ne more zarisati lepote tistega popolnega ideala, proti kateremu upamo, da se bomo dvignili, ne, proti kateremu, vemo, da se bomo dokončno dvignili. Ali ste kdaj ujeli, v tihih trenutkih, njegov preblisk? Ali ste kdaj videli njegov odsev, ko je bila zemlja mirna in nebesa negibna? Ali ste kdaj ujeli preblisk tistih božanskih obrazov, ki živijo in se gibljejo - tistih, ki so bili ljudje, sedaj pa

so več kot ljudje, nadčloveški v svoji veličini; človek, tak kot bi moral biti, čeprav ne tak kot je, razen na najbolj notranjih dvoriščih templja? Če ste kdajkoli ujeli ta preblisk, v svojih najbolj mirnih trenutkih, potem ne potrebujete mojih besed v pojasnilo; poznate sočutje, ki se najprej zdi kot celota bivanja, tako žareče v svoji popolnosti, tako veličastno v svoji božanskosti; nežnost, ki je tako mogočna, da prepoznava še najbolj slaboten napor kot tudi najbolj mogočen dosežek; ne, ki je bolj nežna do slabotnega kot do mogočnega, kajti slabotno bolj potrebuje pomoč sočutja, ki se nikoli ne spremeni; ljubezen, ki se ne zdi božanska samo zato, ker je tako popolno človeška, in v kateri spoznamo, da sta človek in Bog eno. In potem, onstran nežnosti, moč - moč, ki je nič ne more spremeniti, moč, ki nosi v sebi kvaliteto temeljev vesolja, na katerih lahko zgradimo vse svetove, pa je kljub temu ne bo nič pretreslo, moč, tako neskončno povezana s sočutjem, ki je tako brez vezi. Kako se lahko te kvalitete zberejo v enem bitju in uravnovešijo v taki absolutni popolnosti? In nato žarenje veselja - veselja, ki osvaja, veselja, katerega blaženost je last vseh; žareč sončni žarek, ki ne pozna sence; veličastje osvojitve, ki govori o tem, da bodo vsi zmagovalci; veselje v očeh, ki vidi onstran žalosti in ki celo ob pogledu na bolečino ve, da je na koncu mir. Nežnost in moč ter veselje in najpopolnejši mir - mir brez razburjenja, umirjenost, ki se je nič ne more dotakniti: takšen je preblisk ideala, in nekega dne bomo takšni tudi postali. In če si upamo tako visoko dvigniti oči, je to zato, ker njihove noge še vedno hodijo po zemlji tako kot naše. Oni so se dvignili visoko nad nas; kljub temu ostajajo ob svojih bratih; in če so nas presegli, to še ne pomeni, da so nas zapustili, ampak so povsod okoli nas; kajti v srcu mojstra biva celotno človeštvo; in kjer je človeštvo, mi, njegovi otroci, lahko uresničimo to bivanje.

4. Predavanje - Duhovna alkimija

V zadnjih treh predavanjih smo obravnavali stopnje, ki se odvijajo sočasno, in med katerimi aspirant za vstop v tempelj postopno očiščuje, obvladuje misli, izgrajuje svoj značaj; ali, morda bi bilo bolj skrbno, če bi rekla, da izgrajuje svoje temelje. To so tri stopnje, ki smo jih obravnavali, in videli, da nihče, ki je vstopil v preddverje in si zastavil, da bo opravil to veliko nalogo, ne bo teh različnih naporov izpolnjeval enega za drugim, ampak bo postopno poskušal obvladati celotno svojo naravo in jo usmeriti proti cilju, ki si ga je zastavil.

Recimo potem, ko te naloge obravnavamo zaporedno, ker nas k temu sili večja preglednost, recimo, da se naš kandidat sedaj usmeri k naslednjemu delu te velike naloge. Ta del sem opisala kot duhovna alkimija; in pri uporabi te fraze mislim na proces spremembe, preobrazbe, namigujem na delo alkimista, ki je spreminjal surovo kovino v plemenito, ki je spreminjal, recimo, baker v zlato. V mislih imam proces, ki se odvija v svetu okoli nas, ki, tako si domišljam, do neke mere, zapolnjuje um in življenje vsake razmišljujoče in religiozne osebe, ki pa je pri našem kandidatu, kar sem tako pogostokrat ponovila, samo-zavesten in premišljen proces, tako da on prepozna svojo metodo in svoj cilj ter se premišljeno usmerja, da bi dosegel

to, kar si želi. Na ta proces duhovne alkimije lahko gledamo, tako mislim, na najbolj splošen način tega termina, kot na preobrazbo sil. Vsak človek ima v sebi življenje in energijo in silo, moč volje in tako naprej; to so sile, s katerimi deluje, to so energije, s katerimi bo dosegel svoj cilj. V procesu, ki ga lahko pravilno opišemo kot alkimijo, preobrazi te sile iz bolj grobih energij v energije, ki so bolj prefinjene in bolj duhovne. Ne spreminja le njihovega cilja, niti ni sprememba cilja tisto vprašanje, na katerega mislim ob tem stavku; bolj mislim, da spreminja in očiščuje te sile, ne da bi pri tem spreminjal njihovo bistveno naravo; enako kot alkimist, ki, ko vzame bolj grobo materijo, to podvrže procesu očiščenja; ne odstranjuje le umazanije, ampak to očiščenje poseže globlje in se dotakne same kovine ter jo pripelje v bolj fino in redkejšo stanje, ter nato, nekako, ponovno sestavi v plemenitejšo in bolj sublimno vrsto. Tako si lahko duhovnega alkimista predstavljate kot človeka, ki vse te sile svoje narave, ki jih prepozna kot sile, in zato kot koristne in nujne, ki pa jih premišljeno spreminja, očiščuje in rafinira. Povezani smo z metodo rafiniranja, z načinom, na katerega lahko izpeljemo to delo.

Cilj te duhovne alkimije ni le ta preobrazba sil, čeprav je njen bistven del, ampak obstaja še sočasen del, na katerega mora računati kandidat. Duše so z željami vezane na zemeljsko življenje, na kolo rojstev in smrti; tam jih zadržuje neznanje, vežejo jih njihova hrepenenja po materialnih užitkih, po ločenem in izoliranem veselju. Ker se neprestano podajajo v delovanje, to delovanje duše veže, ne glede na to ali je dobro ali slabo, ali je dobro ali zlonamerno; vendar ima kot delovanje te značilnosti - delovanje pri običajnem človeku izhaja iz želje, tako da je ta želja vezivna in oklepajoča sila. Dokler človek ostaja v svetu, mora izvrševati dejanja; dejanja so potrebna, sicer ne bi prihajalo do manifestacije. Ko človek postaja plemenitejši, bolj moder in močnejši, postaja tudi njegovo delovanje bolj in bolj pomemben dejavnik v napredku sveta. In če bi se največji odpovedali delovanju, bi se napredek rase nujno upočasnil, njena evolucija bi se neizogibno upočasnila.

Kako je potem mogoče, da je delovanje izpolnjeno, obenem pa duša svobodna? Kako je mogoče izpeljati delovanje, ne da bi bila duša vezana in priklenjena? Pri tem bomo znova odkrili primer duhovne alkimije, kajti največji so lahko zelo aktivni v služenju, pa kljub temu se jih njihovo služenje ne bo dotaknilo, kot osvobojene duše, tako da lahko razrešimo to, kar se zdi kot paradoks - služenje, ki je popolna svoboda. Fraza "duhovna alkimija," kot sredstvo za tako svobodo, je le način, ki opozarja na temeljni zakon žrtvovanja, veliki zakon, ki v manifestiranem veselju počiva v korenu vsega in se nenehno izraža, katerega oblike so tako raznovrstne, da jih z lahkoto napačno razumemo, katerega delovanje je tako zapleteno, da ga z lahkoto spregledamo. Še najlažje, morda, spregledamo njegov izraz; ker imamo opravka z resnico, ki ima več plati, ki ima več aspektov v umih ljudi; ima dejansko vsaj dvojen aspekt, če o njem kontempliramo od zgoraj ali od spodaj. To je zakon, ki prepaja veselje; in za vsak atom lahko rečemo, da je njegov subjekt, in ki je, v najbolj polnem smislu tega termina, izraz božanskega življenja v manifestaciji. V stiku s tem zakonom je neskončno priložnosti za zmoto - zmoto pri izražanju govorca, zmoto pri poslušalcih, ki sprejemajo misel, ki je nepopolno podana; zato je pri obravnavi tega področja človek nagnjen k enostranskosti, v skladu s zornim kotom, ki ga ima trenutno na umu; v skladu z aspektom, lahko rečemo, ki se izraža na strani materije, ali ki se izraža na strani duha; v skladu s stališčem ali na njega gledamo od zunaj navznoter ali pa od znotraj navzven. Pri obravnavi tako velikega vprašanja, ko nobena beseda ne odraža misli, in ko je že samo dojetje misli težavno za ljudi, ki so tako nerazviti kot mi, je, recimo, tako za govorca kot poslušalca enako težavno izogniti se napačnemu pojmovanju, izogniti se, da bi posvetila preveč pozornosti eni ali drugi strani, ter tako izgubila tisto ravnovesje, iz katerega, edinega, se lahko izrazi resnica. In v zvezi z zakonom žrtvovanja je to morda še posebej slučaj.

Poglejmo najprej njegov nižji aspekt, aspekt, ki ga ne smemo spregledati - saj nam ponuja številne lekcije - ki pa je razločno nižji aspekt v vseh svetovih. Poglejmo ga tako, kot se izraža v manifestirani naravi, vtisnjen v koz-

mosu, delujoč v fizičnem, astralnem, mentalnem svetu in tako naprej; ko vključuje določene odnose med živimi stvarmi, ko vključuje določene odnose ne le med živimi stvarmi, kot jih poznamo tu spodaj, ampak vključuje tudi druga živa bitja v svetovih, ki nas obdajajo; in ustavimo se pri tem nižjem aspektu za trenutek, preden se dvignemo proti višjemu, kajti tudi tu bomo odkrili zelo koristno lekcijo, zelo razsvetljujoč predlog, ki nam bo v pomoč v tem procesu v preddverju.

V zvezi z žrtvovanjem v nižjih svetovih, se nam lahko predstavi kot ne povsem primeren proces za medsebojno služenje ali izmenjavo, kot nenehno obračanje kolesa življenja, pri katerem vsako živo bitje jemlje in daje ter pri katerem se ne moremo izogniti jemanju, pri katerem se ne sme odpovedati dajanju. Zato boste videli žrtvovanje, če se nanj ozrete za trenutek v zvezi s tem, kar sem imenovala njegov nižji aspekt, kot nenehno obračanje kolesa življenja, pri katerem sodelujejo, zavestno ali ne-zavedno, vse stvari; in bolj ko so razvite, bolj zavestno bo njihovo sodelovanje. Ta pogled na žrtvovanje je bil jasno predstavljen, morda bolj jasno kot kjerkoli drugje, v *Gospodovi pesmi*, v enem od indijskih svetih spisov, ki obravnava to kolo življenja in kjer najdete žrtvovanje in delovanje povezani na način, ki ga je lahko uresničiti.

Veliki Učitelj pravi:

“Z vezmi dejanj je zvezan svet. Le delo, ki kot žrtev je opravljeno, ne veže te. Naj tvoje delo tako bo.”

In nato se vrne v preteklost, zato da bi izpopolnil ta cikel, ki je žrtvovanje, z medsebojnim služenjem, ter pravi:

“Bog rekel je, ko je ljudi ustvaril hkrati z žrtvijo: ‘Razmnožili boste se po njej, želje vam izpolnila bo. Bogove z njo podpirajte, potem bogovi bodo vas. S podporo medsebojno le blaginja vam dostopna bo. Na vašo žrtev vam nebo bo izpolnilo želje vse.’ Kdor uživa dar, ne da bi se oddolžil z darom, ta je tat. Vse živo raste le, ker je. Jed pa nastane ob dežju. Dež nam daritve prineso. Daritve sad so opravil. Dejanj je, vedi, Brahman vzrok, ki

izhaja iz neminljivega. Brahman, prav vse prežemajoč, v žrtvah je venomer navzoč. Kdor ne pomaga, da vrti se to kolo, pognano v tek, hudoben je, nasladam vdan, zaman živi, o Ardžuna.”

Tukaj imate to kolo življenja, ki počiva v korenu žrtvovanja v vseh religijah; in bolj čista, in bolj plemenita ko je religija, bolj čista in bolj plemenita je ideja o žrtvovanju, ki jo prepaja. Zaznati morate kako celovito je izpeljana ta alkimistična ideja, ki se spreminja iz ene v drugo; hrana se spreminja v bitja, vendar, da bi lahko obstajala hrana, mora biti dež spremenjen v hrano; da bi lahko deževalo, mora biti bogovom dana žrtev. Potem bogovi hranijo. To obračanje kolesa je v vseh teh starih religijah zelo pomembno. Brahman, na primer, bo vložil svojo žrtev v ogenj, kajti, kot je rečeno, ogenj, *agni*, so usta bogov; in polaganje te žrtve v ogenj je v starih časih spremljalo ponavljanje *manter*, ki so jih pripravili ljudje, ki so vedeli, kaj delajo, ki so ustvarili *mantr*e kot besede moči nad nižjimi silami narave, tako da je na ta način izpeljano žrtvovanje vplivalo na številne tokove sile v naravi, ki delujejo na svetu ter prinašajo ljudem hrano. Čeprav je bilo dejanje samo po sebi simbolično, pa je tisto, kar je simboliziralo, bilo resnično; in sile, ki so izšle iz ust očiščenega učitelja in človeka moči, so bile tudi resnične. Simbol je bil podan zato, da bi poučil ljudi o tem kolesu življenja, da bi razumeli, da je delovanje v bistvu žrtvovanje, in da bi moralo biti vsako dejanje opravljeno kot dolžnost, da bi moralo biti opravljeno zato, ker je pravilno in brez kakršnegakoli drugega cilja; da bi moralo biti opravljeno zato, da bi lahko bil človek v harmoniji z zakonom; da bi moralo biti opravljeno zato, ker je to njegov odgovor na zakon, njegov prispevek k skupni nalogi. Tako je bilo žrtvovanje v tem učenju vez povezanosti, zlata nit, ki povezuje vsa živa bitja v tem manifestiranem vesolju. In ker je koren žrtvovanja delovanje, ker delovanje izhaja iz manifestiranega Boga, in ker je On tisti, ki manifestira, je bilo rečeno, da Brahman prepaja vsako žrtvovanje, in da mora biti vsako dejanje opravljeno kot dolžnost v svetu, in ne kot želja po individualnih sadovih, ne kot želja po osebni koristi, ne kot želja, da bi dosegli nekaj za osebni jaz - kar se dogaja ob nižjem, ponižanem, sebičnem pogledu na

žrtvovanje, do katerega je prišlo kasneje. Del obračanja kolesa kot del opravljanja dolžnosti zaradi dolžnosti, je samo bistvo alkimije, ki, ko spremeni delovanje v žrtvovanje, požge vezi želje in osvobodi modrega. Tako delovanje, ki zgori v ognju modrosti, izgubi vso svojo vezivno silo na dušo; duša postane sodelavec z božanskim v naravi in vsako dejanje, ki je položeno na oltar dolžnosti, postane sila, ki obrne kolo življenja, a pri tem nikoli ne veže duše.

To - ta nenehna izmenjava, to medsebojno služenje - je ena od oblik velikega zakona žrtvovanja, in sprememba, do katere pride, je take narave, tako da, če je dejanje opravljeno kot dolžnost, postane del univerzalne harmonije, odločno pomaga napredku evolucije, odločno pomaga dvigovati raso. Delo našega aspiranta v preddverju je postopno urjenje samega sebe, da bi vsako dejanje izpeljal na ta način žrtvovanja, spoznavanje, da ga izvaja na ta način, da ne sprašuje po ničemer, da ne išče ničesar, ne želi sadov, ne zahteva nagrade; da ga opravi zato, ker ga je potrebno opraviti in ne zaradi kakršnegakoli drugega razloga. Tisti, ki ravna tako, resnično izvaja delo duhovne alkimije, s katero se vsako dejanje očisti v ognju modrosti: on je v zavestni harmoniji z božansko voljo v manifestiranem veselju, in tako postane sila evolucije, tako postane energija napredka; in potem ima celotna rasa korist od dejanja, ki bi sicer prineslo žrtvovalcu le osebni sad, ki bi nato vezalo njegovo dušo in omejilo njegove zmožnosti za dobro. Tako lahko gledamo na ta zakon žrtvovanja kot na delovanje, ko ga gledamo v njegovem nižjem aspektu.

Preidimo sedaj na višjega, na bolj sublimen pogled, in, da bi tega lahko razjasnili, brez napačnega dojetanja, bom poskušala tega prikazati čim bolj skrbno ter se mu posvetila bolj celovito, ker vem, da se ob delni predstavitvi lahko zelo hitro pojavijo napake, za katere bi bila odgovorna. Danes bi se rada za trenutek ustavila pri bistvu žrtvovanja in poskušala odkriti, kaj žrtvovanje resnično pomeni. Zdi se mi, in to je misel, s katero bi rada začela, da je žrtvovanje, v svojem najglobljem bistvu - če nanj gledamo s stališča, ki bo postalo vse bolj in bolj naše, ko se bomo dvigovali proti bo-

žanskemu življenju - dajanje ali izlivanje, da je njegov motiv želja po dajanju, njegovo bistvo, hrepenenje po izlitju nečesa, kar se poseduje, in da se to, kar je dragoceno lastniku, želi izliti v pomoč in veselje drugih. Če na ta način gledamo na žrtvovanje, bolj z notranje kot z zunanje strani, je to dejanje darovanja, izlivanja narave zato, da bi prineslo srečo drugim, in zato je v svojem bistvu veselo in ne mučno, pri čemer je darilo samo srce dejanja žrtvovanja. Če odstranimo vse drugo, kar se trenutno lahko pojavi pri izvedbi žrtvovanja - to bomo obravnavali kmalu - in gledamo na žrtvovanje kot žrtvovanje, potem je to darilo; in ponuja ga narava, ki si želi dajati, narava, ki hrepeni po tem, da bi se izlila, ki bi rada z drugimi delila vse to, kar je v njej blaženega, in katere motiv je to hrepenenje po izlivanju v druge, tako da bi ti lahko postali eno z njo in njenim veseljem. Vendar, rekli boste, zakaj z njenim veseljem? Zato, ker sem vas prosila, da se povrnemo v samo srce in jedro manifestacije. Najbolj vzvišeno dejanje žrtvovanja, kar sem že povedala drugod, je bila samo-omejitev *edinega obstoja*, s katero se je kot energija izlil v manifestirani Logos. Morda - ne nenaravno morda, ker pri obravnavi tega njegovega delovanja v vesolju, neprimerno poudarjam le eno stran - je ta pogled na žrtvovanje obdržal to, kar se zdi kot protislovje, ki je zajeto v besedah "agonija Logosa." Toda, kaj je Logos? Brahman v manifestaciji; in narava Brahmana je - kakor nam vedno znova in znova pravijo stari sveti spisi, kateri vlečejo korene iz še starejših znanj - blaženost. Nobena druga misel ni mogoča, če poskušate misliti na vse to, kar se nahaja onstran manifestacije. Da je Brahman blaženost, je ključna nota najstarejše arijske religije. In ko se človek vzpenja proti Brahmanu, se zadnji ovoj duše imenuje *ovoj blaženosti*. Če vzamete indijsko *radža joga* in če preučite nosilce, skozi katere se lahko v svetovih manifestira duša, boste odkrili, da, ko se umakne iz nižjih svetov, ko se znebi nižjih ovojev, zavrne ovoj telesa in nato ovoj subtilnejšega telesa in nato ovoj želja in nato ovoj uma; odkrili boste, da se, ko se vzpenja vse višje in višje, približuje Brahmanu, ki je ona sama, in postaja vse bolj in bolj svoja bistvena narava; odkrili boste, da je na samem koncu najvišji ovoj tako subtilen, da se težko loči od *enega* in *edinega*, tenka,

redka individualnost, ki je nujna, da bi ohranila celotno žetev vekov, ki leži pred nami. In ta ovoj ima ime, imenujejo ga *ovoj blaženosti*, pa čeprav bodo vsakega, ki se bojuje v svetu v ovojih nevednosti, pa čeprav bodo spomnili vsakega, da je ta proces joge, ki je zveza z božanskim, treba voditi s stopnje na stopnjo, dokler duša ni ovita le v blaženost, in nakar pravijo: “Brahman je blaženost.” Potem dojamete, če sploh lahko dojamete to veliko učenje, da ni možno nobeno dejanje žrtvovanja, v tem visokem področju, ki bi bilo kaj drugega kot dejanje veselja, kot le dejanje izlivanja blaženosti; in že samo bistvo misli - kakorkoli že nepopolno sem izrazila misel, kar ne pomeni veliko - se iz te *vzvišene narave*, ki je blaženost, izliva veselje; da iz tega *samo-omejujočega obstoja* prihaja Logos, ki je *on sam*. In pravi cilj samo-omejitve je izliv blaženosti, ki je *njegovo* lastno bistvo narave, tako da bodo, ko naj bi se izpolnil cikel obstoja, obstajali številni posamezniki, žareči in veseli, ki bodo z njim delili to popolno blaženost, blaženost, ki bo rastle z njihovim približevanjem samemu sebi; beda obstaja le v navidezni oddaljenosti od *njega*, zaradi nevednosti, v katero je odeta duša.

Vzemite nato, če želite, to, kot bistveno misel: da zakon žrtvovanja temelji na *božanski naravi*, da je bilo vzvišeno žrtvovanje, s katerim je nastalo veselje; tisto dejanje dajanja *narave*, ki je blaženost, in da je zaradi tega cilj vsega nujno ta izmenjava ali razpršitev blaženosti in da je koren žrtvovanja to veselje pri izlivanju, ki številne pripelje do zveze s samim seboj, katerega cilj je mir, ki presega vsako razlago. Ko to spoznamo, bomo sposobni slediti našemu zakonu žrtvovanja in razumeti to, kar sem govorila kot o dvojnem aspektu: aspekt, ki daje, je veselje; vendar pa, ker je nižja narava tista, ki raje jemlje kot daje, se ta nenehno kaže s stališča nižje narave kot odpoved, ki je bolečina. In če to preučimo bolj natančno, bomo, mislim, sposobni uiti kakršnemukoli protislovju in, morda, razjasniti naše oči, ko se bomo soočili s to veliko skrivnostjo, kot je bila pravilno poimenovana, zakonom žrtvovanja. Spoznajmo torej, da je dajanje najvišje veselje, ker je bistvo *božanske narave*. Nato pa spoznajmo, da, ko človek postaja *on sam*, to je, ko postaja

v svoji lastni samo-zavestnosti božanski, postaja v sebi vse bolj in bolj vesel, vse bolj in bolj želi to veselje dajati drugim. Zato mora, ko se razvija najvišja narava, naraščati tudi blaženost, bolečina pa se lahko javlja le iz trenja nižje narave, iz boja nižje narave - ki je dejansko Jaz obdan z nevednostjo in ovit v utvare. Tako bomo odkrili, ko temu sledimo naprej, da je uporabnost bolečine v odstranjevanju neznanja; da je celoten proces rasti in evolucije odstranjevanje nevednosti; in da, četudi to lahko opišemo kot nenehno izkušnjo v naši nižji naravi, kot bolečino, težavo in spopad, vendar v razmerju z razvojem resničnega notranjega človeka, v razmerju z njegovo zavestno aktivnostjo, v razmerju z njegovo sposobnostjo prestopanja v višjo naravo, on spoznava, da je bistvo vseh njegovih naporov to, da prinaša v ta nemočni in žalostni svet to manifestacijo veselja in miru. In postopno bo sposoben, nekako, prepojititi nižjo naravo s svojim lastnim prepričanjem, ko postopno očiščuje nižjo naravo nevednosti in ji omogoča spoznavanje realnosti namesto varljive pojavnosti stvari.

Kako je potem mogoče, se lahko vprašamo, da je ta ideja o bolečini tako nenehno povezana z žrtvovanjem? Zakaj so se ljudje tako zelo v misli istovetili s tem, da se uporaba besede žrtvovanje v umu misleca ali bralca nujno poveže z idejo čiste agonije? Zdi se, da koren zmote leži v nižji naravi: vse njene prve aktivnosti so usmerjene v pridobivanje, v jemanje, da bi svojemu izoliranemu in ločenemu jaz-u ohranila stvari. Ko prihaja v ta svet, da bi nabiral izkušnje, in ko višji človek sploh še ni razvit, ko je njegov vpliv na nižjega - ko je še on sam tako nekoherenten - najnižje možne vrste, bo ta nižja narava plavala v svetu občutkov, jemala tu in tam, vse, kar je privlačno, ne da bi poznala naravo stvari, ne da bi poznala posledice stvari, preprosto vodena od zunanje pojavnosti, in ne da bi vedela, kaj se lahko nahaja skrito izpod te varljive površine. Tako bodo te zgodnje in dolgotrajne izkušnje nižje narave le nenehno grabljenje po navideznih užitkih in nenehno odkrivanje, da so ti manj zadovoljujoči kot si je domišljala. In lahko se spomnite, da sem vam že skrbno predstavila ta pomen in korist bolečine v njenem postopnem učenju človeka o naravi zakona in o prehodni naravi želja čutov,

o zadovoljstvih živalske narave. Na ta način bolečina vodi do znanja, kot tudi ugodje vodi do znanja; in ob izkušanju teh dveh strani manifestirane narave duša zbira nekaj znanja o osnovni realnosti stvari. Zbiranje izkušenj, ki so lahko, in pogosto so, boleče, v tem zbiranju duša preobraža svoje izkušnje v znanje, spreminja to znanje v modrost, ki jo nato uporablja kot svojega vodiča. Ko resnični človek zbira to znanje, začne ta rastoči jaz spoznavati, kaj to je; ko ga preobraža v modrost, postaja ta modrost izvir čistega in neponarejenega veselja. Ta rastoča modrost vedno pomeni povečano vizijo, povečano umirjenost, povečano moč. Tako je zanjo to, kar prinaša izkušnja in kar je za nižjo naravo boleče, ni nedobrodošlo. Ko odkrije, da neko goreče pridobljeno zadovoljstvo, prinaša razočaranje in naveličanost resničnemu človeku, spremeni to izkušnjo v modrost; tako ima s tega stališča celo bolečina svojo veselo stran, kajti v izkušnji ne vidi prehodne bolečine nižje narave, ampak pridobitev znanja za višjo; in spoznava, da vse te izkušnje pomenijo njegovo lastno rast v znanju in moči; zato jih izbira, izbira s premišljenim veseljem, zato, ker vidi konec delovanja in zlato, ki prihaja iz ognja.

Vzemimo človeško bitje, slepo zaradi nevednosti v nižjem svetu; recimo, da se uči teh lekcij, ki mu jih nenehno ponuja narava, lekcij, ki so nepopustljive in boleče; recimo, da išče živalska zadovoljstva, ne glede na škodo, ki jo povzroča drugim, ne glede na trpljenje, ki ga povzroča tistim okoli sebe; da tlači druge zato, da bi pridobil za sebe nek predmet želje; potem bo gotovo odkril, ko se bo ta v njegovih rokah zdrobil na koščke, da je njegov prvi občutek akutna bolečina, silovito razočaranje, občutek naveličanosti in odpora. In ko pogledamo nanjo s tega stališča je izkušnja resnično boleča, čeprav je z višjega stališča takšna, da si jo je bilo vredno pridobiti, ker je modrost, ki jo prinaša, globlji vpogled v naravo in bolj trdno znanje o zakonu. Vendar pa je še veliko več kot to. Nižje in višje se znajdeti v spopadu; višje hoče določen dosežek; delovati mora skozi nižje; nižje ne razume cilja, ki ga ima višje, ne pozna cilja, ki ga vidi višje; brez tega sodelovanja nižjega višje ne more doseči svojega cilja; in tako nastopi boj z nižjo naravo,

ki jo je včasih potrebno potisniti naprej, včasih zadržati, in vse to ima za nižjo naravo, ki je še vedno ovita v nevednost, posledico občutenja odpora, čutenje prisiljene odpovedi tega, kar si želi imeti. Toda počasi prihaja do tega, da nižja narava, ko nanjo vse bolj učinkovito deluje višja, vse bolj razume, da je dobro, če to stvar opravi, pa čeprav bo lahko prišlo pri delovanju do bolečine; da je pridobitev vredna trpljenja in da to preseganje težav z naporom, četudi je ta napor sam po sebi boleč, še vedno pripelje do tolike moči, da se bo bolečina napora izgubila v veselju dosežka. Tako bo, ko se bo duša razvila, celo v zvezi z nižjo naravo, to dvojno delovanje v intelektu, v umu človeka, ob katerem bo premišljeno izbral stvar, ki jo je težko doseči, in jo prepoznal za izjemno zaželeno. Ker je ne more pridobiti brez žrtvovanja nekaterih nižjih želja, bo te žrtvoval in nekako zažgal v ognju znanja. Nato odkrije, da, ko to opravi, požge omejitve, ki ga vlečejo navzdol, da požge slabosti, ki ga zadržujejo, in da je dotik ognja, ki se zdi na začetku boleč, v resnici le uničenje teh okov, ki ga zadržujejo. Nato z veseljem sprejme svobodo. In ko se izkušnja ponavlja, uresničuje vse več in več svobode ter vse manj in manj trpljenja, preko katerega je dosegel svobodo. Tako je s tega notranjega stališča to trpljenje znova spremenil v veselje, kajti tu nastopa duhovna alkimija, tako da vidi v tem izlivanju višjega v nižje, da višje prinaša nižjemu veselje in občutenje njegove trajne in vedno večje blaženosti. In ko se duša približuje portalu templja, ko v večji meri razume ta proces, duša vidi, da je vse to dejansko proces uničevanja omejitev, in da je vse trpljenje povezano s temi omejitvami, ki ji onemogočajo, da bi spoznala svojo združenost s svojimi brati kot tudi svojo združenost z božanskim. Ko to razume in ko se izrazi izliv *božanske narave*, ki je resnični človek, potem bo nenehno občutila, da z uničenjem omejitve odkriva to božansko veselje, in da je bolečina navsezadnje le vprašanje ločenosti; da ima ločenost svoj koren v neznanju, in da z uničenjem neznanja preneha tudi bolečina. In ne samo to, ampak, ko občuti utvarnost te omejitve, ko vidi, da je ta omejitev le navidezna in ne realna, in da ne obstaja v svetu, v katerem živi resnični človek, potem bo začela premišljeno preobrazati te sposobnosti

nižje narave in jih, s tem procesom alkimije, rafinirati, na način, ki sem ga omenila na začetku.

Oglejmo si en ali dva primera ter pogledjmo, kako se to lahko odvije. Vzemimo najprej to, kar je eden od velikih izvorov bolečine v nižjem svetu - iskanje ugodja za osebni jaz, ne glede na želje ali občutja drugih; želja po uživanju ločenosti, želja po uživanju v ozkem krogu, ki je ločen od celotnega sveta izven njega, in ki je omejena na uživanje nižjega jaz-a. Kako naj obravnava ta instinkt iskanja ugodja, kot ga včasih imenujemo? Ali je v njem kaj takega, kar lahko spremenimo z ognjem? Iskanje ugodja, ki se vedno konča s trpljenjem, lahko spremenimo v sposobnost širjenja veselja, pri katerem bodo vsi delili to, kar je nekdo dosegel. Duša odkriva, da lahko izvede to preobrazbo s postopnimi poskusi, da bi odstranila element ločenosti iz tega iskanja ugodja, tako da se nenehno poskuša znebiti te želje po izključitvi, da poruši steno nevednosti, ki jo je zgradila okoli sebe v teh nižjih svetovih, v katerih se manifestira; da požge to nižjo steno tako, da je ne bo več ločevala od drugih jaz-ov, tako da, ko misli na ugodje in ga pridobi, jaz izlije navzven med vse njene brate in jim prinese srečo, ki jo je našla. In veselje bo dejansko odkrila v iskanju, poslušnosti; kajti v svetu, kjer je vse zakon, mora harmonija z zakonom vedno prinesiti mir in srečo, prisotnost neuglašnosti pa opozarja na disharmonijo z zakonom. Toda ta duša, ki raste in odkrije, da je pridobila nekaj duhovne moči, da je pridobila nekaj duhovnega znanja, da je pridobila nekaj duhovne resnice, bo sebe izurila v čutenju, da je veselje posedovanja skrito v dejanju dajanja in ne v dejanju pridobivanja, in da je to, kar mora opraviti, to, da poruši vse te stene, ki jih je ustvarila okoli sebe v dnevih nevednosti, in da dopusti, da se veselje širi po vsem svetu ljudi in stvari. Na ta način lahko instinkt iskanja ugodja preobrazi v moč podarjanja veselja in odkrije, da bo iskanje ugodja v izolaciji našlo veselje le, ko bo podeljeno, in da je vredno imeti le to, kar lahko damo tudi drugim. In veselje dajanja je dejansko bistvo žrtvovanja, izlivanje na vse, tega, kar bi sicer postalo povsem brez vrednosti, če bi ostalo znotraj ločenega jaz-a.

Vzemimo drug primer te iste duhovne alkimije - sebično ljubezen. Tu nastopa nekaj višjega kot instinkt iskanja ugodja, kajti že sama beseda ljubezen vključuje dajanje nečesa drugemu, sicer sploh ni ljubezen; vendar pa je to kljub temu še vedno lahko zelo sebična ljubezen, ljubezen, ki vedno poskuša nekaj dobiti, namesto dati, ljubezen, ki gleda, koliko lahko pridobi od predmetov njene ljubezni, namesto tega, koliko jim lahko da, ljubezen, ki že zaradi tega, ker skuša pridobiti, gotovo kaže neljubeče attribute izključnosti, ljubosumja, želje po tem, da bi druge obdržala zunaj, želje, da bi imela ljubljene predmet zase in nekako, da bi svetila le na njeno bivanje, ne da bi od njenih žarkov imel korist še kdo drugi. Toda, kako naj se spremeni sebična ljubezen? Ne z zmanjšanjem ljubezni; ne tako, da jo ohladimo, da bi postala bolj hladna in trša kot je bila, če je ljubezen sploh lahko hladna in trda; ampak tako, da opogumimo ljubezen in premišljeno poskušamo odstraniti te elemente, ki jo degradirajo; tako, da nadziramo nižji jaz, da ko začne izgrajevati steno izključevanja, le-to porušimo; da, ko želi ohraniti to, kar je tako dragoceno in občudujoče, to takoj poskušamo podeliti z njegovimi sosedi; da, ko poskuša ljubljeno odtegniti drugim, to raje podelimo z drugimi. Duša more spoznati, da mora biti to, kar je lepo in kar nudi veselje, dano vsem, tako da lahko tudi oni doživijo srečo, ki jo nekdo prejema od ljubljenega predmeta, tako da lahko vsi ti grobi elementi postopno izginejo. Ko se pojavi čutenje sebičnosti, ga moramo premišljeno odstraniti; ko se izrazi čutenje ljubosumja, ga moramo v trenutku zatreti; tako da tam, kjer se pojavilo čutenje "ohranimo le zase in uživajmo," le-to spremenimo v "odidimo skupaj v svet, da bi dali in delili z drugimi veselje, ki smo ga našli." Tako, da s tem procesom alkimije ljubezen postane božansko sočutje, ki se širi po cellem svetu ljudi; tako da tisti, ki je našel ljubezen ljubljenega, najde njeno očarljivost v izlivanju te na vse, ki jih najde. Tako ta ljubezen, ki je bila nekoč sebična, ki je bila nekoč morda ljubezen med moškim in žensko, lahko razpre ta ozek družinski krog, se lahko razpre v življenje skupnosti, se lahko razpre v življenje naroda in nato v življenje rase in končno vključi vse kar živi v vesolju, kjer ni ničesar, kar ne bi živelo. In pri tem ne bo izgubila svoje globine, nič od svoje toplote, nič od svoje silovitosti, nič od svoje vneme,

ampak se bo razširila po celotnem vesolju, namesto da bi bila koncentrirana na eno samo srce, in tako postala tisti ocean sočutja, ki vključuje vse, kar čuti in živi. Takšna je v zvezi z ljubeznijo ta alkimija duše.

In tako lahko vzamete kvaliteto za kvaliteto nižje narave in ji sledite tako kot sem jaz sledila tem dveh, in videli boste, da je bistvo celotnega procesa v tem, da se znebimo ločenosti, da s premišljeno voljo in premišljenim znanjem ter razumevanjem požgemo to ločenost, in da je celoten proces veselje, ki pripelje do veselja resničnega, pravega človeka, ne glede na to, kako se lahko v svoji slepoti včasih zmoti nižji človek. In ko je to enkrat znano, potem tisto, kar je bilo boleče, izgubi aspekt bolečine in postane veselje in celo v popolnem občutenju tega, kar bi bilo nekdanja bolečina; veselje premaga in spremeni trpljenje, kajti duša vidi, in nižja narava začenja razumevati namen in cilj delovanja.

In pri obravnavi tega vprašanja bomo spoznali, da obstaja še nek drug način, na katerega lahko pride do te preobrazbe; da pride, ko ta ogenj modrosti in ljubezni, ki je *božanska narava* v človeku, vse bolj in bolj prodira v nižjo naravo in požge te omejitve, o katerih sem govorila, ter jih preobrazi v sebi podobne, tudi do osvoboditve duhovne energije, osvoboditve duhovne moči; ta Jaz, ki se tako manifestira v nižjem človeku, je sposoben izliti energije in moči, ki na nek čuden način izgledajo kot posledica procesa, ki smo mu sledili, alkimije v *naravi*, s katero - ko se ta duša s svojim ognjem ljubezni in modrosti manifestira v svetu ljudi - sama manifestacija osvoboditve energije, samo izgorevanje nižjega osvoboditve subtilne sile višjega. Tako je posledica izgorevanja, osvoboditev duhovnega življenja, osvoboditev tega, kar je bilo vezano in se ni moglo manifestirati, ki pa, ko zgori ta zunanji ovoj, lahko svobodno deluje v svetu. Ko se začne duša dvigovati na višje ravni, začnemo medlo razumevati in spoznavati njeno istovetnost z vsem in združenost vsega, začnemo medlo zaznavati obrise velike resnice: da je sposobna, zaradi te združenosti z drugimi dušami, z njimi deliti in jim pomagati na številne načine; in da je sposobna predati in čutiti veselje ob predajanju tega, kar bi lahko imela za sebe, ker sebe istoveti z vsem in ima potrebo dati svetu. In

tako to, kar lahko imenujemo cena za duhovne dosežke, zmožnosti za duhovno mirovanje, duhovno blaženost, duhovno rast, ki je ni mogoče deliti z drugimi - duša lahko preda kot dejanje veselja, ki je zanjo nujnost njene lastne narave, zato da bi vse, kar jo obdaja, postalo lahko skupna last in se razširilo skozi raso ljudi, da bi bilo v pomoč njeni evoluciji. In tako slišimo za učence, ki so se odpovedali *devačanu*, in slišimo za *adepte*, ki so se odpovedali *nirvani*, in medlo spoznavamo, da to pomeni, da ti dosegajo točko samo-istovetnosti s svojimi brati, na kateri postane njihova božanska nujnost, da to, kar so pridobili, podelijo z drugimi; da njihova resnična nagrada ni v blaženosti *devačana* ali nepredstavljeni blaženosti *nirvane*, ampak da je edino veselje, do katerega jim je mar, da to, kar je njihovo, vse to, česar bi se lahko veselili, izlijejo v skupno blagostanje ter tako pomagajo napredku skupne evolucije; povzdigniti, za nekoliko, raso, katere del so.

In nato ujamemo preblisk o še eni resnici, o načinu, na katerega je ta pomoč lahko včasih dana; in vidimo, da, ko je človek obtežen s trpljenjem, ki si ga je ustvaril sam, ko veliki zamah zakona, ki ga ni mogoče nikoli prelomiti, na človeško dušo izlije bolečino in trpljenje, ki ju je v preteklosti sam posejal in povzročil - da, ko se nanj zgrne to trpljenje, tisti, ki ne pozna ločevanja, ki spozna, da sta on in ta trpeča duša eno na ravni realnosti - ne bo nujno ta deloval nanj, in da odpušča tistemu, ki je posejal seme, da se izogne žetvi - ampak, da, nekako, stoji ob njem ob žetvi, ter da njegovih duši vdihne moč in energijo; tako, da tisti, ki je ustvaril tovor, tega tudi nosi, da žetev požanje tisti, ki jo je posejal, vendar pa da kljub temu, nekako, duša prejme neko novo moč in novo življenje in novo razumevanje, ki ji omogoči opraviti nalogo. Ki ne spremeni naloge, ampak odnos duše do te naloge; ki ne spremeni tovara, ampak moč duše, s katero ga ta dvigne; in ena od največjih radosti, ena od največjih nagrad, ki lahko doleti rastočo dušo, ki ne zahteva ničesar zase kot le moč, da bi služila, pride takrat, ko vidi slabotnejšo dušo, ki se je zlomila zato, ker je bila slabotna, in ko ugotovi, da lahko vdihne v to dušo dih božanskega poguma in olajšanja ter razumevanja; da ji lahko nudi upanje in moč, da bo zmogla. Tako dana pomoč okrepi bratsko dušo,

da opravi nalogo. Ne osvobodi te duše tovora, ki si ga je naprtila in ki ga mora nositi zaradi sebe, ampak to vdihovanje moči, ki raste iz razumevanja narave stvari, v njej resnično spremeni bolečino trpeče kazni v mirno prenašanje zaslužene bolečine, ki sporoča svojo lastno lekcijo. Duša, ki je prejela tako pomoč, postane vesela, četudi mora nositi tovor svoje *karme*. In darilo, ki ga je prejela, je darilo, ki jo okrepi sedaj in tudi za v bodoče; je izliv *božanskega življenja* z ravni, na kateri so vse duše eno. Ta raven ohranja polno te duhovne energije, da jo lahko delijo tisti, ki so odkrili božansko veselje v tem, da se izlivajo, ki ne poznajo druge nagrade kot le dvigovanje svojih bratov proti svetlobi, ki so jo sami že dosegli.

Toda, če je to res, kaj potem pomeni težavna misel, ki jo vsi poznamo, ki jo je naš aspirant prav gotovo nenehno poslušal; ki jo čuti tudi sam, ko se sooča z njo, ko vstopa na te pripravljalne stopnje, in s katero želi prekriti vse tisto, kar leži na drugi strani vrat v preddverje? Zakaj so *pot* poimenovali "pot gorja," če ta *pot*, po kateri hodimo, postaja vse bolj žareča v svojem božanskem veselju? Kljub temu pa ni težko razumeti, zakaj je bila uporabljena ta fraza, če veste, komu se mora *pot* zdeti kot *pot gorja*; če razumete, da mora biti pri tem vzpenjanju po pobočju, v tej preišljeni volji po hitrem vzponu, v tej preišljeni odločnosti, da se izstopi iz običajne človeške evolucije, nujna posledica napora koncentracija rezultatov v nekaj življenj, ki bi se sicer razširila na številna. Takrat pride k duši *karma* preteklosti, s katero se je potrebno sedaj soočiti in jo obdelati v zelo kratkem času in zato s strahansko dodatno silo in silovitostjo. Ko se ta zgrne na dušo, lahko pride z osupljivo silo, lahko pride z oslepljujočo energijo, ki povzroči trpljenje, ki ga ni čutila nikoli prej. Toda tudi takrat ni duša sama tista, ki čuti gorje; to je nižja narava, še vedno slepa, ki pa jo višja stalno sili naprej; celo v trenutkih najbolj grenke preizkušnje, ko se vse to, kar se je zbralo v številnih življenjih v preteklosti, zgrne na dušo, ki si je upala izzvati svojo usodo. Celó v teh trenutkih se duša nahaja v področju miru in se veseli, da bo to opravljeno hitro, kar bi sicer trajalo tako številna življenja; in da bo v ognju, ki je lahko oster, ki pa je zato kratkotrajen, povsem očistila umazanijo pre-

teklosti, tako da se bo svobodna odpravila naprej v življenje, ki je zanjo edino sprejemljivo in zaželeno.

Zato to pot, če nanjo gledamo od spodaj, imenujemo *pot gorja*; pa tudi zato, ker ljudje, ko nanjo vstopijo, odložijo toliko stvari, ki se svetu zdijo prijetne - ugodja čutov, ugodja posvetnega življenja, vseh mogočih radosti, za katera tako številni ljudje mislijo in čutijo, da so prave cvetlice na poti življenja. Toda ta duša, ki se je odločila povzpeti, je izgubila okus za njih, ta duša si jih ne želi več, ta duša išče nekaj, kar ne oveni, in se veseli tistega, kar ni prehodno. In čeprav se lahko *pot* od zunaj zdi kot *pot odpovedi*, je to odpoved, ki po drugi strani pomeni novo veselje in mir in srečo; kajti to ni prevzemanje gorja zaradi ugodja, ampak odlaganje prehodne sreče zaradi večne blaženosti, odklanjanje stvari, ki jih ji lahko odtegnejo zunanje okoliščine, zaradi tistega, kar je notranja posest same duše, zakladov, ki se jih ne more nikoli dotakniti noben ropar, radosti, ki jih ne more zatreti nobena sprememba zemeljskih okoliščin, ne poškodovati, ne zamegliti. In ko duša napreduje po *poti*, se veselje pogloblja in pogloblja; kajti videli smo, na začetku, da ima žalost koren v neznanju. Res je, da bo grenka bolečina pogosto prišla pred znanjem, vendar je to zaradi neznanja, zaradi slepote. Žalost je v srcih tistih, ki, mogoče zaradi žalosti, iščejo *pot*, ki se ozirajo po svetu ljudi in vidijo revščino in bedo povsod okoli sebe, ki vidijo trpljenje moških in žensk ter otrok, ki se ponavlja stoletje za stoletjem, tisočletje za tisočletjem, ki vidijo, da ljudje trpijo, ne da bi vedeli zakaj trpijo, in da je to želo nevednosti resnično bistvo bolečine. Ko gledajo po svetu, ki je potopljen v nevednost, in na ljudi, ki se bojujejo med svojimi zapleti, takrat srca ljudi, ki naj bi postali *odrešitelji* človeštva, čutijo revščino sveta in to jih navdihne, da zanj iščejo *pot osvoboditve*. Vendar ali vas ni nikoli presenetilo, ko ste gledali nazaj na zgodovino tistih *velikih* in ujeli iz zgodovine tradicije in sveta prebliske o njihovih življenjih, ali vas ni nikoli presenetilo, da se je ta agonija, skozi katero so morali iti, odvijala pred tem, ko so zagledali luč? Da, je bila to agonija nemoči, odsev žalosti, ki so jo spoznali, ko še niso videli vzroka za žalost, ki so jo čutili, ko še niso poznali zdravljenja? In če

pogledate na žalost takega božanskega človeka, na katerega milijoni v naši rasi danes gledajo kot na najvišjega in največjega, kot na cvet človeštva, kot Budo, ki ga, danes ljubi tretjina človeštva, ali se spomnite, kako je ugledal vzrok za žalost, kako je objokoval nevednost in revščino sveta, in ni videl - recimo, kot parabelo, ni videl - kako je mogoče to žalost ozdraviti; kako je prešel skozi trpljenje in bolečino ter samo-odpoved, kako se je odpovedal ženi in otroku, domu in kraljestvu; kako se je odpravil le v popotniških cunjah v džunglo, daleč od prebivališč ljudi, in kako je bilo njegovo srce težko in njegove oči zamegljene? Ni vedel, recimo, kako rešiti svet, a kljub temu ni imel miru, ker je svet trpel; prešel je skozi mnoge nevarnosti, skozi številne bolečine, skozi trpinčenje telesa in skozi gosto temo in revščino uma, ki si je želel videti, a ni mogel; in na koncu, ko je sedel pod drevesom, je prišla razsvetlitev, in spoznal je vzrok za žalost. In potem je prišel čas, ko je žalost izginila in je njeno mesto prevzelo veselje; ko je iz besed, ki so stoletja prihajale iz njegovih ust, prišel krik zmagoslavja, veselja, sreče, ki sedaj ne bo več poznal spremembe. Lahko se spomnite besed, s katerimi je angleški pesnik opisal njegovo pripovedovanje, ki nam kažejo, kako je bila nevednost vzrok za žalost in kako znanje pomeni videti in prihod veselja:

“Jaz, Buda, ki sem objokoval solze vseh mojih bratov, katerega srce je krvavelo zaradi gorja sveta, se smejim in se veselim, kajti obstaja svoboda.”

Svoboda! Ta je veselje. Solze prihajajo iz neznanja; solze prihajajo iz slepote; srce je krvavelo zaradi gorja sveta tako kot sedaj srca ljudi krvavijo, ker ne vedo. Toda obstaja svoboda. In sporočilo svobode je, da je vzrok za žalost v nas samih in ne v vesolju; da počiva v našem neznanju in ne v naravi stvari; da počiva v naši slepoti in ne v življenju. Tako je to: ko pride luč, z njo pride tudi svoboda, in z njo veselje in smeh človeka, kot pravijo, postaneta božanska. Kajti božanska luč se je izlila na njegovo dušo, in on je razsvetljeni, modri; za modrega pa ne obstaja takšna stvar, kot je žalost, kajti za božansko razsvetljeno dušo je žalost za vedno mrtva.

5. Predavanje - Na pragu

Danes stojimo pred *vrati iz zlata*, tistimi vrati, ki jih lahko odpre vsak človek - tistimi vrati, ki, ko jih enkrat prestopimo, pripeljejo človeka v ta veliki tempelj, o katerem govorimo zadnje tedne - ta tempelj, iz katerega tisti, ki je enkrat vstopil, ne izstopi več. In danes bomo skušali spoznati nekaj o stanju aspiranta, ki se približuje pragu, ki upa, da bo kmalu vstopil v tempelj in se pridružil razredu tistih, ki so se odločili za služenje svetu, za pomoč v evoluciji rase, za hitrejši razvoj človeštva. Če za trenutek pogledamo na prebivalce tega preddverja, o katerih smo govorili v zadnjih štirih predavanjih, bomo našli neko značilnost, ki se zdi skupna vsem tistim, ki se tu nahajajo. Oni se precej razlikujejo po svojih mentalnih in moralnih kvalitetah; precej se razlikujejo po napredku, ki so ga opravili; razlikujejo se precej, kar dovolj jasno zaznamo, če jih preučujemo, po kvalitetah, ki so jih že pridobili, po svoji pripravljenosti na prehod; toda ena stvar se zdi vsem skupna, to pa je gorečnost. Pred sabo imajo določen namen. Odločno in jasno razumejo k čemu težijo, na svet gledajo z gorečim namenom v življenju; in ta je morda najbolj vzvišena značilnost in tista, kot sem že rekla, ki je skupna vsem. Tisti med vami, ki vam je povsem znana sveta literatura v drugih deželah, se boste spomnili, koliko pozornosti posveča tej kvaliteti gorečnosti, določnemu namenu, ki se izrazi na nek poseben način. Če pogledate v kakšno od

starih knjig, ki pripada indijskim veram, boste odkrili, da je nepozornost označena kot ena izmed najbolj nevarnih napak; gorečnost pa, po drugi strani, kot eden izmed najbolj cenjenih dosežkov. Ni pomembno, katero vero pogledate, glede tega so povsem složne. Vsak, ki je dosegel to stopnjo, o kateri razmišljamo, je prešel onkraj vezi, ki ločujejo eno vero od druge, je spoznal, da je v vseh verah isto veliko učenje, in da vsi religiozni ljudje iščejo isti veliki cilj. Zato ni presenetljivo, da, kadarkoli se obrnete na svete spise, ki pripadajo tej ali oni veri, ki vse izhajajo iz istega velikega bratstva učiteljev, najdete iste značilnosti, ki so značilne za aspiranta, ter da vse govorijo o tej kvaliteti gorečnosti kot o najbolj bistveni za tistega, ki naj bi postal učenec. Nekoliko bolj jasno, morda, in nekoliko bolj podrobno kot kjerkoli drugje, boste to kvaliteto našli obdelano v drugem poglavju *Dhammapade*. Tam piše: "Kdor je vztrajen, buden in pazljiv, premišljen, umirjen v svojih delih, kdor živi pravično in se obvladuje, njegova slava neprestano raste. Modrec, ki je vztrajen in pazljiv, poln zbranosti in obvladovanja, naj zgradi si otok zase, ki ga povodenj ne odnese. Bedaki in nevedneži so zelo lahkomiselni, modrec pa goji pazljivost in pazi jo kot dragocen zaklad. Ne bodite lahkomiselni, ne prepustite se užitkom; le kdor je buden in pazljiv, lahko spozna največjo srečo. Ko pazljivi modrijan prežene lahkomiselnost, se povzpne na grad modrosti, kjer živi brez žalosti - kot izkušen hribolazec, ki je prišel na vrh gore, gleda tja v dolino na žalostne neumneže. Sredi spečih in nepazljivih je modrec buden in pazljiv; po poti gre kot hiter konj, ki je prehitel šibko kljuse. S pazljivostjo je Maghavan postal najvišji bog; pazljivost prav vsi hvalijo, lahkomiselnost pa grajajo. Bhikkhu, ki je pazljiv in ne pozna nemarnosti, napreduje kakor ogenj - pred sabo žge prav vse ovire."

Če pogledate preko vseh teh stihov, lahko vidite, da je ta kvaliteta gorečnosti (resnosti) osnova celotnega očiščevanja narave, preobrazbe nižjih kvalitet v višje; da celotno to delo predpostavlja gorečo naravo, ki je prepoznala in določno išče svoj cilj.

Le-to, kot sem rekla, lahko imamo za skupno značilnost vseh, ki se nahajajo v preddverju. In mogoče je dobro mimogrede omeniti, da se ta značilnost

kaže na zelo vzvišen način tistim, ki imajo odprte oči. Vi vsi boste vedeli, da je mogoče značaj osebe precej dobro razbrati v tem, kar imenujemo *aura*, ki obdaja osebo. in nekateri med vami se bodo spomnili, da sem pri obravnavi evolucije človeka in različnih točk te evolucije nekajkrat omenila, da je duša v svojih zgodnjih obdobjih zelo nedoločna stvar; da jo lahko, in da smo jo lahko, primerjali z neko vrsto venca meglice brez določnega obrisa, brez jasno označene meje. Ko duša napreduje, ta venec meglice prevzema vse bolj in bolj določno obliko in temu ustrezno tudi *aura* osebe dobiva bolj in bolj določno podobo. Namesto da bi se zaključevala nejasno, se razpršila v nič, prevzame jasen in določen obris; in bolj ko se individualnost oblikuje, bolj določen postane ta obris. Če nato pogledate na ljudi v preddverju, boste opazili naslednjo značilnost: to so ljudje, katerih *aure* so dobro določene; ne le, da kažejo zelo določne kvalitete, ampak so te tudi zunanje jasno označene; in ta jasno zaznamovana *aura* je zunanji znak notranje določnosti, ki jo prevzema posamezna duša. To pravim zato, da bi vi lahko razumeli in spoznali, da je to stanje duše stvar, ki se izrazi ob njenem napredovanju; da ni stvar, pri kateri bi se pojavile napake. Položaj duše ni nekaj, kar bi ji samovoljno nekdo podaril; to ni stvar kakršnegakoli naključja, niti ni kakršnekoli vrste slučaj; to je jasno in določno stanje, ki kaže določno dosežene kvalitete, določno pridobljene moči, in te se jasno zaznamujejo, tako da so vidne vsakemu opazovalcu, ki je v sebi razvil moči vida, ki so onstran teh, ki so povezane samo s fizično materijo. Kvaliteta gorečnosti je posledica razvijanja individualnosti in zato daje jasno določnost *auri*; določno zarisana atmosfera, ki obkroža osebo, je, lahko rečemo, zunanji znak notranjega stanja, ki je skupno vsem, ki se nahajajo v preddverju; in čeprav bomo to bolj jasno zaznali pri enih kot pri drugih, pa je to vseeno značilnost vsakega, ki se tam nahaja.

Tista čudovita drobna razprava, *Luč na pot*, povsem pravilno opisuje, da medtem ko se aspirantje nahajajo v preddverju iniciacije pripadajo življenju; to niso jasne in določne iniciacije, ki pridejo na vrsto pozneje, niso tisti določni koraki, do katerih pride v templju, in od katerih je prva tista, do

katere pride ob prehodu skozi *zlata vrata*; to so nenehne iniciacije, do katerih pride na poti kandidata, ko se ta prebija skozi svoje vsakodnevno življenje, tako da lahko povsem pravilno rečemo, da je življenje veliki *iniciator*. In vse preizkušnje, skozi katere prehaja kandidat, se odvijajo v tem življenju, ter tako izpopolnjujejo njegovo moč in razvijajo njegove sposobnosti. In če se ponovno obrnemo na to drobno razpravo, *Luč na pot*, boste odkrili, da so tam omenjeni določeni pogoji, ki so razloženi v "Komentarju," ki je bil pozneje objavljen v *Luciferju* in sedaj visi v vsaki predsobi katerekoli *lože* resničnega *bratstva*. Ta Pravila so sedaj napisana v vsaki predsobi, sobi, ki se nahaja pred vstopom v samo *ložo*. In ta pravila so zapisana v jeziku, ki je po svojem značaju mističen, vendar pa še vedno dovolj razumljiv, čeprav kot vsak mističen jezik lahko povzroči težave, če jemljemo besede preveč dobesedno, če se naslanjamo samo na besede in ne iščemo razlage za notranje resnice, ki jih poskušajo besede izraziti. In te štiri velike resnice, ki so zapisane v predsobi, so, kot se boste spomnili, naslednje: "Preden more oko videti, se mora odvaditi solza. Preden more uho slišati, mora izgubiti svojo občutljivost. Preden morejo usta govoriti vpričo mojstrov, morajo izgubiti moč, da ranijo. Preden more duša stati vpričo mojstrov, si mora umiti noge v srčni krvi."

Isti pisec, skozi katerega je bila podana *Luč na pot*, je bil, kot se spomnite, pozneje uporabljen tudi za nadaljnjo razlago *Luči na pot*, za zapis določenega komentarja, ki zahteva skrben študij, ker razlaga precej težav, na katere bi študent lahko naletel ob sami razpravi, in mu lahko pomaga, da se izogne preveliki dobesednosti, o kateri sem govorila, in da dojamemo notranji pomen teh štirih *resnic*, ter da ga ne zavede povsem zunanjo izražanje. V tem komentarju je rečeno, da je pomen prvega stavka, "Preden more oko videti, se mora odvaditi solza," ta, da mora duša prestopiti iz življenja občutkov v življenje znanja, mora zapustiti kraj, kjer jo neprestano pretresajo te silovite vibracije, ki prihajajo do nje preko čutov, mora preiti v področje znanja, kjer obstaja osredotočenost, mir in umirjenost. Da so oči okna duše in da ta okna duše lahko umaže vlaga življenja, kot jo imenujemo; da učinki teh

živih občutkov, najsi ugodja ali bolečine, ki povzročajo meglico, potemnijo okna duše, tako da ta ne more jasno videti skozi njih. Meglica, ki prihaja iz zunanjega sveta in ne od znotraj, ki prihaja iz osebnosti in ne iz duše, je posledica povsem živega občutenja in ne razumevanja življenja. Zato jo predstavljajo solze, kajti te so simbol silovitega čustva, najsi bolečine ali ugodja. Dokler oči niso postale nezmožne takih solza, dokler so okna duše še vedno zamegljena zaradi vlage, ki se na njih navleče od zunaj, dokler ta okna niso čista in skoznje ne prihaja luč znanja, dotlej to, kar je bilo pridobljeno, oči duše ne morejo v resnici videti. Ne, kot je razloženo, učenec ne bo izgubil svoje občutljivosti, ampak ga nič, kar prihaja od zunaj, ne bo sposobno vreči iz njegovega ravnovesja; niti ne bo nehal trpeti, se veseliti, kajti rečeno je, da bo tako trpel kot se veselil še bolj ostro kot drugi ljudje, vendar pa tako trpljenje kot veselje ne bosta sposobna pretresti njegovega namena, ga ne bosta mogla spraviti iz ravnovesja, ki prihaja iz trdnosti znanja, ki ga je dosegel. To znanje je razumevanje trajnega in zaradi tega nesposobnost prehodnega in nerealnega, da bi spustilo tančico preko vizije duše.

In enako je z drugo resnico, "Preden more uho slišati, mora izgubiti svojo občutljivost." Doseči mora področje tišine. In razlog za to, pravi naprej, je to, da, čeprav glas mojstrov vedno odzvanja v svetu, ušesa ljudi ne slišijo glasu, ker so napolnjena z zvoki zunanjega življenja. Ni res, da mojster ne govori, kajti on nenehno govori; ni res, da glas ne odzvanja, kajti vedno odzvanja; le to je, da so zvoki okoli učenca tako glasni, da ta sladka in mehka harmonija ne more prodreti v uho, skozi grobe glasove, ki prihajajo k čutom in nižjim čustvom. Zato je nujno, da sčasoma pride tišina; zato je nujno, da učenec, še ko je v preddverju, doseže področje tišine, tako da lahko sliši resnični glas. Zato mora to področje tišine, ki ga je dosegel, sčasoma vzbuditi čutenje potrebe po občutljivosti, po pravem miru, ki se tam nahaja, po neprekinjeni umirjenosti, ki se je duša zaveda.

In tu isti pisec pravi, zelo poudarjeno, o težavi in boju, do katerega pride, ko se prvič občuti tišina. Navajeni na vse te glasove okoli nas, duša, ko se za trenutek spusti tišina, občuti praznino. Ta je podobna vstopu v prepad,

iz katerega ni izhoda, prehodu v temo, ki se zdi kot mrtvaški prt, ki je padel na dušo - občutek popolne osamljenosti, popolne praznine, občutek, da je vse izginilo, kot da bi vse življenje izginilo ob prenehanju zvokov živih stvari. Zato je rečeno, da bo, čeprav bo tam stal sam mojster in držal roko učenca, učenec čutil, kot da so njegove roke prazne; da je izgubil pogled na mojstra in na vse tisto, kar je odšlo pred njim, in da je povsem sam v prostoru; da ni ničesar ne zgoraj ne spodaj ali v rokah. In v tem trenutku tišine se zdi kot da se je življenje ustavilo; v tem trenutku se zdi kot da je tišina vse ustavila, pa čeprav je bila samo življenje duše. In preko te tišine odmeva glas z druge strani, glas, ki, ko ga enkrat slišimo v tišini, potem vedno odzvanja med vsemi drugimi glasovi; kajti, ko ga enkrat slišijo, se bodo ušesa nanj vedno odzvala; in ni glasov na tem svetu, ki bi bili sposobni, niti za trenutek, zadušiti harmonijo, ki je enkrat na tak način spregovorila duši. In ti dve *resnici*, je rečeno, moramo občutiti, moramo izkusiti, preden se lahko dotaknemo pravih *zlatih vrat*: ti dve *resnici* mora aspirant spoznati, preden lahko stopi na prag in tam počaka na dovoljenje za vstop v sam tempelj.

Zdi se, da drugi dve *resnici*, glede na njun opis, pripadata bolj življenju, ki se nahaja znotraj templja, kot pa tistemu izven njega, pa čeprav sta napisani v predsobi; kajti v tej predsobi je napisano precej, kar mora biti obdelano na drugi strani, ki je napisano za vodstvo aspirantu, da bo poznal smer, po kateri mora potovati, da bi lahko začel s pripravo na delo, ki ga čaka v samem templju. Iz opisa se zdi, kot da sta ti dve drugi veliki *resnici* - o moči govora v prisotnosti mojstrov in pokončni drži pred njimi - v popolnosti spoznani šele na drugi strani, pa čeprav je nek poskus lahko opravljen že v preddverju, da bi potem lahko zacveteli v duši. Na začetku se lahko kažeta nekako na tej strani *zlatih vrat*, kajti ta moč govora v prisotnosti mojstra je, pravijo, poziv veliki *moči*, ki je v glavi žarka, kateremu pripade aspirant; da ta odzvanja navzgor in se nato odbije nazaj dol do učenca in od njega navzven v svet; da je to njegov poziv po znanju, odgovor na poziv po znanju, pa je podarjena moč, da spregovori o znanju, ki ga je prejel. In edini pogoj, ki mu dovoljuje govoriti v njihovi prisotnosti, je ta, da bo posredoval dru-

gim znanje, ki ga je pridobil, in sam postal vez v tej veliki verigi, ki združuje najvišje in najnižje, v pomoč tistim, ki ne stojijo tam kot sedaj stoji on, z znanjem, ki ga lahko sprejme tam, kjer sedaj stoji. In tako je rečeno, da, če prosi, da bi postal novinec, mora takoj postati služabnik, kajti ne more prejemati, če ni pripravljen dajati. Ta moč govora - ne moč zunanjega govora, ki pripada, bolj nižjim ravnem, ampak moč resničnega govora, ki gre od duše do duše, in govori o poti tistim, ki jo iščejo, ne s povsem zunanjimi besedami, ampak tako, da jim prenese resnico, ki jo besede ne morejo popolno izraziti - ta moč govora, od duše do duše je dana novincu le, če jo želi uporabiti za služenje, ko želi postati eden od jezikov živega ognja, ki se gibljejo po svetu ljudi in jim pripovedujejo o skrivnosti, ki jo iščejo.

Nato pride tista zadnja *resnica*, da nihče ne more stati v prisotnosti mojstra, kot le tisti, katerih noge so umite v krvi srca. To je razloženo tako, da, tako kot so solze vlaga življenja, ki prihaja iz živega občutenja, je tudi srčna kri samo življenje; da, ko govorimo o srčni krvi, v kateri naj bi se umile noge učenca, to pomeni, da ne zahteva več svojega življenja zase, ampak ga je pripravljen izliti, tako da bi si ga delil ves svet. In ker je življenje najbolj dragocena stvar, ki jo ima človek, je rečeno, da je to tisto, ki ga mora podariti, da bi lahko stal v prisotnosti tistih, ki so dali vse; nima več želje po življenju za sebe, ne išče več rojstva zaradi tega, kar bi mu lahko prineslo, ali zaradi tega, kar bi lahko izkusil; on je umil svoje noge v srčni krvi, odpovedal se je želji po življenju zaradi sebe, in ga je namenil za dobro rase, za služenje človeštvu; šele ko tako da vse, ker je njegovo, lahko stoji v njihovi prisotnosti, v prisotnosti tistih, ki so dali vse. Tako lahko vidite, zakaj pravim, da se zdi, da sta ti dve zadnji *resnici*, bolj uporabljene znotraj templja kot izven njega; kajti ta popolna žrtev celotnega življenja, ta osvoboditev od vseh želja, to, ne imeti ničesar kot le zaradi dajanja, je zadnja izpopolnitev tega dosežka tistih, ki stojijo na pragu *adeptstva*; to je eno izmed zadnjih zmagoslavij *arhata*, ki stoji tik pod tisto točko, na kateri je dosegljivo celotno znanje, kjer ni več ničesar, kar bi se dalo naučiti, nič, kar bi bilo mogoče pridobiti. Tako je vedenje, da mora resnica postati živa realnost,

pomoč pri vodenju življenja, in je zato, predvidevam, napisana v predsobi, čeprav tam ni nikogar, ki bi lahko upal, da jo bo v popolnosti osvojil.

Ko dojamemo te stopnje, ki nas vodijo, do praga, začnemo spoznavati, kaj bodo postali tisti, ki so pripravljeni, da stojijo pred vrati, pripravljeni, da prestopijo prag; še vedno polni nepopolnosti, še vedno s precej tega, kar bo potrebno opraviti, še vedno z življenji pred seboj, v katerih morajo še precej doseči, še vedno s štirimi stopnjami pred seboj, skozi katere morajo preiti, preden bodo dosegli vzvišen položaj *adepta*. Vidimo, da so to ljudje določnega namena, določnega značaja, očiščenih življenj, uničenih ali uničujoč strasti, samo-obvladanega značaja, hrepeneče želje po služenju, z aspiracijami po čistosti, najvišje plemenitosti življenja. Poskusimo se za trenutek postaviti na sam prag in bežno pogledjmo naprej, pa čeprav samo za trenutek, da bi lahko še bolj jasno spoznali, kaj leži pred nami, in tako bolj jasno razumeli, zakaj so ustvarjeni takšni pogoji in zakaj mora aspirant v predverju prakticirati lekcije, ki smo jih preučevali. Za trenutek naj se naše oči ustavijo, čeprav bo to le nepopolno, na štirih poteh, ali štirih stopnjah ene poti, ki se nahajajo znotraj templja, in od katerih ima vsaka svoj lasten portal, pri čemer je vsak portal ena izmed velikih iniciacij. Prva, ki jo boste pogosto našli opisano kot iniciacijo, ki jo prevzame tisti, ki "vstopi v tok" - in o kateri ste brali v *Glasu tišine* ter v številnih drugih eksoteričnih knjigah - ki zaznamuje nekako prehod, jasen in določen korak, prehod preko praga templja, od koder, kakor sem ravnokar povedala, nihče, ki je že enkrat vstopil, ne izstopi več nazaj v svet. Zato, ker se stalno nahaja v templju, tudi ko služi v svetu.

Ta vstop v tok je torej določen korak in včasih boste videli, pravijo eksoterične knjige, da tam lahko obstaja le še sedem življenj, in pogosto je res le še sedem življenj, ki ležijo pred kandidatom, ki je vstopil v ta tok. V opombi h *Glasu tišine* je rečeno, da *chela*, ki je vstopil v tok, zelo redko doseže cilj v istem življenju, in da se pred njim na splošno širi še sedem življenj, skozi katera mora preiti, preden naredi zadnji korak. Vendar pa je morda tudi dobro, da omenimo, da pri branju teh knjig teh stavkov ne smemo jemati

preveč dokončno; kajti življenja so učinki in ta življenja ne merimo vedno z umrljivimi rojstvi in umrljivimi smrtmi; to so morda bolj stopnje razvoja, bolj pogosto kot pa človeška življenja, vendar pa so kljub temu včasih obravnavana kot tista med zibko in grobom, čeprav ne nujno. In rečeno je, da je potrebno preiti to življenje za življenjem, brez prekinitve; prehajati iz enega v drugo, nenehno, brez prekinitve v samo-zavestnosti. Za tem prvim se nahaja drugi portal, druga iniciacija. In ko živimo ta življenja, odpadajo še zadnje slabosti človeške narave, ena za drugo, odpadejo za vedno, odpadejo popolnoma. To ni več nepopolno delo v predzavestju, nič več nezaključeni napori, nedokončana prizadevanja. Tu je vsako delo, ki se ga lotimo, v popolnosti izpolnjeno, vsaka začeta naloga v popolnosti zaključena. In vidimo lahko, da na vsaki od teh stopenj odpadejo določeni okovi, kot jih lahko imenujemo; da določenih slabosti ni več, ko učenec napreduje proti popolnosti, proti polni manifestaciji božanskosti v človeku.

O drugi iniciaciji je rečeno, da tisti, ki jo preide, prejme le še eno rojstvo. Le še enkrat se mora nujno vrniti, potem pa je njegovih obveznih rojstev in smrti konec. Večkrat se lahko povrne v prostovoljno inkarnacijo, vendar je to njegova lastna svobodna volja po služenju, in ne vissenje na kolesu rojstev in smrti. In ko preide tudi skozi to stopnjo in doseže tretji portal, tretjo veliko iniciacijo, postane tisti, ki ne prejme več rojstva; kajti v tem rojstvu bo prešel skozi četrto stopnjo, ki ga pripelje na prag *nirvane*, tam pa ni zakona, ki bi vezal dušo, kajti vsi okovi so prelomljeni in duša osvobodjena. Četrta stopnja je stopnja *arhata*, na kateri so popolnoma odvrženi še zadnji okovi.

Ali lahko zasledimo na vseh teh zadnjih stopnjah, na teh štirih korakih iniciacij, kakršnokoli potezo? Ali lahko spoznamo, kakorkoli medlo, kakšno je delo, ki omogoča prehajanje skozi te štiri portale in ki omogoči spremembo življenja na drugi strani? Videli smo, da je kandidat brez dvoma popoln. V teh objavljenih knjigah, ki so polne prebliskov iz templja, vidimo, da tudi tam še obstaja deset okov človeške slabosti, ki jih je potrebno enega za drugim odstraniti. Sedaj jih ne bom obdelala podrobno, razložila vsakega

posebej, saj bi nas to poneslo preveč v sam tempelj, medtem ko je moje delo namenjeno le preddverju; toda kot veste, jih lahko omenimo, in verjamem, da so bili verjetno omenjeni že pred zelo dolgo časa, eden za drugim, od kompetentne roke. Vzemimo jih torej, ne da bi zahajali v podrobnosti, le kot vodiče v tem trenutku, in se vprašajmo, zakaj so zahteve, preden prestopimo prag, tako toge; zakaj je potrebno toliko postoriti, preden bo vstop v tempelj dovoljen, preden bodo tisti, ki hranijo ključ vrat, spustili skozi aspiranta, ki tam čaka na dovoljenje? Mislim, da je z lahkoto mogoče ugotoviti, zakaj morajo biti pogoji, ki smo jih že preučevali, vsaj delno izpolnjeni, preden lahko aspirant prestopi prag. Vsak korak, ki ga bo naredil na drugi strani, je namreč korak, ki mu priskrbi vse večje in večje moči. Na drugi strani, znotraj templja, se bodo njegove oči odprle; na drugi strani, znotraj templja, bo sposoben delovati in živeti na način, ki na tej strani ni mogoč. Način, na katerega vidi, sliši in deluje iz njega ustvari človeka, ki je zelo različen od ljudi okoli njega, ker poseduje moči, ki jih oni nimajo, ker ima vizijo, ki je oni nimajo, znanje, ki ga oni ne delijo z njim; on se giblje med njimi, pa vendar jim deloma ne pripada, je različen od njih, kljub temu, da še vedno sodeluje v skupnem življenju. Toda, če je to tako, je potrebno od njega zahtevati, da bo v resnici na nek način različen od njih, če se mu na voljo te moči; kajti, ko jih enkrat poseduje, jih ohrani in lahko uporabi. Recimo, da bi imel slabosti, ki so tako splošne v zunanjem svetu; recimo, da bi ga z lahkoto vznemirile napake tistih okoli njega, recimo, da bi hitro padel iz ravnovesja, zaradi splošnih dogodkov vsakodnevnega življenja, recimo, da njegov temperament ne bi bil dobro obvladan, da njegovo sočutje ne bi rastlo, da njegova simpatija ne bi bile široka in globoka; da bi, potem ko bi ga nekdo ranil, občutil jezo, namesto sočutja, bes, namesto odpuščanja; recimo, da bi imel le malo tolerance in le malo potrpljenja, kakšen bi bil rezultat, če bi dovolili takšnemu človeku preko praga in mu dodelili te moči, ki so nadčloveške, če bi bil to človek običajnega tipa, ki bi si pridobil, čeprav nepopoln, njih posest? Ali ne bi obstajala nevarnost, ne, gotovost, da bi te drobne napake, ki so tako splošne za moške in ženske v svetu, pripeljale do rezultatov, ki bi bili po naravi kot katastrofe; da bi, če bi bil jezen,

te sveže moči duše, ki jih je pridobil - moč njegove volje, moč njegovega mišljenja - postale izvor nevarnosti za njegove soljudi, ko bi se te sile izlile in vplivale na druge? Recimo, da ne bi bil toleranten, recimo, da se ne bi naučil sočustvovati in čutiti, poznati slabosti, ki jih je premagal, in razumeti, kako lahko je narediti napako: kakšen bi bil potem njegov položaj med ljudmi, če bi bil sposoben videti njihove misli, če bi bil sposoben razumeti in brati njihova čustva, in ko značaj, ki ga sicer skrivamo pred drugimi - razen tega, kar je vidno navzven - zanj ne bi bil več zakrit, ampak jasno in določno izražen (v tisti *auri*, o kateri sem govorila, in ki obdaja vsako osebnost), tako da bi lahko vedno videl, kakšni so ljudje in ne le kakšen videz dajejo v zunanjem svetu? Gotovo ne bi bilo pravilno niti pravično in ne dobro, ko bi bila taka moč - in ta je ena najnižjih na poti - dana v roke kogarkoli, ki se ni naučil, preko lastnih bojev, sočustvovati s slabotnimi, in s spominom na lastne napake, nuditi pomoč in sočutje, namesto obsojanja najbolj slabotnih bratov, ki jih sreča v svojem vsakodnevnem življenju. Pravilno je in zato pravično, da so zahteve, ki dovoljujejo aspirantu prestop preko praga, stroge; pošteno in pravilno je, da so mu postavljene zahteve in da jih mora biti sposoben izpolniti; da ostane le sorazmerno malo, čim manj teh običajnih človeških napak, ko vstopa v ta mogočen tempelj, kjer je prostor le za pomočnike in služabnike ter ljubitelje človeštva. In naloga, ki jo mora opraviti, je tudi tako zelo velikanska naloga, da se zdi nujno, da opravi precejšen napredek, preden sploh nanjo položi roko: znebiti se vsake sledi človeške slabosti, pridobiti vse znanje, ki ga je mogoče znotraj meja našega sistema, razviti moči, ki umestijo vso to znanje na dosego volje, tako da že z samo usmeritvijo pozornosti na določeno področje, preide vse, kar je tam mogoče spoznati, v znanje opazovalca. Kajti to in nič manj, zapomnite si, je stanje *adepta*. *Adept* je "tisti, ki se nima več kaj učiti;" in pot *adepta* je le zadnji korak na tej poti, ki jo obravnavamo, in ki se nahaja znotraj templja, ter jo je potrebno prehoditi v tako kratkem času - tako velikanska naloga, tako sublimen dosežek, da bi se zdela, če je ne bi nekateri ljudje že opravili in jo opravljajo, iznad vseh zmožnosti. Kajti, kaj predstavlja ta kratek razpon življenj z običajnega stališča, tak napredek s primerljivo nizke stopnje, ki

zaznamuje prvo iniciacijo, v primerjavi s to sublimno višino, na kateri stojijo popolni *adepti*, cvetlice in popolnost evolucije človeštva? In dokler ni nič manj kot to naloga, ki se nahaja v templju, dokler ni nič manj kot to dosežek, ki ga je treba doseči, dokler se niti najmanjša sled človeške slabosti in človeške nevednosti ne sme več držati *arhata*, ki je pripravljen na zadnjo iniciacijo, se ne smemo čuditi, da morajo ljudje, preden prestopijo prag, še veliko narediti; se ne smemo čuditi, da morajo biti temelji, za katere smo rekli, da morajo nositi težo tako mogočne zgradbe in na katerih moramo postaviti tako široko nadgradnjo, močni in trdni. In zapomnite si, ko se oči odprejo, se zdi veličina naloge večja kot v dneh, ko so bile oči zaprte; da se tistemu, ki je začel hoditi po poti, mora zdeti pot precej višja in daljša, kot se zdi tistim, katerih oči so na tej strani vrat zamegljene; kajti on mora videti bolj jasno tiste, ki so nad njim, in bolj skrbno premeriti razdaljo, ki ga od njih ločuje. In kako zgleda medel njegov lasten dosežek v primerjavi s svetlobo tega popolnega veličastja; kako revno in slabotno vse, kar lahko naredi on, v primerjavi s svetlobo njihove popolne moči; kako skoraj brezmejna je njegova nevednost v primerjavi z njihovim popolnim znanjem; in le štirje koraki na poti, le tako kratka doba življenj, v katerih mora biti ta pot dovršena. Toda pogoji bodo različni. Človek bi mislil, da tam mora ležati možnost za dosežek; da tam leži morda moč čutiti, da so ljudje, ki so ga dosegli, ki ga dosežajo, prešli prag v življenjskem stanju, ki je povsem različno od tistega, ki so ga pustili za seboj, da bi tisto, kar se zdi tu nemogoče, postalo tam mogoče, in tisto, kar se zdi tako težavno, postalo primerljivo lažje. Četudi ne moremo v celoti spoznati vseh pogojev na drugi strani, pa obstajajo nekateri, o katerih lahko razmislimo in ki kažejo na to, kako povsem različno je življenje znotraj templja od tega zunaj. Kajti, najprej, dejstvo je, da je ta sprememba pogojev v tem, da ljudje, ki so tam, razumejo - in v tej besedi "razumejo" je veliko. Spomnite se tistih besed, pri katerih sem se namenoma za kratko ustavila prejšnji teden, ko sem omenila jok zmago-slavja, ki se je utrgal z ust Bude, ko je odkril konec vezanosti in našel svobodo; kako ta jok tistim, ki so v zunanjem svetu, govori o vzroku za žalost, govori tudi o prenehanju žalosti, in da ta počiva v razumevanju realnosti.

Ti! ki trpiš! Vedi,
trpiš zaradi sebe. Nihče drug te ne sili,
nihče drug te ne zadržuje pri življenju in smrti.

In človek, ki je prečkal prag, ve, da je to čista resnica. Ljudje trpijo zaradi sebe; niso vezani; in ko bomo to razumeli, bo v naših očeh celoten svet spremenil svoj videz, pa tudi vse težave na poti bodo spremenile svoj vidik. Kajti, enkrat ko razumemo, enkrat ko spoznamo, da vse te težave in nevšečnosti rastejo iz nevednosti sveta, da ljudje trpijo, zato ker ne vedo, da prehajajo iz življenja v življenje, in da zrastejo tako malo zato, ker ne vedo; da tako malo izkoristijo življenje zato, ker ne vedo; da jih to kolo rojstev in smrti, na katerega so vezani, veže na sebe z njihovo željo po znanju, z njihovim nepoznavanjem dejstva, da so v resnici svobodni, le da tega ne razumejo. Ko se enkrat pojavi razumevanje, četudi slabotno, ko enkrat pride razumevanje, ne še z vizijo razsvetljenega, vendar pa s polnim prepričanjem, potem za tega človeka svet spremeni svoj videz, ker je prestopil prag. In ko se ozre nazaj na ta svet žalosti in revščine, na njegove objokane oči in razbita srca, ve, da obstaja konec žalosti in da bo ob prenehanju nevednosti tudi konec bolečine. In tako odstrani krvavenje srca; čeprav žalost še ne bo povsem odšla, pa je tisto, kar jo je delalo polno obupa in brez upanja, prešlo iz njegove duše za vedno. In to ni edina sprememba stanja - to, kar ne daje upanja, ampak gotovost, ne upanje na svitanje, ampak vzhajajoče sonce in gotovost prihajajočega dne; to ni edina sprememba stanja, ki čaka na drugi strani praga. Ena od velikih pridobitev, ki jo bo dosegel, ko bo prestopil prag, bo pridobitev zavestnosti, ki ne bo nikoli več prekinjena, nad katero smrt ne bo imela moči, ki je rojstvo ne bo moglo zbrisati z gobo pozabljenja. V življenjih, ki ležijo pred njim, bo njegova zavestnost konstantna in neprekinjena, samo-zavest, ki ne bo več nikoli izgubljena, samo-zavestnost, ki ne bo več zamegljena; dejansko se ne more več nikoli izgubiti, ko jo je človek enkrat razvil; toda ona se ne prevede v nižjo zavest v življenjih, ki ležijo ne posvetni strani templja. V življenjih, ki ležijo na drugi strani, znotraj templja, je samo-zavestnost neprekinjeno znanje, tako da lahko duša

gleda naprej in nazaj in se čuti močno ob znanju nesmrtnega Jaz-a. In pogledajte, kako bo to spremenilo celotno življenje; kajti kateri sta ti dve veliki žalosti v življenju, ki doletita človeka in katerima ne more uiti? Dve od najhujših žalosti, ki so ju vsi občutili in ki ju še vedno občutijo, sta ločenost in smrt - ločenost, ki jo prinaša prostor, ko smo stotine in tisoče milj daleč od prijatelja, ločenost, ki nastopi ob spremembi stanja, ko tančica smrti pade med dušo in telo ter dušo na drugi strani. Toda ločenost in smrt ne obstajata za tistega, ki je prestopil prag, kot obstajata za tistega, ki se še nahaja v zunanjem svetu. Do neke mere, ju še lahko občuti - ker ga okovi neznanja še vedno deloma vežejo - še lahko občuti neko bolečino ločitve, najsi zaradi oddaljenosti ali zaradi smrti; vendar pa ta ne more povsem zamegliti njegovega življenja, ne more povsem prekiniti njegove zavestnosti; le ko je še v telesu, obstaja zanj ločenost, on pa je lahko po volji izven in gre tja, kjer ga čas in prostor ne moreta zadržati. Tako sta iz njegovih bodočih življenj iztrgani ti dve veliki trpljenji na svetu. Ne more več izgubiti nobenega prijatelja, smrt mu ne more več odvzeti tistih, ki so povezani z njim z vezjo življenja. Kajti ne ločenost ne smrt za njega ne obstajata več; sta zli preteklosti in njuni najbolj strašni obliki sta za vedno pokončani.

Niti to še ni vsa ta velika sprememba stanja v življenju učenca. Ne le, da ima to neprekinjeno zavestnost, ki onemogoča, da bi bil kdo povsem ločen od njega, ampak tudi ve, da pomeni tudi to, da v teh življenjih, ki jih ima pred seboj, ne bo zdrsnil nazaj in čutil tako, kot je čutil v preteklih življenjih; nikoli več ne pride na svet ne-zaveden, da bi morda zapravil pol življenja, ne da bi vedel kaj išče; nikoli več ne bo več prišel na svet povsem neveden, začasno slep zaradi materije, ki ga zastira, ne da bi poznal resničen namen svojega življenja. Resda, se bo vrnil, vendar vrnil z znanjem; resda vrnil, vendar vrnil zaradi napredka. In sedaj bo to njegova napaka, če napredka ne bo, če ne bo pritiskal naprej. Pridobil si je zavestnost, ki omogoča napredek, in vsako zastajanje ali brezbriznost bo njegova napaka in nikakor ne nujnost njegovega življenja.

Pogoji pa se bodo spremenili tudi zaradi družčine, v katero vstopa, družčine, v kateri ni oblakov, kjer se ne morejo pojaviti dvomi in sumi, družčine, nad vsemi združbami sveta, ki ne morejo več motiti duše, kajti ob prestopu v tempelj je prišel v pogled velikih učiteljev; ob prehodu praga je stopil v vizijo mojstrov; in možnost stika s tako vzvišeno družčino za vedno spremeni vse njegovo življenje. Dotaknil se bo trajnega in prehodno ga ne bo moglo več pretresti kot v dneh, ko ni poznal večno. Njegove noge za vedno počivajo na skali in valovi ga ne bodo mogli več odplaviti z nje in ga prisiliti v plavanje v valujočem morju. Zato so na tej strani zaradi mogočnosti naloge pogoji tako različni, tako da se zdi naloga manj nemogoča. In mi začenjamo razumevati, zakaj je bila izpolnjena v preteklosti in zakaj se izpolnjuje sedaj; začenjamo spoznavati, da s takimi spremembami lahko tako pot, veliko kot je, kljub vsemu prehodimo; in da ti koraki po pobočju, čeprav se zdi, da dvignejo dušo tako visoko, dvignejo do tako vzvišenih višin, da ti koraki pod tako različnimi pogoji lahko potekajo primerljivo hitreje in da lahko evolucija poteka iznad vsake domišljije, če imamo na voljo take moči duše, ki dvignejo temo, da vidimo luč.

In te stopnje, ki jih je potrebno prehoditi pod temi pogoji, ti koraki morajo biti opravljeni in ti okovi pred tem zavrženi - ko pogledamo na njih vidimo, da ena za drugo izginejo še zadnje faze človeške slabosti, tako da duša sije močno in mirno in čisto. Zmota nižjega jaza se razprši in vsi ljudje postanejo eno z resničnim Jazom. Izgine dvom, ker ga zamenja znanje. In ko se duša uči realnosti stvari, postane dvom za vedno nemogoč. In vsa odvisnost od zunanjega, ki je prehodno, tudi zdrsne z duše; kajti v tem živem stiku z realnostmi morajo vse zunanje stvari prevzeti pravo razmerje, tako da se nauči, kako so zunanja vprašanja nepomembna in kako so vse stvari, ki ločujejo ljudi, le sence in sploh ne realnosti; da vse razlike v religijah in učinkovitost ene ceremonije pred drugo, ne, da vse eksoterične ceremonije in rituali pripadajo nižjemu svetu, tako da so le utvarne stene, ki so postavljene med človeške duše. In ti senčnati okovi bodo zdrsnili z učeče duše in te sledi človeške slabosti bodo prešle. In moči duše se bodo razvile, vid in sluh,

pridobljeno bo znanje, o katerem še sanjamo ne, valovalo bo z vseh strani, sprejema pa ga celotna duša; ne bodo je več omejevali čuti, kot tu spodaj; ne bo se pred njo več skrivalo skoraj celotno veselje in se le tu pa tam razkrival kot znanje duše le kakšen droben njegov delček; ampak bo znanje valovalo z vseh strani, celotna površina duše bo sprejemljiva zanj; tako da pridobivanje znanja zgleda kot nekakšen proces nenehnega naraščanja življenja, ki valuje v dušo, ki se mu je odprla. In nato lahko nerazločno vidimo, da se skuša duša znebiti tistih eteričnih senc želje, ki še zgleda visijo na njej, zadnje dotike zemeljskega življenja, ki bi jo mogoče lahko še zadržali. Toda, ko dosežemo zadnjo od iniciacij, ki stoji pred najvišjo, tisto, ki iz človeka naredi *arhata*, odkrijemo, da jo je sploh nemogoče razumeti, nemogoče spoznati - kakšni okovi bi to lahko bili, kakšne hibe v tako vzvišenem stanju? In po pravici je zapisano, da je “pot *arhata* težko razumeti, kot let ptice v zraku;” kajti tako kot one tudi on za sabo ne pušča sledi, valuje neslišno po svoji poti, osvobojen okov, v tisti visoki atmosferi, skozi katero se giblje. In s tistega področja prihaja navzdol občutek miru, ki ga nič ne more premotiti. Kajti rečeno nam je, da ga nič ne more premakniti, nič pretresti, da stoji tam, ne da bi se ga dotaknil katerikoli zemeljski vihar, v miru, ki ga nič ne more pripraviti do razburkanosti; v umirjenosti, ki je nič ne more uničiti. Tisti, ki poznajo to stanje, so o njem pisali, a besede, ki so uporabljene, so nujno šibke, saj so človeške besede; a povedali so nekaj o značilnostih takšnega človeka z besedami, za katere se zdi, da le slabotno predstavljajo to vzvišeno stanje; kajti pravijo, da je on:

“Kdor sprejme vse enako kakor zemlja, kdor vztrajen je in trden kot steber, kdor je čist kot gorsko jezero, na svetu več se ne rodi. Mirne so njegove misli, vse besede in dejanja; kdor je vse zares spoznal, svoboden je in poln miru.”

In zdi se, kot da bi iz tega miru, k nam dol prišel občutek miru, umirjenosti, nezmotljivega miru, ki ga nič ne more spremeniti ne vznemiriti; in zato razumemo, zakaj mora biti o takem človeku napisano to:

“Človek, ki je posekal vse vezi, pozna nirvano in ni lahkoveren; brez želje je, ne bo se več rodil, postal je največji med ljudmi.”

Takšen je *arhat*, ki stoji na vrhu poti; takšen je tisti, ki mora narediti le še en korak, nakar se ne bo imel ničesar več za učiti; takšen je cilj in pot, po kateri lahko hodimo vsi; takšen zaključek boja, in zaključek je popoln mir.

Ko delamo korake na pripravljalni poti in govorimo z besedami, ki so povsem neprimerne za to, kar leži na drugi strani *zlatih vrat*, se zdi kot da govorim preveč trdo, da preveč barvam pot z barvami, ki so preveč temne, preveč mračne. Če je to tako, potem je napaka moja in ne poti; če je to tako, potem dela napako govorec in ne tisto, kar je tako goreče želel opisati. Kajti, čeprav bodo nastopile težave, boj in trpljenje za vse tiste, ki vstopijo v pred-dverje, da ne govorimo o tistih, ki so prestopili *zlata vrata*, potem ko so enkrat stopili na to dvorišče, ne morejo pričakovati, da jih bo svet potegnil nazaj tja, kjer so bili prej. In tistim, ki so prestopili prag, svet ne more več ponuditi veselja in obljub in jih potegniti nazaj na svet, ki so ga pustili za seboj. Kajti ta pot, ki se pne pred nami, je pot, katere bolečine so prijetnejše kot veselja sveta, in trpljenja bolj veličastna kot sadovi sveta. Če bi lahko v razpon človeškega življenja stisnili vsa veselja, ki jih lahko ponudi nižji svet; če bi ga lahko kronali z ugodjem, in če bi ob tem prejeli še moč, da se veselimo brez konca; če bi v ta razpon človeškega življenja lahko pripeljali vse ljudi, ki poznajo veselja čutov, da, celo, kar vedo o radostih intelekta; če bi jih lahko uživali brez bolečine in utrujenosti; če bi lahko ustvarili neko idealno življenje, vsaj kar se tiče zemeljskega ideala; potem bi bilo to v primerjavi s koraki na poti - ne glede na to, kakšni se ti koraki zdijo iz zunanjega sveta - to življenje zemeljskih radosti, umazano in motne barve ter njegove harmonije nesoglasje proti harmonijam, ki zvenijo onstran. Kajti na tej poti je vsak korak, ki ga naredite, korak, ki je narejen za večno; vsaka bolečina, ki jo pretrpite, je bolečina, ki je, če jo občutite, dobrodošla zato, ker vam prinaša lekcijo. In pri hoji po tej poti postajamo svetlejši, ko izginja nevednost, postajamo mirnejši, ko izginja slabotnost, postajamo bolj umirjeni, ko vibracije sveta nimajo več moči, da bi nas pretresle in motile. Kaj

je na njenem koncu? To vam lahko povedo le tisti, ki so jo zaključili; kaj je njen cilj, vam lahko povedo le tisti, ki tam stojijo. Toda celo tisti, ki so po njej popotovali po njenih začetnih delih vedo, da je njena žalost veselje v primerjavi z veseljem sveta in da je še najbolj drobna njena cvetlica vredna več kot dragulj, ki ga ponuja svet. Preblisk *luči*, ki stalno sveti na njo in postaja vse svetlejši, ko se učenec vzpenja, ta preblisk zasenči zemeljske žarke. Tisti, ki hodijo po njej, poznajo mir, ki presega razumevanje, veselje, ki ga zemeljska žalost ne more nikoli odnesti, počitek na skali, ki je ne more stresti noben potres, kraj znotraj templja, kjer večno obstaja blaženost.

IN THE OUTER COURT

BY

ANNIE BESANT

SECOND EDITION

LONDON

THEOSOPHICAL PUBLISHING SOCIETY

26 CHARING CROSS, S.W.

NEW YORK: 65 FIFTH AVENUE

BENARES: THE THEOSOPHICAL PUBLISHING SOCIETY

MADRAS: THEOSOPHIST OFFICE, ADYAR

1898

Annie Besant Wood je bila dolgoletna predsednica Teozofskega društva (1907–1933), ki se je rodila 1. oktobra leta 1847 v bližini Londona v družini irskega porekla. S pomočjo materine prijateljice Ellen Marryat je pridobila dobro izobrazbo ter razvila močan čut odgovornosti do družbe.

Leta 1874 se je pridružila Secular Society ter v njem

tesno sodelovala s Charlesom Bradlaughom, urednikom revije *National Reformer*, za katero napisala številne članke o zakonu in pravicah žensk. Leta 1877 je izdala knjigo *The Laws of Population*, ki je govorila o nadzorovanju rojstev in bila zaradi tega deležna velikega odmeva v javnosti. To delovanje jo je povežalo s socialisti in Georgem Bernardom Shawom. Pridružila se je Social Democratic Federation in zasnovala lasten časopis *The Link*. Med drugimi je v njem leta 1888 objavila članek "White Slavery", v katerem je opozorila na nečloveške razmere in nizke plače žensk v eni izmed londonskih tovarn. Naslednjega leta pa je sodelovala pri izdaji vplivne knjige *Fabian Essays*.

Istega leta, 1889, je Annie Besant dobila v roke knjigo *The Secret Doctrine* Helene Petrovne Blavatsky in se navdušila za teozofijo in postala članica Teozofskega društva, kateremu je nato posvetila svoje nadaljnje življenje. Leta 1893 je odpotovala v Indijo na sedež društva in ga istega leta v Chicagu zastopala na World Parliament of Religions. Teozofijo in hindujsko filozofijo je predstavila tako bleščeče, da si je takoj pridobila naklonjenost hindujske javnosti, ki jo je nato podprla v njenih reformnih prizadevanjih za družbeno, vzgojno in politično prenovu Indije, ki jo je začela leta 1898 z ustanovitvijo Central Hindu College v Benaresu. Mahatma Gandhi je dejal, da je Annie Besant prebudila Indijo iz spanja, še posebej, ko je leta 1916 ustanovila Home Rule League in bila nato leta 1917 izvoljena za predsednico Indian National Congress. Annie Besant se je še nadalje vključevala v boj za pravice žensk in se posvečala pisanju teozofskih vsebin, saj je napisala številne članke in knjige, ki sedaj spadajo med klasična teozofska dela. Umrla je 20. septembra 1933 v Adyarju.